

minber-i
Akse

Temmuz - Ağustos - Eylül (1440)

| Sayı 39

| www.mirasimiz.org.tr

KUDÜS'ÜN KURTULUŞU İSTANBUL'DAN BAŞLAR

KUDÜS

İÇİN

*Senin de bir
kumbaran olsun*

BİRİKTİR

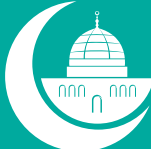
İşgal altındaki Kudüs'te
yaşayan ve %86'sı yoksullukla
mücadele eden
Müslüman kardeşlerimize
destek olmak, Mescid-i
Aksa'nın korunmasına ve
Osmanlı eserlerinin ihyası için
katkıda bulunmak amacıyla;
**GELİN HEP BİRLİKTE KUDÜS
İÇİN BİRİKTİRELİM!**

**KUMBARA
TALEPLERİNİZ
İÇİN**

**0212 524 01 01
MİRASİMİZ.ORG.TR**

KUDÜS YAZ
5772 YE SMS
CÖNDER **5** ₺

MİRASİMİZ

 / mirasimiz

RÜZGÂRA GÖRE KUDÜS!

Hedefinde büyük(!) İsrail Devleti'ni kurmak olan İsrail, bunun için yapmış olduğu planları birer birer devreye sokmaktadır. Bunun ilk adımları, işgal devletinin kurulması ve Kudüs'ün işgali idi. Ne yazık ki bunu da başardı. Bu planın devamında Mescid-i Aksa'yı yıkıp yerine Süleyman Mâbedi'ni yapma hedefine bölgedeki Müslüman ülkeleri birbirine düşürerek hızla ulaşmaya çalışmaktadır.

İşgalci İsrail'in bu amaç uğrunda adımlarını hızlandırması aslında bizim sessiz kalmamızdan ziyade "rüzgâra göre" hareket etmemizden kaynaklanmaktadır.

Ne zaman ki: "Kudüs Bizim Kırmızı Çizgimizdir." deniliyor, hemen meydanları doldurup hep beraber "Kudüs bizimdir" diye haykırıyoruz.

Fakat Kudüs'ün ve Mescid-i Aksa'nın özgürlüğü davasını temsil etmeyen üç beş kişi tarafından aykırı bir ses duyduğumuzda meydanlar dolusu "Kudüs bizimdir!" diyerek haykırırlar; nedense yine bu üç beş kişi yüzünden hemen özgür Kudüs davasından vazgeçebiliyorlar.

Oysa özgür Kudüs davası: Rüzgâra göre yön değiştirecek bir dava değil, her şart altında savunulacak bir davadır. Aksi takdirde Kudüs'ü Yahudileştirme gayretinde olan İsrail, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu fırsatı kaçırmak istemeyecektir.

Bizler bu güne kadar Kudüslü Müslüman kardeşlerimizle beraber yapmış olduğumuz çalışmalar neticesinde elde ettiğimiz başarı ve kazanımlarımızı kaybetmemek, Kudüs'ün özgürlüğüne giden yolda çok daha iyi şeyler yapmak için Kudüs merkezli çalışmalarımıza derhal geri dönmeliyiz.

Ülkemizi tehdit eden terör örgütlerinin Kudüs'ü işgal edenlerle beraber hareket ettiğini, hatta onlardan emir aldığını çok iyi biliyoruz.

Mademki biliyoruz, o halde bütün çalışmalarımızı da buna göre yapmak zorundayız.

Özgür Kudüs'te ve Mescid-i Aksa'da buluşmak dileğiyle...

Muhammed Demirci
Mirasımız Derneği Genel Başkanı

Mirasımız Derneği
İmtiyaz Sahibi
Muhammet Demirci

Genel Yayın Yönetmeni
Abdullah Akçay

Yayın Koordinatörü
İbrahim Ethem Ayaz

Editör
Şeyma Çiçek

Grafik Tasarım
Design Monsters

Yayın Kurulu
Abdullah Akçay
İbrahim Ethem Ayaz
Suna Durmaz
Şeyma Çiçek

Baskı
Mürekkep Reklam ve Matbaacılık
Sanayi Ticaret Ltd. Şti
Tel: 0212 531 80 48

İletişim
Tel: (0212) 524 01 01
www.mirasimiz.org.tr
Akşemsettin Mh. Halıcılar Cd. No.12, 34080
Fatih / İstanbul / Türkiye

Mirasımız Derneğinin Hediyesidir.

FİLİSTİN İLE İLGİLİ KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME NOTU

Mehmetçiğimizin Suriye'nin kuzeyinde başlattığı "Barış Pınarı Harekâtı" sonrası Arap Birliği'nin harekâtı kınaması ve Mahmut Abbas'ın yönetimindeki Filistin devletinin kınamaya sessiz kalması sonucu kamuoyunda yükselen ve sosyal medyada sıklıkla dillendirilen "Filistinliler bizi arkamızdan vurdu" şeklinde yorumlanan algıya dair Mirasımız Derneği Genel Başkanı Muhammet Demirci bir açıklama yaptı.

İşte Filistin halkı aleyhine bilinçli bir algı operasyonu yürütüldüğüne değinen Demirci'nin açıklaması;

"Ülkemizin Suriye'nin kuzeyinde yürütmekte olduğu "Barış pınarı harekâtı" ile ilgili "Arap Birliği"nin almış olduğu Türkiye'nin yapmakta olduğu harekâtı kınaması ve Filistin Devleti'nin de bu gurup-ta yer alması ülkemizde Filistin ve Filistinli

Müslümanlara bakış açısında aleyhte bir havanın esmesine vesile olmuştur. Yahudî'nin istediği, tam da budur, Türkiye'deki Filistin'e ve Kudüs'e yardım gönderen Müslümanların yardımlarının kesilmesini sağlamak Filistin ile Türkiye arasındaki bağları koparmaktır.

Bu yüzden gerek Filistin bölgesi gerekse Filistin halkının ülkemize bakışını kamuoyuna duyurmak ihtiyacı hissettik.

Filistin 1917'de Osmanlı'nın o bölgeden çekilmesi ile büyük zorluklar yaşadı.

Bu gün gelinek noktada Filistin 5 ayrı bölge olarak işleyişini sürdürmektedir.

1. Gazze Bölgesi: Akdeniz'in kıyısında tamamı çevrili, Hamas'ın hâkimiyetinde olan bölgede yaklaşık 2 milyon Müslüman yaşamaktadır. Hamas halkıyla aynı düşüncelere sahiptir ve açıklamalarında harekâtı desteklediklerini bildirmişlerdir.

İÇİNDEKİLER

4

ANALİZ

ABDULLAH AKÇAY

KANIKSAMAK

6

MAKALE

ENES MALİK YILMAZ

FİLİSTİN MÜCADELESİNDEN
BİR ASİMETRİK SAVAŞ ÖRNEĞİ:
"ELEKTRONİK İNTİFADA"

10

FİKİR / ANALİZ

KEVSER KIRAN

21. ASRIN

AVLUSUNDA

"BEŞİLİ ATLAR"

15

MAKALE

SUNA DURMAZ

KUDÜSTE EĞİTİM

MÜCADELESİ

2. 1948 Toprakları: İçerisinde 6 milyon Yahudi ve 2 Milyon Müslümanın yaşadığı 1948 yılında kurulan İşgalci İsrail'in kontrolü altında ki topraklardır.

Kudüs Muhafızı diye bilinen Şeyh Raid Salah'da bu topraklarda yaşamaktadır.

Yahudiler ile iç içe yaşayan buradaki Müslümanlar her fırsatta Türk halkının kendi bağımsızlık mücadelelerine verdiği desteğe teşekkür etmişler Türkiye'nin ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yanında olduklarını bildirmişlerdir.

3.Batı Şeria Bölgesi(Filistin Devleti): Mahmut Abbas'ın yönetiminde olduğu sadece adının devlet olduğu ama her yönden İsrail'in baskısı altında olan Filistin Devleti yönetimi ne yazık ki, halkının düşüncelerinin tersine kukla bir devlettir. Arap Birliği'ni oluşturan körfez ülkeleri

ve ABD'den aldığı yardımlar ile ayakta durduğu için halkının görüşlerinin aksine "Barış Pınarı" harekâtın da "Arap Birliği'nin" bildirisinin altına imzasını atmıştır.

Fakat Batı Şeria halkı kukla yönetimin aldığı bu kararı reddetmiş Türkiye'nin haklı davasının yanında yer almıştır.

4.Kudüs Bölgesi: Tamamı Yahudilerin işgalı altında olan içerisinde 400 bine yakın Müslümanın yaşadığı şehirdir. Mescid-Aksa'yı korumak için milyon dolarlara varan teklifler almalarına rağmen Kudüs'ü terk etmeyen buradaki Müslümanlar zaten yaşadıkları baskılara göğüs germelerinde ki en büyük destekçilerinin Türkiye olduğunun bilincinde olan, Kudüs'ün ve Mescid-i Aksa'nın özgürlüğünün yine Türkiye'den yükselecek bir kıyam ile olacağı-

nı en iyi bilen insanlardır. 15 Temmuzda sokaklara dökülmüş Türkiye'nin sağ ve salim kalabilmesi için dua etmişlerdir. Yine "Barış Pınarı Harekâtında" Filistin Devletinin vermiş olduğu kınama kararlarını tanımadıklarını, Mescid-i Aksa'dan gönderdikleri videolarda Türk halkının ve Sayın Erdoğan'ın yanında olduklarını bildirmişlerdir.

5.Mescid-i Aksa: Hukuki olarak Ürdün vakıflar bakanlığına bağlı olmasına rağmen işgalci İsrail'in hâkimiyeti altındadır. Özgürlüğünü ve kurtuluşunu beklemektedir.

Arap Birliği, yönettiği halkları temsil etmeyen, ABD'nin, AB'nin ve İsrail'in baskısı altında olup özgür karar verebilme yeteneğini kaybetmiş kukla yöneticilerin oluşturduğu bir birlik-tir. Bu güne kadar yapılan İsrail zulmüne, akan Müslüman kanına rağmen kınamadan öteye bir yaptırım gücü olmayan ruhsuzlar ordusudur. Dolayısıyla Arap Birliği'nin almış olduğu ve kukla Filistin Devleti'nin de desteklediği kınama kararının bölge Müslümanları açısından hiçbir kıymeti harbiyesi yoktur.

Bizler bu güne kadar olduğu gibi bundan sonra da hiçbir dezenformasyonun etkisi altında kalmadan Kudüs'ün ve Mescid-i Aksa'nın özgürlüğü yolunda çalışacağız. Bizi birbirimize düşürmeye çalışan, Filistin Halkına yapılan yardımların önüne geçilmesini isteyen Siyonist İsrail'in bütün projelerini de çöp sepetine atacağız.

Kamuoyuna saygılarımızla.

Muhammet Demirci

Mirasımız Derneği Genel Başkanı

20
BİYOGRAFI
ŞENAY ŞEKER

KUDÜS FETİH ORDUSU
BAŞKOMUTANI EBU
UBEYDE BİN CERRAH (r.a)

26
DENEME
İREM CEVHER

KUDÜS'E
GİTMEK YA DA
GİTMEMEK...

30
ANALİZ
MUSTAFA ÖZCAN
ENERJİ SAVAŞLARININ
SON CEPHESİ
DOĞU AKDENİZ'DE
İSRAİL'İN HAMLELERİ

40
MAKALE
ALİ ÇİÇEK
BATI TOPLUMU,
AYDINLANMA
VE YAHUDİLER
VİYANA ÖRNEĞİ

48
MAKALE
ABDULKADİR TOK
HAÇLILAR'IN
KORKULU RÜYASI
İMÂDÜDDİN ZENGİ

54
MAKALE
ŞEYMA ÇİÇEK
BİR İŞARET YETER

44
ARAŞTIRMA
ELİF A. ERGİN
MESCID-İ AKSÂ
VÜ MAKDİS
HAKKIÇUN

KANIKSAMAK

Abdullah Akçay

Kurban bayramı öncesi resmi ajanslar tarafından verilen haber: Kudüs'te gergin arife gecesi: Fanatik Yahudilerin işgal altındaki Doğu Kudüs'ün Eski Şehir bölgesinde bulunan Mescid-i Aksa'ya baskın düzenleme çağrıları, arife gecesi kutsal kentte gerilime neden oldu.

Kudüs ve Filistin Müftüsü Şeyh Muhammed Hüseyin, işgal altındaki Doğu Kudüs'ün Eski

Şehir bölgesinde bulunan Mescid-i Aksa'da okuduğu cuma hutbesinde, Harem-i Şerif'e düzenlenen baskınlar ve yeni baskın tehditlerine dikkati çekerek, bayram namazının 06.30 yerine 07.30'da kılınacağını açıkladı.

Fanatik Yahudilerin Mescid-i Aksa'ya yönelik baskınlarından ve doğacak sonuçlardan İsrail yönetiminin sorumlu olduğunu vurgulayan Şeyh Hüseyin, Arap ve İslam dünyasına "Mescid-i Aksa'ya sahip çıkmaları" çağrısında bulundu. Şeyh Hüseyin ayrıca "Mes-

cid-i Aksa'nın sadece Müslümanlara ait olduğunu ve pazarlık konusu yapılamayacağını" söyledi.

İsrail baskınlarına karşı Mescid-i Aksa'da nöbet çağrısı: Kudüs Vakıflar, İslam Mukaddesatı ve İşleri Konseyi, Yüksek İslam Heyeti, Filistin Fetva Kurulu ve Kudüs İslami Vakıflar İdaresinden yapılan ortak açıklamada, "Filistin halkına fanatik Yahudilerin olası baskınlarına karşı Mescid-i Aksa'da nöbet tutmaları" çağrısında bulunuldu.

Açıklamada, "bayram namazının Mescid-i Aksa'da kılınması için Kudüs'teki tüm camilerin kapalı olacağına işaret edilerek, İsrail'in fanatik Yahudiler tarafından düzenlenen baskınlar aracılığıyla uygulamaya çalıştığı tüm planlarına karşı durulacağı vurgulandı."

Yazıya bu haberle girmekle aslında önemli gördüğüm üç şeye değinmek istiyorum.

Bunlardan ilki: Gerek verilen haberlerde gerekse İslam ülkeleri temsilcileri, Kudüs'ün doğusundan bahsederken "Doğu Kudüs" diye bahsetmektedirler. Biz Kudüs'ün "Doğu Kudüs" ve "Batı Kudüs" diye iki parçaymış gibi lanse edilmesini ve zihinlere bu şekilde yerleştirilmesini uygun bulmuyoruz. Bu tür söylemleri de kesinlikle reddediyoruz.

Çünkü Kudüs doğusuyla, batısıyla bir bütündür ve Kudüs İslam'ındır.

İllaki bölge olarak bahsedilecek ise Kudüs'ün Doğusu ve Kudüs'ün Batısı diye ifade edilebilir. Ama bir Yahudi dili olan, altında Kudüs'ün parçalanması düşüncesi yatan "Doğu Kudüs" ismini asla kullanmamalıyız.

İkincisi ise; İşgalci İsrail tarafından Filistin'de yapılan zulümler ile Mescid-i Aksa'ya yapılan baskınlar ne yazık ki Müslümanlar tarafından artık kanıksanmaya başladı.

Kanıksama ne demektir?

Kanıksama bir şeyin çok duyulması veya bir olayın çok tekrarlanması sebebiyle olanlara alışmak, duyarsızlaşmak ve ondan etkilenmez hale gelmektir. Başka bir ifade ile kişilerin bir konu veya bir olayda maruz kaldıkları olumsuz etkilere karşı, bir süre sonra tepkisiz kalma durumu demektir.

Ama en önemlisi kanıksamak: yozlaşmak, direnmemek, düşmana benzemek, mücadeleden, davadan ve bizi biz yapan değerlerden vazgeçmek, teslim olmak demektir.

Bunun en bariz örneğini bu Kurban bayramında gördük. İşgalci Yahudiler artık bayramlarda bile Mescid-i Aksa'ya baskın yapar hale geldiler. Öyle ki; Kurban bayramında Müslümanların en yoğun olduğu bir zamanda Mescid-i Aksa'ya yaptıkları baskının neticesi ajanslara şu şekilde düştü; "İsrail po-

**Ama en önemlisi
kanıksamak:
yozlaşmak,
direnmemek,
düşmana
benzemek,
mücadeleden,
davadan ve bizi biz
yapan değerlerden
vazgeçmek, teslim
olmak demektir.**

lisi, fanatik Yahudilerin Mescid-i Aksa'ya baskınlarını engellemek isteyen Filistinlilere Harem-i Şerif'in içinde müdahale etti. 61 Filistinli yaralandı, 15'i hastanelere kaldırıldı."

Mescid-i Aksa'ya yapılan bu kanlı baskın ajanslara düşmesine rağmen birkaç kınama hariç doğru dürüst bir eylem ortaya konulmadı. Bu da İslam toplumunun Filistinlilere yapılan zulmü, Mescid-i Aksa'ya yapılan saldırıları artık kanıksadığı, normal görerek mücadeleden vazgeçme noktasına geldiğini gösterir ki işte asıl tehlike de budur.

Mescid-i Aksa Ümmetin onurudur. Hiçbir Müslüman bu konuda sessiz ve tepkisiz kalmamalı, İslam ülkeleri artık basit kınamalar ile olayları geçiştirmek ve palyatif tedbirler almak yerine çözümler üretecek ortak eylem planları ortaya koymalıdır. Bunun ilk adımı İsrail mallarına tüm dünyada ekonomik ambargonun uygulanması olabilir.

Üçüncüsü ise: İşgal devletinin Filistin'de yaptığı zulümler ve Mescid-i Aksa'ya yapılan baskınlar karşısında Filistinli Müslümanların Aksa'yı korumaları uğruna mallarından ve canlarından vazgeçmelerine rağmen yeterince destek görmeyerek yalnız bırakılmalarıdır.

Bunun son örnekleri Kurban Bayramında Aksa'da yaşanan olaylar ve 18/9/2019 tarihinde

İsrail güçlerinin Kalendiya askeri kontrol noktasında Filistinli bir kadını şehit etmesidir.

İsrail'in kurucusu Ben Gurion'un "Bu topraklarda haklı olan değil kuvvetli olan kazana-caktır" açıklamasından da anlaşılacağı gibi İsrail'in yönetim anlayışında hak, hukuk ve adalet diye bir şey yoktur. Onlar kuvveti üstün tutan fıravunî bir anlayışa sahiptirler. Dolayısıyla İşgalci İsrail ile ancak anlayacağı dil ile konuşulabilir.

54. Türkiye Cumhuriyeti başbakanı Merhum Necmettin Erbakan Hocamız "İsrail ancak güçten anlar" diyerek tek cümle ile İsrail'in anladığı dili en güzel şekilde ifade etmiştir.

Yaşanan olaylar ve geline süreç bu konuda İslam ülkelerinin bir araya gelmesini, İsrail karşısında onun anlayacağı dil ile konuşabilecek güç birliği oluşturmasını mecburi kılmıştır.

Yoksa bundan öncede görüldüğü gibi yapılmış ve yapılacak olan miting ve gösterilerin,

eyleme dönüşmeyen hamasi söylemlerin İsrail'in gerek Filistin'de gerekse İslam ülkelerindeki keyfi uygulamalarını ve Büyük İsrail hayalini durdurmaya yetmeyeceği aşikârdır.

Allah'ım sen başta İslam Ülkeleri idarecileri olmak üzere tüm Müslümanlara artık söylemden eyleme geçecek bir şuur nasip eyle, Kudüs'ün ve Mescid-i Aksa'nın özgürlüğünü bizim ellerimizle bize nasip eyle.

Özgür Kudüs ve Özgür Mescid-i Aksa'da buluşmak dileğiyle Allah'a emanet olun. ■

FİLİSTİN MÜCADELESİNDEN BİR ASİMETRİK SAVAŞ ÖRNEĞİ: “ELEKTRONİK İNTİFADA”

Enes Malik Yılmaz

İntifada, 1987 yılında başlayan ve dönem dönem tekrar eden ayaklanmalara verilen bir isimdir. İşgalci İsrail'in bölgedeki zulüm politikaları, zaten toplumda yıllardır bir gerilime sebep olurken, 1987 yılında İsrail askerlerinin 4 Filistinli'yi askeri araçla ezerek öldürmesi İntifada'yı başlatan kıvılcım olmuştu. "Birinci İntifada" adı verilen bu ayaklanma, sivil itaatsizlik, vergi ödememek, İsraili kurumları boykot, so-

kaklarda bariyer kurma gibi eylemleri içeriyordu. Bu ilk ayaklanma, 1987 yılından 1993 yılında imzalanan Oslo Anlaşması'na kadar sürdü. Daha sonraları 2000-2005 yılları arasında İkinci İntifada ve 2017 yılında ABD Başkanı Trump'ın Kudüs'ü İsrail'in başkenti olarak tanıma kararının ardından da Üçüncü İntifada başlamış oldu.

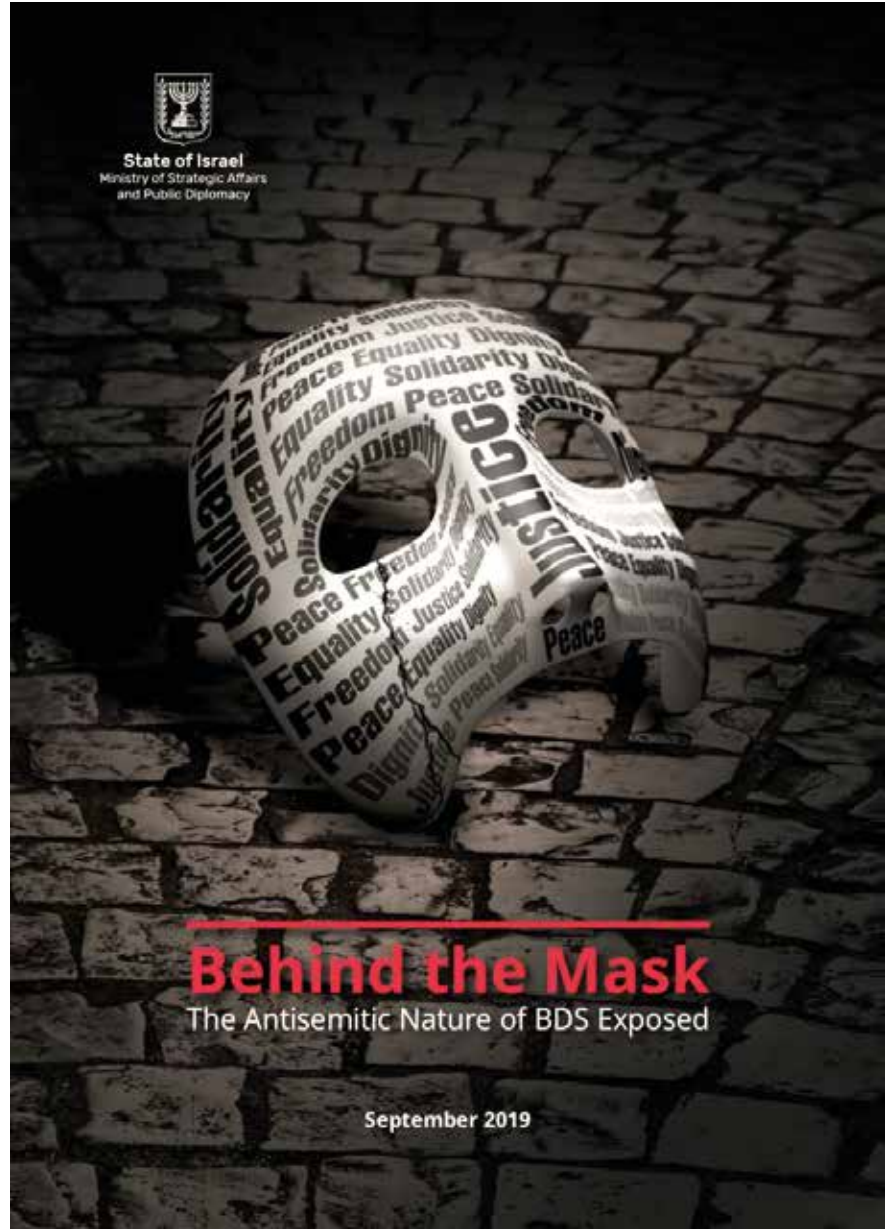
İntifada hareketi, genel itibarıyla hem sivil hem de askeri eylemleri içeren asimetrik/

dördüncü nesil savaşlara örnek olarak gösterilebilir. Zira bu ayaklanmada; daha önce de dediğimiz gibi hem sivil hem de askeri unsurlar kullanılmakta ve karşılıklı bulunan net bir düşmana karşı Filistinliler, kendilerini belirsizleştirmekte ve böylece işgalci İsrail'e karşı avantaj kazanmaya çalışmaktaydılar. Soğuk Savaş'ın sona ermesi ile Dünya'da sular biraz durulmuş olsa da, 11 Eylül saldırılarından sonra uluslararası güvenlik ve terör

alanında gündeme gelen⁽¹⁾ "asimetrik/dördüncü nesil savaş"ın yaşandığı yerlerden biri de dolayısıyla Filistin'dir. Bu asimetrik savaşın sokak eylemleri ya da askeri unsurlar dışında, teknolojiyle donanmış ve cephe kavramından tamamen soyutlanmış tarafları da var. Kendilerine "Electronic İntifada" adını veren grup da bu bahsettiğimiz soyut cephe-lerden bir tanesidir.

Elektronik İntifada, 2001 yılının Şubat ayında Filistin kökenli bir Amerikalı olan Ali Abu-Nimah, Hollanda merkezli insan hakları aktivisti Arjan El Fassed, Antropolog ve Sabra ve Şatilla Mağdurları için Adalet Uluslararası Kampanyası Koordinatörü ve Washington'daki Filistin Araştırmaları Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmeni Laurie King ve internet danışmanı, yazar ve müzisyen olan Nigel Parry tarafından kuruldu. Bir vakıf gibi çalışan ve okurları / takipçileri tarafından finanse edilen Elektronik İntifada hareketi hükümetlerden veya siyasi partilerden herhangi bir fon almıyor. Elektronik İntifada kendisini "Filistin'e, Filistin halkına, kültürüne ve Filistin'in dünyadaki konumuna odaklanan bağımsız bir haber ve eğitim kaynağı" olarak tanımlıyor.⁽²⁾

Elektronik İntifada'nın temel amacı, Filistin'de yaşanan vahşeti, dünyanın farklı bölgele-
rindeki insanlara -özellikle ciddi bir kamuoyu oluşturmak amacıyla ABD'ye- duyurabilmek. Bunun için yapılan yayınlarda insan hakları ve uluslararası hukuk vurgusu öne çıkıyor. Bu hareketi en önemli kılan unsur ise; İsrail'in kendi politikalarını ve eylemlerini de uluslararası alanda farklı şekillerde anlatması, kendine meşruiyet kazandırmaya çalışmasıdır. Bu çalışmaların en başında da ABD, Fransa, İngiltere gibi uluslararası siyaseti domine edebilen başat ülkelerde yaptığı lobi faaliyetleridir denebilir. Ki bu lobiler sadece siyasi çalışmalar yapmamakta, özellikle sinema ve akademi gibi alanlarda da çalışma göstermekte, lobilerin sağladığı kaynaklar tarafından fonlanmaktadır. Dolayısıyla Elektronik İntifada, bir yandan İsrail'in çarpıtmaya çalıştığı Filistin'deki zulmün gerçekliğini gözler önüne koymaya çalışırken, öbür taraftan Filistin'de yaşanan dramın hiç dokunulmayan yanlarını da göz önüne getirmek için çaba sarf etmektedir. Örneğin, İsrail Stratejik İlişki-

ler Bakanlığı'nın 2019 Eylül ayında yayınladığı "Behind the Mask (Maskenin Arkası)" adlı Anti-Semitizm'i konu alan raporun yalanlarına yönelik bir çalışma yapan hareket, Siyonizm karşıtı olanların sürekli Yahudi düşmanlığı (anti-semitizm) ile suçlanmasını anlatıyor. Bu tarz siyasi çalışmaların dışında, Filistin'deki çocuk katliamları ve eğitim haklarının kısıtlanması gibi konuları da ele alıyor.

Yazının başında da belirttiğimiz gibi, savaşlarda tarafların belirsizleştiği ve silahların tüfeklerden ibaret olmadığı bir dönemdeyiz. Böylesi bir zamanda kamu diplomasisi ve

yumuşak güç kullanımı daha da önemli hale gelmiştir. Dolayısıyla, Filistin'de yaşanan zulmün ve dramın da bireysel ve organize olarak çok farklı kanallarla dünyaya duyurulması ve oluşturulan kamuoyunun genişletilmesi, yaşanan zulmü tek başına ortadan kaldıracak olmasa da, İsrail'i ve onun işgalini destekleyenlerin uluslararası alandaki güçlerini kırabilecektir. ■

■ 1) E. Tuğgeneral Neşat Eslen, *Tarih Boyu Savaş ve Strateji*, IQ Kültür Sanat Yayıncılık

■ 2) <https://electronicintifada.net/content/about-electronic-intifada/10159>

MEKTUP

Melih Bahaddin Küçük

Cemal, gözlerini açar açmaz koluna saatini taktı ve köy kahvesine doğru yola çıktı. İki demirin tuttuğu, içinde uyduruk bir el-yaf olan sandalyeye oturdu ve köy meydanından geçenleri izledi. Ellerinde sefer tas-larıyla sekiz-beş 'ini kiraya vermiş, ince kravatlı, beyaz gömlekli Kasaba'nın memuru-na acıyarak baktı. Saatini kontrol etti, kah-veciye seslendi:

-Demli bir çay, şekersiz olsun!

Garson, başını göğsüne doğru indirerek onayladı.

Biraz sonra kravatlı adamın kendisine doğ-ru yaklaştığını gördü. İçinden 'Benim dev-

letle ne işim olur?' diye düşünürken sağ ayağı titremeye başladı. Asıl işi Postane memuru olan Sadi Bey, Arada sırada pata-tes ekerek geçimini sağlayan babasına da yardım ediyordu. Garsona sağ elinin hafif dolgun işaret parmağıyla bir çay istediğinin işaretini yaptı. Elinde gri renkteki zarfı çıkar-dı ve Cemal'in adeta kasabadaki yeşil eksik-liğini kapatacak gözlerine bakarak:

-Bu mektup sana geldi Cemal Efendi, pek mühimmiş.

Cemal, hayatında hiç mektup almamış, sı-radan bir yaşantıya sahip bir insandı. He-yecanlandı. Memurun elinden zarfı yavaşı

hareketlerle aldı. Kendisinin zarfı açması-nı bekleyen memuru fark eden Cemal, zarfı usulca cebine koydu. Çayın sıcaklığını unu-tup uzunca bir yudum aldı. Çatlayan du-daklarını elleri ile ovuşturdu. Görevini ifa eden memur çayını içip müsaade istedi.

Akşam, tüm siyahlığıyla güne saldıırken; Cemal nihayet kahveden kalktı ve ağır adımlarla evine yürüdü. Antika koltuğuna oturdu, zarfı eline alıp arkasını çevirdi. Zar-fın içinde ne olduğuna dair iflah olmaz bir merak vardı. Fakat iç huzurunu da bozabi-lirdi. Gönderenin ismine bakmak için zar-fı çevirdiğinde zarfı elinden fırlatacak gibi oldu. Mektup gönderen, aylardır kendisin-

den haber alınamayan, hemşire olan kız Mehtap'tı. Kenarından yırtarak ağır ağır zarfı açmaya başladı.

Kıymetli Babacığım;

Satırlarıma başlamadan önce seni çok sevdiğimi bilmeni isterim...

Biliyorum hiçbir zaman çok uzak diyarlara gitmemi istemedin. Annemin vefatını çok derin bir üzüntü ile öğrendim. Geç öğrendiğim için cenazeye katılma fırsatım olmadı. Eğer nasip olur da geri dönersem mezarını göz yaşlarımla sulamak isterim. Artık Filistin'deyim. Gönüllü olarak hemşire oldum. Buradaki insanlar herkes gibi değil. Onlardaki inancı toplasan; dağlar, kul olmadığına şükreder.

...

Bu dileklerle seni Allah'a emanet ediyor, en yakın zamanda ellerinden öpmek istiyorum.

Mehtap Sabur

Cemal, mektubu defalarca okudu, mektuptaki mürekkepler Cemal'in göz yaşları ile okunamaz hale geldi. Eşinin hasreti yetmiyormuş gibi kızının hasreti de bir balta gibi saplanıyordu yüreğine. Emekliliğinin cefasını sürüyordu. Parmaklarını avuç içlerinde birleştirip elini yumruk yaptı ve kendi kendine söylendi.

-Benim burada ne işim var? Kızım, hayatta kalan tek varlığım Ortadoğu'da. O da gönlüne bir sevdadır tutturmuş. Ama ben artık dayanamıyorum.

Kızının içindeki Mazlum aşkına anlam verebiliyordu. Filistin aşkına anlam verebiliyordu. Fakat yine de çok ağlamıştı bunun için. Gece ilerledi, Ramazan hilali güneşin doğuşuyla hızla kaybolurken Cemal kucaklarında mektupla uyuyakaldı.

Öğlene doğru ancak kalkabildi. Mahalle muhtarı Sait eski bir ahabıydı. Mahallede derme çatma bir muhtarlık bürosu vardı. Sürgülü kapıyı çektikçe içeri girdi. İçeride cemaatten dağılan sakalı göğsünde adamlar vardı. Cemal, Muhtarı yanına çekerek:

-Konuşmam gereken önemli bir mevzu var.

-Hayhay! Gel böyle geç.

-Taşınmaya karar verdim muhtar!

-Hayırdır abi, mevzu nedir?

-Kimsem kalmadı muhtar, Ortadoğu'ya, Filistin'e gidiyorum!

Muhtar taşınma kelimesini duyduktan sonra aklında ayarlayacağı nakliyeler, taşıyacak ameleler çoktan belirmişti. Durumun böyle olmadığını anlayınca düşünceleri toz gibi kayboldu. Muhtar konu ile ilgili elinden geleni yapacağını söyledi. Cemal için bu bekleyiş dünyanın en zor işiydi.

Altı gün sonra Cemal'in badanasız eski evinin kapısı çaldı. Cemal kapıya doğruldu ve açtı. Ufak beyaz yüzlü bir çocuk:

-Muhtar, işlemleri halletmiş. Kızına da haber vermiş, seni karşılayacakmış. Her şeyin hazırması Cemal abi.

-İyi haber getirenin çok olsun delikanlı!

Cemal, bayramlıklarını giyen bir çocuk gibi tam takır giyindi, heyecanla muhtarın yanına gitti. Evrakları tamamladı ve şehre gitmek için bir taksi tuttu.

Şehrin kalabalığı Cemal'in canını sıktı. Göğsünü tuttu, desenli kravatını gevşetti. Camdan şehri izlerken taksicinin sesi ile kendine geldi:

-Havaalanı abi!

Mehtap'ın havaalanında beklediğini düşününce ağzının sağ tarafı neredeyse kulaklarına kadar çıktı. İlk defa uçağa binmenin de verdiği korku ile uyuyamadı.

Uçak inişe geçerken uçakta yolculardan sesler çıkmaya başladı. Hep bir ağızdan:

-Geri dönelim, geri dönelim! Kelimeleri kıyıyordu.

Pilot acil bir açıklama ile mikrofonu açtı:

- Sayın yolcularımız; iniş yaptığımız havaalanında silah sesleri bildirimi aldık. Alanda ölü ve yaralıların da olduğu söyleniyor. Güvenli bir şekilde inişiniz için şirketimiz olarak elimizden geleni yapıyoruz.

Cemal telaşa kapıldı. Uçaktan bir an önce inmek istiyordu. Güven şartları sağlanınca uçak merdiveni açıldı ve inişler başladı. Cemal kimseyi rahatsız etmeden olabildiğince hızlı adımlarla merdivenlerden indi. Yolcu bekleme peronlarına kadar ilerledi. Silahlı çatışma bitmiş, yaralılar tedavi ediliyor, ölümler de morga kaldırılıyordu. Cemal tek tek ayakta kalan insanların yüzlerine baktı. Hiçbiri kız değildi. Hava alanının içine kadar giren sağlık personellerinin taşıdığı sedyeyi gördü. Koştı, korku dolu bir bakış attı. Sedyede yatan Mehtap'ın ta kendisiydi. Olduğu yere oturdu ve öylece baktı. Nereye olduğu önemli olmadan... ■

21. ASRIN AVLUSUNDA “BESİLİ ATLAR”

Kevser Kıran

A llah (cc), kıyamete kadar uzanan hayat yolunda, kullarının izzetle yaşayıp dosdoğru ilerleyebilmeleri için, ihtiyaç duyulacak her türlü yol

azığını ve bilgisini Kur'an-ı Kerim'de bahsetmiştir. Kur'an'a iman edip kendisine rehber edinenler, Rabbinden gelen bilgiye sadık kaldığı ve yerine getirdiği müddetçe başka hiç bir şeye muhtaç olmayacak

ve mahzun da kalmayacaklardır. Çünkü Allah, Hacc suresi 38. ayette iman eden kullarını şüphesiz savunacağını bildirilmiştir. Müminler; dünyada ehline göre değil, ahiret inancına göre yaşadıkları takdirde,

Allah'ın yardımı onlar için haktır ve tecelli edecektir.

Dünya'da, Âlemlerin Rabbi'nin çizdiği krokiye göre yürümenin bir düsturu Enfal suresi 60. ayette açıklanır:

"Siz de gücünüzün yettiği kadar onlara karşı her çeşitten kuvvet biriktirin ve cihad için beslenen atlar hazırlayın ki, onlarla hem Allah'ın düşmanlarını, hem de kendi düşmanlarınızı, ayrıca Allah'ın bilip de sizin bilmediğiniz daha başkalarını korkutabilirsiniz. Allah yolunda her ne harcarsanız onun sevabı size eksiksiz ödenir ve asla haksızlığa uğratılmazsınız."⁽¹⁾

Müfessirlerimizin bu ayet ile ilgili açıklamalarına bakalım;

"Bir Müslümanın İslam dininin düşmanlarına karşı gücü oranında maddi hazırlık yapması cihad görevinin gerektirdiği bir görevdir. Özellikle, "atlı savaş birlikleri" ifadesini kullanıyor. Çünkü bunlar, Kur'an'ın hitap ettiği insanlar tarafından savaştaki etkinlikleri bilinen araçlardı. Şayet onlara o zaman için bilmedikleri, bir zaman sonra bulunacak araçları hazırlamalarını emretseydi, insanı şaşırtan bilinmez şeyleri emretmiş olacaktı. -Kuşkusuz yüce Allah böyle bir şeyden uzaktır, O, yücedir, büyüktür- burada önemli olan emrin genellik ifade etmesidir."

"Onlara karşı elinizden geldiği kadar savaş gücü hazırlayın."

Yeryüzünde adaleti hâkim kılmak için, Müslüman toplumun her zaman hazır olan caydırıcı bir kuvvet bulundurması kaçınılmazdır. Bu gücün, davet açısından işlevi şu şekilde özetlenebilir:

1. İslam inancını benimsemek isteyenlerin, hiç bir engelle karşılaşmamaları, İslam'a girdikten sonra da dininden döndürülmeleri için bir eziyete uğratılmamalarını sağlamak.
2. İslâm yurduna saldırmayı düşünenleri caydırmak.
3. Yeryüzünde, mümin olsun olmasın tüm insanları özgürlüklerine kavuşturmak için hareket eden İslâm'ın yayılmasına engel olmaya kalkışanları korkutmak.
4. Yeryüzünde kendisine ilahlık sıfatını ya-

kıştıran; insanları kendi yasaları ve otoriteleriyle yönetenlere karşı koyup, ilahlığın tek başına Allah'a ait olması gerektiğini, dolayısıyla hâkimiyetin sadece O'na ait olduğunu bildirmektir.

Müslüman bilmelidir ki; İslâm yeryüzünde uygulanmaya geçtiği zaman, Allah'ın tek ve ortaksız ilahlığını egemen kılmak ve kulların mutlak otoritesini yerle bir etmek suretiyle insanlara özgürlük alanı tahsis eder. Böylece İslâm herhangi bir liderin ya da devletin veya sınıfın yahut ırkın egemenliğini kurmak için uygulanmaz. Romalılar gibi eşraf takımının tarlalarında çalıştırmak üzere köleler bulmak için değil, Batı kapitalizmi gibi yeni pazarlar ve hammadde elde etmek için değil, komünizm gibi cahil ve kısa görüşlü insanın ürünü herhangi bir ideolojiyi kabul ettirmek için değil; her şeyi bilen, hikmet sahibi, her şeyden haberdar olan ve her şeyi gören Allah'ın iradesine tabi bir sistemle hareket eder. İnsanın tüm yeryüzünde kula kulluktan kurtulması için yüce Allah'ın tek ve ortaksız ilahlığını egemen kılmak için harekete geçer.

İşte, dini savunma pozisyonuna indirgeyen ruhsal bozguna uğramış kimselerin kavramak zorunda oldukları büyük gerçek budur. Onlar İslâm'ın yayılmasına ve İslâm'da cihad gerçeğine mazeretler bulmak için kem küm eden, geveleyip duran kimselerdir. Kuvvet hazırlama yükümlülüğünün sınırını bilmemiz gerekir. Ayet diyor ki:

"Onlara karşı elinizden geldiği kadar savaş gücü hazırlayın."

Kuvvet hazırlamanın sınırı, insanın gücünün en son noktasıdır. Böylece Müslüman devlet, gücü dâhilinde olan kuvvet ihtimallerini devreye sokmaktan geri kalmaz. Müslümanlar varlıklarını sürdürebilmek için güçlü olmak zorundadır.⁽¹⁾ Yeryüzünde zulüm yapan fitne-fesat çıkarıcıların kalbine korku salmaları için ellerinden geldiği kadar savaş gücü bulundurmamak, kuvvet kaynaklarını hazırlamak onların görevidir.

Nitekim bir hadiste şöyle buyrulmuştur: *"Düşmanlarınız için elinizden geldiği kadar*

Müslüman bilmelidir ki; İslâm yeryüzünde uygulanmaya geçtiği zaman, Allah'ın tek ve ortaksız ilahlığını egemen kılmak ve kulların mutlak otoritesini yerle bir etmek suretiyle insanlara özgürlük alanı tahsis eder. Böylece İslâm herhangi bir liderin ya da devletin veya sınıfın yahut ırkın egemenliğini kurmak için uygulanmaz.

kuvvet hazırlayınız. Dikkat ediniz, kuvvet atmak. Yine dikkat ediniz, kuvvet atmak. Yine dikkatli olunuz ki kuvvet atmak."⁽²⁾

Hız Peygamber (sav) bu ifadeleri minberden üç kez üst üste tekrar ederek atmanın gücüne dikkat çekmiştir. Bir yorumla göre bundan kasıt kalelerdir.⁽³⁾ Vehbe Zuhayli, Tefsirül Münir'de, Enfal suresinin 60. ayetindeki "kuvvet" kelimesini açıklarken; *"Bu kelime nekre olmakla beraber genellik ifade eder. Çağa uygun, düşmanda da bulunabilecek ve İslâm ülkelerinde yapılabilen çeşitli maddî hazırlığı içine aldığı gibi, nesli psikolojik olarak savaşa hazırlamak, gerçek İslâmî inanç ile silahlandırmak, dinî ahlâkla ahlâklandırmak gibi ruhî ve manevî hazırlığı da*

**Kuvvet
hazırlamanın
sınırı, insanın
gücünün en son
noktasıdır. Böylece
Müslüman devlet,
gücü dâhilinde olan
kuvvet ihtimallerini
devreye sokmaktan
geri kalamaz.
Müslümanlar
varlıklarını
sürdürebilmek
için güçlü olmak
zorundadır.(**

İçine alır.” diyerek asr-ı saadetin vahiy ışığından günümüze bir pencere açar.

Buraya kadar aldığımız bilgiler bize gösteriyor ki, kuvvet kaynaklarını silah ve araç gereç birikiminden ibaret sanmamak gerekir. Örneklendirecek olursak; hiçbir küfür ve zulüm kaynağı gücün kontrol edemeyecekleri bir savunma, silah veya savaş aracı geliştirmemize destek olması beklen-

nemez. Bu noktada kuvvet bulundurmak için bilimsel altyapının önemi ortaya çıkmaktadır.

Zira Müslüman'ın canı, malı ve namusunu koruyan kuvvetin üstyapısı kadar altyapısını da hazırlamak gerekir. Bu altyapı; bilim ve teknoloji, silahı tutacak el (insan gücü), eli yönlendiren bilek (insan gücünün teknik ve taktik eğitimi), bileği titretmeyen kol (insan gücünün bedensel kas ve kuvvet gelişimi), hepsine arka çıkan yüreği (samimi, ihlâslı, cesur bir toplum) yetiştirmek ve somut kuvvet araçları ile aynı derecede önem arz eder.

Bir diğer önemli husus ise gıda kuvvetidir. Olası bir savaş durumunda ve tabii ki normal günlük hayatta halkın kendini savunabilecek gücü kendinde bulabilmesi için sağlıklı olması lazımdır. Kendi tarımını hem ıslah edip hem de güçlü tutmak savaşta karşı güçlü olmanın başka bir boyutudur. Gazze'ye, İsrail tarafından verilen içme suyunun %97'sinin zehirli olduğu ve İsrail'in Filistinlileri yavaş yavaş bir soykırıma tabi tuttuğu söyleniyor. Dünya'ya sattıkları tohumlarda da aynı şeyi yaptıklarını tıbbi araştırmalardan görebiliyoruz. Siyonizm'in baronları, tohumu verdikleri sürece hasta olan; kestikleri anda ise ekme-siz, sebzesiz ve meyvesiz bırakacakları bir Dünya tasarlıyorlar.

Diğer yandan İslam düşmanları, yayın organları aracılığı ile kendi kültürlerini baskın kültür olarak bilinçlere kazımak adına büyük bütçeler ayırıyorlar. Müslüman toplumların birbirine kinli, garezli, birbirinden nefret eden halklar olmaları için faaliyetler yapıyorlar. İnancımızı bozup zehirlemek adına İngiltere'de, Hollanda'da ilahiyat fa-

külteleri açıyorlar.

Demek ki cephe sadece askerlerin savaştığı yer değil, Müslüman bir toplumun kendini savunacak donanım ile kuvvetli olacağı araçların hepsi birbirini tamamlamakta ve birinin eksikliği eldeki teçhizatı da kuvvetten düşürmektedir. İnsanın elinde en son teknolojide bir silah olsa ve bunu kullanacak sağlam, cesaretli bir el, düşmanı ve haini görebilecek bir basirette göz olmadıktan sonra bu güç, gerçek bir kuvvet olamaz.

“Bizdik o hücumun bütün aşkıyla kanatlı;

Bizdik o sabah ilk atılan safta yüz atlı.

Uçtuk Mohaç ufkunda görünmek hevesiyle,

Canlandı o meşhur ova at kişnemesiyle!”

Yahya Kemal

“Besili Atlar”

Biliyoruz ki, yüzyıllardır savunma ve savaş taktiklerinde en önemli araçlardan biri de attır. At bire bir savunma aracı gibi görünmese de insanın harekât alanını, görüş alanını genişleten bir yardımcıdır. Bu nedenle tarihimizde savunma kuvveti at ve silah ile beraber düşünülmüş ve çeşitli edebi eserlere de konu olmuştur. At, üzerinde kahramanların savaşıp destan yazdığı bir can yoldaşdır. Yukarıda anlattığımız her bir savunma önleminin aslında farklı frekansta bir çeşit kuvvet bulundurma biçimi olduğunu görerek, ayrıca bu devirde, bu asrın doğasına uygun **“besili atlar”** hazırlamamız gerekiyor.

Peki, bu noktada 'besili atlar' neler olabilir, diye düşündüğümüzde; Efendimiz'in (sav) hayatına bakıyoruz. Medine'ye hicret

edildiğinde O'nun yönlendirmesiyle Müslümanlar kendi su kuyularını satın aldılar. Kendi pazar yerlerini kurdular. İşte bu yüzden küfür ehli bize ne ile vuruyorsa, hangi at ile saldırıyorsa, ona karşı kendi cinsinden karşılık vermek zorundayız.

İslam tarihinde ganimetlerden at sahibi olan mücahitlerin atları için de pay ayrılmasından örnek alarak, bu şekilde 'besili atlar' için yem ve su niyetine bütçe oluşturmak gerekliliği aşîkâr. Soğuk savaş saldırılarına karşı eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarıyla, manipölasyona kanmayacak bir zekâ seviyesine ortak akli çıkarmak; topluma okuyup araştırıp doğruyu yanlış sorgulayan bir zihniyeti kazandırmak; teslimiyeti Allah ve Resulü'ne verip, şüpheli bakış açısını Batı kültürüne ve Yahudi zihniyetine yöneltmek; zihinlerimizle oynamalarına izin vermemek gibi faaliyetler yüzyılın 'besili atlarını' beslemek manasına gelir. Nasıl ki atlar bir yere varmak için de kullanılıyorsa, bizi varacağımız yere ulaştıracak pratik fikirlere, yol ve yöntemlere sahip olmak zorundayız. Bu, savunma için kullanacağımız atların üzerine henüz binmeden, at üzerinde nasıl durulduğunun ve nasıl sürüldüğünün bilgisine sahip olmak gibidir.

Bütün bu hazırlıklar ciddi bütçeler gerektirmektedir. Allah yolunda alın terimizi dökmemiz de cihadın bir başka çeşidi olsa gerektir. Resulallah Efendimiz (sav) bu noktada fedakârlık eden müminlere müjdelerde bulunmuştur:

Hadisi şerifte buyruldu ki: *"Allah yolunda savaşacak birinin (silah vb savaş) ihtiyaçlarını karşılayan kimse gaza etmiş gibidir. Savaşan kimsenin geride kalan ailesine sahip çıkan da gaza etmiş gibidir."*⁽⁴⁾

Tarihimizde bu davranışa en yakın örneklerden birisi; kendisi oldukça zengin olan İsmail Zühdi Paşa'nın 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı'nda(93 harbi) sırasında tamamen kendi bütçesinden üç taburluk gönüllü askerler alayı hazırlanmasına vesile olmasıdır. Altunizâde lakaplı İsmail Zühdi Paşa bununla da yetinmeyip, askerlerin geride bıraktığı ailelerine de sahip çıkmış, onların geçimini üstlenmiştir. Savaş sonrası tüm teçhizatı da Tophane'ye bağışla-

***Zira Müslüman'ın
canı, malı ve
namusunu koruyan
kuvvetin üstyapısı
kadar altyapısını
da hazırlamak
gerekir. Bu altyapı;
bilim ve teknoloji,
silahı tutacak
el(insan gücü),
eli yönlendiren
bilek(insan
gücünün teknik
ve taktik eğitimi),
bileği titretmeyen
kol(insan gücünün
bedensel kas ve
kuvvet gelişimi),
hepsine arka çıkan
yüreği(samimi,
ihlâslı, cesur
bir toplum)
yetiştirmektedir ve
somut kuvvet
araçları ile aynı
derecede önem arz
eder.***

mıştır. Ayrıca 1877 yılında Bulgaristan'dan gelen göçmenlere Şehzadebaşı'ndaki konağını tahsis vererek, altı aylık masrafını da üstlenmiştir.⁽⁵⁾

Nitekim Enfal suresi 60. ayeti bitmeden, aynı ayetin içinde Rabbimiz de bize lütfunu göstermiştir.

Savaş araç ve gereçlerini bulundurmak mal gerektirdiğinden ve İslâm düzeni de tamamen dayanışma esasına dayandığından, Allah yolunda cihad çağrısı ile Allah yolunda malî yardımda bulunma çağrısı birlikte ve yan yana yapılmıştır:

"Allah yolunda ne harcarsanız, karşılığı tam olarak size ödenir, kesinlikle haksızlığa uğratılmazsınız." Böylece İslam, sadece Allah için, sırf Allah yolunda, O'nun sözünün gerçekleşmesi uğruna ve O'nun hoşnutluğunun elde edilmesi amacıyla yönelik olması için cihad ve cihad uğruna malî harcamaya yükümlülüğünü, yeryüzü kaynaklı tüm hedeflerden, her türlü kişisel sebepten, bütün ulusal ya da sınıfsal düşüncelerden arındırıyor.⁽⁶⁾

"Mallarını Allah yolunda infak edenlerin hali, yedi başak bitiren ve her başağında yüz tane bulunan tek bir tohum gibidir. Allah dilediğine kat kat verir. Allah, bol bol veren ve bilendir." (Bakara, 2/261).

"Allah yolunda..." sözü, cihad ve diğer hayır yollarını da içine almak üzere geneldir... (7)

"Kişinin kendisi ile oyalandığı her bir şey batıldır. Yayıyla ok atması, atını eğitmesi ve hanımı ile oynaması müstesna. Çünkü bunlar hak cümlesindendir." (8) diyen bir Peygamber'in ümmetiyiz. Bir imtihana tabi tutulmak üzere gönderildiğimiz bu hayatta, kendimizi batıl eğlencelerden kendimizi beri tutup, Allah'ın nimetleri olan malımızı ve zamanımızı Allah'ın yolunda kullanmalıyız. 21. Asrın avlusunda kendi 'besili atlarımızı' yetiştirmeliyiz. ■

Kaynaklar

- 1) Fî Zılal-il Kur'an, Dünya Yayıncılık, C.5, S.132-133
- 2) Muslim, Imare 167, (1917); Tirmizi, Tefsir, Enfal (3083); Ebu Davud, Cihad 24, (2514)
- 3) Nesefî Tefsiri, Ravza yayınları, C.4, S.465
- 4) Buhari, Cihad/38, Müslim, İmare/135 no: 1899, Ebu Davud, Cihad/212 no: 2509. Tirmizi, F. Cihad/6 no: 1628. Nesâî, Cihad/44
- 5) İslam Ansiklopedisi, İsmail Zühdi Paşa
- 6) Fî Zılal-il Kur'an, Dünya Yayıncılık, C.5, S.133-134
- 7) Muhammed Ali Es-Sabuni, Safvetü't-Tefasir, Ensar Neşriyat 2/432
- 8) Ebû Dâvûd, Cihâd 23; Tirmizî, Fedâilu'l-Cihâd 11; Nesâî, Cihnd 8; İbn Mâet, Cihfd 19; Dârimî, Cihad 14; Müsned, IV, 144, 148.

KUDÜS'TE EĞİTİM MÜCADELESİ

Suna Durmaz

İnsanoğlunun temel hakları ve ihtiyaçları sıralamasında önde gelen eğitim, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 10 Aralık 1948 tarih ve 217 A (III) sayılı kararıyla ilan edilen "İnsan Hakları Evrensel Beyannâmesi"nin 26. Maddesinde şu sözlerle yer almıştır:

"Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitim herkese açıktır. Yükseköğretim, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olmalıdır. Eğitim insan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla te-

mel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır."

Ancak, ne bahsi geçen beyannâme ne de başka uluslararası sözleşmeler 1948'den beridir Kudüs'ü işgal etmiş olan İsrail tarafından uygulanmaktadır. Şöyle ki: 1948-1967 yılları arasında Filistin okulla-

“

İsrail 28.6.1967’de Kudüs’ün tamamını işgal edince, BM kanunlarına kulak tıkayıp Kudüs’ü sıkıyönetim altına aldı. Belediye, okullar ve mahkemeler gibi Ürdün idaresi altında olan tüm resmi kurumlara el koydu.

”

rında okutulan ders kitapları Ürdün Eğitim Bakanlığı müfredâtına(eğitim programına) uygun bir şekilde, ilk ve ortaöğretim seviyesinde zorunlu ve ücretsizdi. İsrail 28.6.1967’de Kudüs’ün tamamını işgal edince, BM kanunlarına⁽¹⁾ kulak tıkayıp Kudüs’ü sıkıyönetim altına aldı. Belediye, okullar ve mahkemeler gibi Ürdün idaresi altında olan tüm resmi kurumlara el koydu. Kudüs Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı okulların idaresini Kudüs Belediyesi’ne bağladı. Dolayısıyla, Arap okullarının müfredatını belirleme ve kitap basma işi İsrail’in kontrolüne girmiş oldu. Akabinde, BM Güvenlik Konseyi 21 Mayıs 1968 tarihinde toplanarak 252 sayılı kararını açıkladı ve İsrail’in Kudüs’ün yasal durumunu değiştirmeye yönelik olarak taşınmaz mallar ve toprakların kamulaştırılması kararını geçersiz saydı.

Buna rağmen, İsrail bildiğinden vazgeçmedi. Özellikle de eğitim üzerinde olağa-

nüstü bir baskı politikası uygulamaya başladı. Aynı yıl, Arap okullarında İsrail gözetiminde hazırlanmış olan müfredatı uygulamayı zorunlu kıldı. Ancak, Kudüs Maarif Müdürü Hüsnî el-Eşheb (1917-1998) liderliğinde hareket eden Kudüslü vatansever eğitimciler bu kararı boykot ettiler. **“Lecnetü’l Muallimîn es-Sırrıye”**⁽²⁾ adı altında gizli komisyon kurup Kudüslü öğrencilerin İsrail kontrolü altındaki okullara devam etmemesi için uğraştılar. Alternatif olarak, **“en- Nizamiyye, el- Fetâ el- Lâcie, en- Nahda, er- Rawda, eytâm el- İslamiyye”** adları altında ev okulları açarak buralarda eğitim vermeye başladılar. Bir taraftan da Ürdün Eğitim Bakanlığı ile gizli görüşmeleri devam ettirdiler. Bu hareket, eğitimciler ve halk tarafından da kabul gördüğü için İsrail programını uygulayan **er-Reşidiyye** okuluna ancak 12 öğrenci ve 39 öğretmen devam edebildi. Bu durumun farkına varan İsrail, komisyon üyelerinden erkek muallimleri 44 gün bo-

“
İsrail, 1972-75 eğitim yılında liseler, 1979-78’de ortaokullar ve 1989- 1981’de ilkokullarda tekrar Ürdün müfredatı okutulmasına izin verdi. Tabi, kitaplarda İsrail Devleti ve coğrafyada bazı yerlerin İbranice isminin zikredilmesi gibi değişikliklerin yapılmasını zorunlu kıldıktan sonra...
”

yunca gözaltında tutup sorguladı. Netice-
de, bu çaba fayda verdi ve İsrail 1972-75
eğitim yılında liseler, 1979-78’de ortaokul-
lar ve 1989- 1981’de ilkokullarda tekrar Ür-
dün müfredatı okutulmasına izin verdi. Ta-
bi, kitaplarda İsrail Devleti ve coğrafyada
bazı yerlerin İbranice isminin zikredilmesi
gibi değişikliklerin yapılmasını zorunlu kıl-
dıktan sonra...

1967 yılında Kudüs’te 48 resmi okul ve 38
özel okul (Hristiyan azınlık okulları dahil)
vardı. Bu okullarda Ürdün Eğitim Bakan-
lığı’nın müfredatı okutulmaktaydı. 2013
yılında yapılan bir araştırmaya göre Ku-
düs’teki okullar dört sınıfa ayrılmaktadır:

■ **Kudüs Evkaf Müdürlüğü’ne Bağlı Okullar:** 27 adet okulda 317 sınıf var. Bu okullarda 650 öğretmen, 9624 öğrenciye ders veriyor ve okullarda hâlâ Ürdün müfredatı okutuluyor. Öğretmenlerin maaşları özel okullar ve Kudüs Belediyesi okullarında görev yapanlardan çok düşük seviyede. Bu durum, öğretmenleri alternatif okul arayışına sürüklüyor.

■ **Özel Okullar:** 32 adet okulda 838 sınıf var. Bu okullarda 698 öğretmen 11.366 öğrenciye ders veriyorlar. Bu okullarda Filistin Özerk İdaresi’nin eğitim programı okutuluyor. Çoğunluğu İsrail’den des-

“

İsrail, 1967’den itibaren özellikle de eğitim üzerinde olağanüstü bir baskı politikası uygulamaya başladı.

”

tek aldığı için İbranice ve sözde İsrail Tarihi okutuluyor.

■ **UNRWA’ya ⁽³⁾ Bağlı Okullar:** 8 adet okulda 94 sınıf var. Bu okullarda 112 öğretmen 3108 öğrenciye ders veriyor ve 2000-2001 yılından beri Filistin müfredatı okutuluyor. ABD’nin desteğini çekmesi üzerine UNRWA okulları sıkıntı mali içinde eğitimi sürdürüyor.

■ **Kudüs Belediyesi’ne (Maarif) Bağlı Okullar:** 34 adet okulda 873 sınıf var. 1300 öğretmen 27.508 öğrenciye ders veriyorlar. Bu okullarda Filistin bayrağı yerine Kudüs Belediyesi’nin bayrağı dalgalanıyor. Sözde İsrail Tarihi yanı sıra, ana sınıfından itibaren İbranice öğretilmesi zorunlu.

1999-2000 yılında yapılan bir araştırmaya göre, Kudüs Belediyesi bütçesinin %26’sı Kudüs’ün doğusunda ikamet eden Arapların ödediği vergilerden oluşmakta ve bunun ancak %2’si eğitim hizmetlerine harcanmaktadır. Okulların %81’inde sınıf sayısı yetersiz, %80’inde bahçe veya spor salonu bulunmuyor. Okulların büyük çoğunluğu apartman binaları olduğu için yapısal olarak eğitim müessesesi olma-ya uygun değiller, ayrıca bu yapılar için de onarım ihtiyacı söz konusudur. Kudüs’te öğrenci sayısı yıllık %5 artmaktadır. Bu, kalabalık olan sınıfların daha da kalabalık olması demektir. İsrail yeni okul açımına izin vermediğinden, eldeki imkânlarla yeni sınıflar açılması oldukça eziyetli bir iş olmaktadır. Aynı araştırmaya göre, sadece 15 okulda kütüphane, 18 okulda fen laboratuvarı, 11 okulda bilgisayar odası bulunmaktadır. Kudüs’ün bazı kenar mahallele-

rinde ise çadırlarda eğitim vermeye gayret gösteren okullar mevcuttur.

Öte yandan, İsrail tarafından örülmüş olan ayırım duvarı yüzünden yüzlerce öğrenci ve öğretmenin evleri duvar arkasında kaldığı için, okullara geliş-gidişler oldukça zor şartlar altında yapılmaktadır. Öğretmen ve öğrenciler her gün İsrail askerlerine kimlik göstererek Kudüs'e girdiklerinden dolayı bedenen ve psikolojik olarak yıpranmaktadır; bu da eğitim ve öğrenim üzerinde olumsuz etki yapmaktadır. Son yıllarda, okullardaki devamsızlık oranının artmasının en önemli etkenlerinden birinin ayırım duvarı olduğu ve bunun Kudüs toplumu için cahil bırakmaya yönelik bir Siyonist icraat olduğu gözle görülür bir gerçektir. Kudüs'te yaşanan en ufak bir gerginlik sonrasında, İsrail askerlerine taş atanların aranması gerekmesiyle okullara baskın yapılarak genç yüreklere korku salınması, Siyonist planın bir parçasıdır.

***İsrail tarafından
örülmüş olan
ayırım duvarı
yüzünden okullara
geliş-gidişler
oldukça zor
şartlar altında
yapılmaktadır.***

Diğer taraftan; yapılan araştırmalarda, Kudüs Belediyesi'ne bağlı okullarda okutulan kitaplarda kasıtlı olarak gramer ve anlam hataları yapıldığı, metin aralarında yer yer şivesel (yöresel dil) kelimeler kullanılarak

öğrencilerin fasih Arapça'yı anlayamaz hâle getirilmeye çalışıldığı tespit edilmiştir.

Oslo İlkeler Anlaşması'nın Eğitime Etkileri

Batı Şeria ve Gazze Şeridi'nde Filistin Özerk İdaresi kurulması maksadıyla Yaser Arafat ve İzhak Rabin arasında yapılan gizli görüşmeler nihayet 13 Eylül 1994 yılında İsrail ve Filistin Kurtuluş Örgütü arasında imzalanan Oslo İlkeler Anlaşması ile sonuçlanmıştı. Anlaşma gereği, Filistin Milli Mîsâk'ının (17.7.1968 / Kahire) 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26. Maddeleri Filistinliler tarafından yeniden düzenlenecekti. Bahsi geçen maddeler özetle şu cümleleri içeriyordu:

- Filistin'in kurtuluşu ve Arap Birliği esastır.
- Arap milletinin varlığı ve geleceği Filistin'in kurtuluşuna bağlıdır.
- Filistin'in kurtuluşu için silahlı mücadele yapmak haklıdır.

■ Filistin'i işgalden kurtarmak Arap kavminin milli görevidir.

■ Filistin halkı BM 1947 Taksim Planı'nı geçersiz saymaktadır.

■ Filistin halkı vatan toprağına dönme hakkına sahiptir.

■ Siyonizm ırkçı ve siyasi bir hareket olup, her türlü bağımsızlık hareketlerine karşı koyan emperyalizme hizmet etmektedir.

Bundan başka; anlaşma gereğı, Filistin okullarında barış ve dinler arası hoşgörüyü destekleyen eğitim verilecekti.

Oslo İlkeler Anlaşması'ndan güç alan İsrail, "Aksâ İntifadası" olarak bilinen İkinci İntifada (2000-2005) esnasında ve sonrasında da şiddet kaynağı olarak gördüğü okullara baskıyı artırmıştır. Okullardaki eğitimi yakın takibe alan İsrail, bunun için özel bir enstitü kurmuştur. Kısa adı IMPACT-se⁽⁴⁾ olan "The Institute for Monitoring Peace and Cultural Tolerance in School Education / Okul Eğitiminde Barış ve Hoşgörü Gzetleme Enstitüsü" Filistin okullarında okutulan müfredatı tek tek incelemiş ve İsrail'in Filistinlilere karşı uyguladığı siyasete karşı gelen kelimeleri ve konuları cimbızlayarak İsrail Eğitim Bakanlığı'na 70 sayfalık bir rapor sunmuştur. Rapor, 2016-2019 öğretim yılları arasında 1-12. Sınıflarda okutulan kitapları incelemiş. Bahsi geçen Enstitü, onlarca kelime ve konuyu İsrail'e karşı şiddete teşvik edici bulmuş. İsrail'in TEHDİT olarak gördüğü konu ve kelimelerin birkaç tanesini zikredip yorumu size bırakıyorum.

Devlet kurmak, vatana dönüş hakkı, cihat, ribat, murabıt, şehadet, yürüyüş, intifada, Newton fizik kanununa göre sapan lastiğinin gücü, kanım feda, direniş, protesto; Yahudi kadının Peygamber Efendimiz'i zehirlemeye kalkışması, Bedir Savaşı sonrasında Beni Nadir Yahudilerinin Peygamber Efendimiz'in başına taş atma hadisesi, Medine'de Beni Kaynakâ Yahudilerinin Müslüman kadının örtüsüne saldırması, Filistin şehitlerinin isimleri, Şehitlerin cennetteki mertebesi, Mescid-i Aksâ'nın yakılması (21.8.1969), Ömer Muhtar, İzzettin el- Kassam, Seyfettin Kutuz, Salâhaddin Eyyûbi, Halid b. Velid, Nusaybe b. Kaab... ■

“
**Son yıllarda,
okullardaki
devamsızlık
oranının artmasının
en önemli
etkenlerinden
birinin ayırım duvarı
olduğu ve bunun
Kudüs toplumunu
cahil bırakmaya
yönelik bir Siyonist
icraat olduğu gözle
görülür bir gerçektir.
Kudüs'te yaşanan
en ufak bir gerginlik
sonrasında, İsrail
askerlerine taş
atanların aranması
gerekçesiyle
okullara baskın
yapılarak genç
yüreklere korku
salınması,
Siyonist planın bir
parçasıdır.**
”

Dipnotlar

1) 26 Haziran 1945 tarihinde yapılmış Ve imzalanmış olan Birleşmiş Milletler Antlaşması ile Milletlerarası Adalet Divanı Statüsünün onanması hakkındaki 2/4 nolu kanun:

“Teşkilâtın üyeleri, milletlerarası münasebetlerinde gerek herhangi bir başka devletin toprak bütünlüğüne veya siyasi bağımsızlığına karşı, gerekse Birleşmiş Milletlerin amaçları ile telif edilemeyecek herhangi bir surette, tehdide veya kuvvet kullanılmasına başvurmadan kaçınırlar”

(2) Komisyon üyeleri: Hüsnî el-Eşheb, Fevzi Cabir, Tâhir en- Nemri, Âliyye Nuseybe, Fâtima Ebus- Suud, İbrâhim el- Bâşâ, Abdulcelil el- Netşe

(3) Birleşmiş Milletler'in Aralık 1949'da oluşturduğu Filistinli Mültecilere Yardım Kuruluşu. Orta Doğu'nun farklı ülkelerinde yaşayan 5 milyon Filistinli mülteci, doğrudan UNRWA'nın desteğiyle ayakta kalıyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin kendilerine sağladığı fonları kesmesi nedeniyle zor günler geçiriyor. (Bkz: <https://tr.euronews.com/2018/08/15/abd-yardimi-kesti-yarim-milyon-filistinli-cocugun-egitimi-tehlikede>)

(4) Kurumun danışman akademisyen listesinde çeşitli müslüman ülkelerden ve Türkiye'den bazı isimlerin olması dikkat çekicidir. Kaynak: <https://www.impact-se.org/about-us/international-advisory-board/>

Kaynaklar

- 1) http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/h_rights_turkce.pdf
- 2) http://alassaziz.blogspot.com/2014/09/blog-post_18.html
<https://qudsinfo.com/info-details>
- 3) http://alquds-org.blogspot.com/2013/01/blog-post_303.html
- 4) <https://www.aljazeera.net/news/alquds/2018/5/30>
- 5) http://www.impact-se.org/wp-content/uploads/PA-Reports_-Combined-Selected-Examples.pdf
- 6) <https://www.alaraby.co.uk/politics/2017/9/9/>
- 7) <https://www.aljazeera.net/specialfiles/pages/25de66cd-075b-4c8e-9bc3-ddf5ef253676>
- 8) <https://www.al-waie.org/archives/article/80>

“BİR ÇANTA MUTLULUK”

Ürettiği her projeye Kudüslü Müslümanların hayatına dokunan Mirasımız Derneği, Kudüslü çocukları da unutmadı.

Bu yıl üçüncü defa gerçekleştirilen “Bir Çanta Mutluluk” projesiyle Kudüslü ihtiyaç sahibi ailelerin okula yeni başlayan veya devam eden çocuklarına okul çantası ve eğitim seti hediye edildi.

Kudüslü çocukların işgal nedeniyle içinde bulunduğu zor duruma değinen Mirasımız Derneği Genel Başkanı Muhammet Demirci; “Kudüs’te bizleri en çok heyecanlandıran projelerimizden biri de “Bir

Çanta Mutluluk” projemizdir. Kudüs’te okulların açılması ile birlikte tatlı bir sevinç içerisinde olan Kudüslü çocuklarımızın yüzlerini güldürmenin verdiği sevinci ve heyecanı tarif etmek mümkün değil.” diyerek sözlerine şöyle devam etti; “İşgale rağmen geleceğe dair umutları olan Kudüslü çocuklarımızın ellerinden tutmak boynumuza bir borçtur. Bu duygularla yeni eğitim döneminin başlaması ile birlikte bizler de Kudüs’te Müslümanlara ait okulları ziyaret ederek sevinçlerine ve heyecanlarına ortak olmaya çalıştık.”

Mirasımız Derneği hayırseverlerin desteğiyle 375 Kudüslü çocuğa içerisinde defter, kalem, cetvel, silgi, kalemlik gibi kırtasiye ürünlerinin olduğu okul çantalarından hediye etti. ■

KUDÜS FETİH ORDUSU BAŞKOMUTANI EBU UBEYDE BİN CERRAH (r.a)

Şenay Şeker

Tüm dünyada zulümlerin artması, bize İslamiyet'in ne kadar da kıymetli olduğunu gösteriyor. Çünkü İslam tarihine baktığımızda Müslümanların gittikleri yere adalet ve iyilik götürdüğüne şahit oluyoruz. Müslümanlar, fethettikleri topraklarda başka dinden ve soydan olan insanların inançlarına daima saygı duymuşlar; mal ve mülklerini, namus ve şereflerini koruma altına almışlardır. Diğer inançlardan olan insanlar, bulundukları toplumalarda Müslümanların sahip oldukları çoğu haktan faydalanmışlar ve her zaman Müslümanlara güven duymuşlardır. Bu usul, gayrimüslimlerin İslam'ı kabul etmelerinde etkili olmuştur. Kâfirler ise, idare ettikleri yerlerde sadece bir avuç azınlığın menfaatlerini korumuşlar; kendi dininden ve milletinden olanlara bile baskı ve zulüm yapmaktan geri durmamışlardır.

Hicretten sonra, Medine'de İslam toprakları giderek genişlemeye başlamış ve hakbâtıl mücadelesinde Ashâb-ı Kiram büyük rol almışlardır. Bu yazıda, Filistin, Ürdün, Lübnan ve Suriye topraklarının fethinde hatta Antakya'ya kadar gelerek bazı Anadolu şehirlerinin İslam toprağı olmasında büyük fedakârlık ve kahramanlıkları olan Ebu Ubeyde b. Cerrah'dan (r.a) bahsedeceğiz.

Kudüs denilince ilk akla gelen sahabelerden olan Ebu Ubeyde b. Cerrah(r.a), yaşarken cennetle müjdelenen on sahabeden (Aşere-i Mübeşşere) birisidir. Asıl adı Amir b. Abdullah b. Cerrah olan Ebu Ubeyde b.

Cerrah'ın künyesi Ebu Ubeyde'dir ve dedesine nisbetle "İbn-i Cerrah" olarak anılmıştır. Kureyş kabilesinin, Ben-i Fihrlundandır olup, Efendimiz(sav) ile akrabadır. Uzun boylu, ince yapıya sahip olan Ebu Ubeyde'nin(r.a) siması kadar, ahlakı da çok güzeldi. Mütevazı, dürüst, dünya hayatının makam ve malına tamah etmeyen ve kardeşlik hukukuna riayet eden, herkesin sevgisini ve güvenini kazanmış üstün bir şahsiyetti. Aynı zamanda; kültürlü, lisalı düzgün ve okuma yazmayı bilen sayılı birkaç kişiden birisi olan Ebu Ubeyde b. Cerrah'ı (r.a), cihad meydanlarındaki kabiliyeti sebebiyle, ince, uzun, zarif ve keskin bir kılıca benzetmişlerdir. Çünkü ince naif olmasının yanı sıra, geri adım atmayan, cesur bir kişiliğe sahipti.

Abdullah b. Amr şöyle dedi: "Kureyş'ten şu üç kişi vardır ki; onlar bu ümmetin ahlâken en önde gelenleri, hayâ duygusu en fazla olanlarıdır. Konuşunca yalan söylemez ve kimsenin açığını aramazlar. Bunlar Ebu Bekir, Osman bin Affan ve Ubeyde bin Cerrah'tır."

Ebu Ubeyde bin Cerrah (r.a), Peygamber Efendimiz'den(r.a) on üç yaş küçüktü ve Müslüman olduğunda yirmi yedi yaşındaydı. İslamı kabul eden ilk erkek sıfatıyla Hz. Ebubekir (r.a), Müslüman olduğu günün ertesinde Hz. Osman, Osman bin Maz'un, Ebu Seleme b. Abdul Esed ve Ebu Ubeyde b. Cerrah'ı Allah Resulü'nün (sav) huzuruna getirmiş ve onların iman nuruna kavuşmalarına vesile olmuştur. Ebu Ubeyde (r.a), ilk Müslümanlardan ol-

ması hasebiyle, Mekke'de yaşanan bütün zulüm ve işkencelere şahit olmuş ve Resulullah'ın (sav) en büyük destekçilerinden olmuştur.

Müslüman olmayan babası ve akrabalarının baskılarına ve hakaretlerine rağmen dininden ve davasından vazgeçmemiş, tüm haklarından ferâgat etmişti. Zulümlerin artık dayanılmaz olduğu günlerde, ilk hicret emri verilmiş ve Müslümanlardan bir kısmı Habeşistan'a hicret etmişti. Bir yıl sonra, ikinci hicret emriyle Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a), beraberindeki 110 kişiyle Necâşi'nin memleketi Habeşistan'a doğru yola çıkmıştı. Yedi yıl boyunca, öksüz bir çocuğun anaya hasreti gibi sevdiklerinden, yurdundan ayrı mahzun bir hayat süren Ebu Ubeyde (r.a), tekrar Mekke'ye döndüğünde, tarih nübüvvetin 13. yılını gösteriyordu.

Öte yandan; Mekke'de Müslümanlara karşı uygulanan ambargolar ve zulümler tahammül edilemez hale gelince, Medine'ye hicret öncesinde, ilk olarak Abdullah b. Mektûm (r.a) ve Musab bin Umeyr(r.a) Yesrib'e gönderilmiş, şehrin Medine-tün Münnevve'ye dönüşmesinin tohumları atılmıştı. Birinci ve İkinci Akabe Biatı'nda Allah Resulü'ne (sav) biat eden Yesribli Müslümanlar da şehrin Müslüman yurdu olması için gayret ediyorlardı.

Hicret Ve Cihad Yurdu Medine

Hicret emriyle sahip oldukları tüm varlıkları terk ederek Yesrib'e göç eden Müslümanlar gibi, Allah Resulü (sav) de hüznü lüydü. Doğup büyüdükları topraklardan

çıkarılmak, sevdiklerinden ayrılmak kolay değildi. Elbette, büyük davaların be-delleri de büyük olacaktı. Ama gün gelecek, tek bir kan dökmeden vatanlarına fetih ile geri gelmek nasip olacaktı. İbn-i Kesi-r'in el-Bidâye ven-Nihaye adlı eserinde zikrettiğine göre; Bilal-i Habeşi (r.a) Mekke yolunun üzerinde oturur ve: "İzhir otları, sümbüller çevremi kuşatırken, ah, yine o vadide bir gece uyuyabilir miyim? Gün gelip Mecenne suyundan içip, yine Şâme ve Tafilî görebilecek miyim?" diye inlerdi. Allah Resulü (sav), bu şiiri duyduğunda hüzünlenmiş ve ashabının Medine'ye alışması ve hüzünlerinin azalması için Rabbine şöyle dua etmişti: "Ya Rabbi! Bizlere Mekke'yi sevdirdiğin gibi, Medine'yi de sevdire." (Buhari, Müslim, Muvatta)

O vakit 40 yaşında olan Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a), bu duaların neticesi ve uzun zamandır ayrı kaldığı Resulullah'a (sav) kavuşmanın sevinciyle Medine'ye alışmaya başlamıştı. Allah Resulü (sav), Medine'de ilk olarak Mescid-i Nebevi'nin inşasına başlamış ve yapımında bizzat çalışmıştı. Mescidin inşasından sonra avlunun bir bölümünde fakir ve kimsesiz Müslümanların barınması ve ilim öğrenmesi için As-hab-ı Suffa'yı hazırlamış ve Ebu Ubeyde

**Kudüs denilince
ilk akla gelen
sahabelerden olan
Ebu Ubeyde b. Cerrah
(r.a), yaşarken
cennetle müjdelenen
on sahabeden
(Aşere-i Mübeşşere)
birisidir. Asıl adı Amir
b. Abdullah b. Cerrah
olan Ebu Ubeyde b.
Cerrah'ın künyesi
Ebu Ubeyde'dir ve
dedesine nisbetle
"İbn-i Cerrah" olarak
anılmıştır.**

(r.a) ile birkaç Sahabe Efendimiz burada Ku'ran-ı Kerim öğretmeye başlamışlardı. Sevgili Peygamberimiz (sav), İslam devletinin temellerinin sağlam atılabilmesi ve Müslümanların birbirine muhabbetle kenetlenmesi için, Ensar-Muhacir kardeşliğini tesis etmişti. Bu kardeşlik bağında Ebu Ubeyde bin Cerrah'ın (r.a), Sad ibni Muaz (r.a) ile; diğer bir rivayette de Muhammed bin Mesleme (r.a) ile eşleştiği söylenir.

İslam devletinin ilk yazılı anayasası olan "Medine Vesikası" 50 madde halinde yayınlanmış ve bu anayasa diğer dinlerden ve unsurlardan olanları da kapsamıştı. Sayısı 1500 olarak tespit edilen Müslümanlar, nüfusu 10.000 olan Medine halkına karşı şehrin yönetiminde söz sahibi yapılmıştı. Anayasaya göre, herkes inancında serbest olacak ve dostluk içerisinde yaşayacaktı. Ayrıca dışarıdan gelebilecek tehlikelere karşı Medine hep birlikte müdafaa edilecekti. Bu, bir devlet adamı sıfatıyla Allah Resulü'nün(sav) müstesna bir başarısıdır.

Yevmü'l Furkan

Artık cihad için ortam hazırlanmış ve Allah Resulü (sav), içlerinde Ebu Ubeyde b. Cerrah'ın (r.a) bulunduğu 30 kişilik bir bölüğü Seyf-ül Bahr denilen mevkiye gön-

dermişti. Başarıyla geri dönen bu Seriyeye, Bedir gazvesine kadar sekiz kez sefere çıkmıştır. Hicri ikinci yılında gerçekleşen, hak-batıl mücadelesinin ilk gazvesi Bedir'de kazanılan zaferin en büyük kahramanlarından biri olan Ebu Ubeyde b. Cerrah, gösterdiği üstün gayret ve fedakârlıklarından dolayı Allah katında övgülere mazhar "Bedrin Aslanları" içinde yerini almıştır. Bu gazve onun en büyük imtihanlarından biri olmuştur. Çünkü Bedir gazvesi iman ve nefis mücadelesiydi. Bu gazvede bir tarafta Hz. Ali (r.a), diğer tarafta kardeşi Akil, bir tarafta Hz. Ebubekir (r.a) diğer tarafta oğlu Abdurrahman, bir tarafta Ebu Ubeyde (r.a), diğer tarafta babası vardı.

Din uğruna kardeşin kardeşe, babanın oğula karşı savaştığı bu gazvede Ebu Ubeyde (r.a), her ne kadar babasıyla karşı karşıya gelmekten kendisini sakınsa bile, kendisine karşı hamleler yapması üzerine babasını öldürmüştü. Bu hadise, gerçekten bir evlat için büyük bir imtihandı. Fakat Allah-u Teâla onun haklılığını, indirdiği şu ayeti kerime ile tasdiklemiştir:

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden bir topluluğun, Allah'a ve Resulü'ne (sav) düşmanlık eden kimselere -babaları, oğulları,

kardeşleri yahut diğer akrabaları da olsa- sevgiyle bağlandıklarını göremezsin. İşte Allah bu müminlerin kalplerine imanı nakşetmiştir. Ve onları kendisinden bir ruh ile teyit etmiştir ve onları altlarından ır-

“

**Kültürlü, lisanı
düzgün ve okuma
yazmayı bilen sayılı
birkaç kişiden birisi
olan Ebu Ubeyde b.
Cerrah'ı (r.a), cihad
meydanlarındaki
kabiliyeti sebebiyle,
ince, uzun, zarif
ve keskin bir kılıca
benzetmişlerdir.**

”

maklar akan cennetlere girdirecektir. Orada ebedi kalıcılar. Allah onlardan razı olmuştur, onlarda O'ndan razı olmuşlardır. İşte onlar Allah'tan yanadırlar; iyi bilinmeli ki kurtuluşa erecek olanlar da Allah'tan yana olanlardır! " (Mücadele 22)

Allah Ve Resulü İçin Feda Edeceğimiz Neyimiz Var?

Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a), Uhud harbinde de üstün gayret ve fedakârlık göstermiştir. Allah Resulü'nü (s.a.v.) düşman oklarına karşı korumak için canını ortaya koymuş ve büyük imtihanların yaşandığı bu gazvede Resulullah'a (sav) sadık kalkanlardan olmuştur. Savaş esnasında İbn-i Kamia adlı bir müşrikin Peygamber Efendimizin (sav), başına kılıç vurması üzerine, miğferin demiri Efendimiz'in (sav) mübarek yanaklarına batmış ve Allah Resulü'nün (sav) iki dişi şehit olmuştur. Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a), Efendimizin (sav) yanağından damlayan kanları silmiş ve iki ön dişi ile asılarak mübarek yanaklarından demir parçalarını iki hamlede çıkarmayı başarmıştı. Bu esnada, kendisi de ön iki dişini kaybetmiş olduğundan peltek konuşmak zorunda kalmıştı. Araplar petek konuşana "Hetem" derlerdi. Hz Ebubekir

**Abdullah b.
Amr şöyle derdi:
“Kureyş’ten şu
üç kişi vardır ki;
onlar bu ümmetin
ahlâken en önde
gelenleri, hayâ
duygusu en
fazla olanlarıdır.
Konuşunca yalan
söylemez ve
kimsenin açığını
aramazlar. Bunlar
Ebu Bekir, Osman
bin Affan ve Ubeyde
bin Cerrah’tır.”**

(r.a), Ebu Ubeyde (r.a) hakkında: “Ömrümde gördüğüm en güzel hetemdi.” derdi.

Biz de düşünerek kendimize sormalıyız. Acaba Allah (cc) ve Resulallah (sav) için nelerimizden vazgeçebiliyoruz, neyimizi feda edebiliyoruz? Bize verilen nimetlerin şükürünü eda etmek için; malımızı, vaktimizi, en sevdiklerimizi verme borcumuz yok mu? Aynı cennete talibiz oysa...

Ümmetimin Emîni

Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a) denildiği zaman, akla ilk gelen şey; onun tam teslimiyetli ve güvenilir olmasıdır. Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a), Resulullah'ın (sav) kendisine verdiği tüm görevleri üstün başarı ile tamamlayarak peygamber övgüsüne mazhar olmuştur. Bir Müslüman için, bu büyük bir şereftir. Çünkü O, Allah Resulü'nün (sav) sözü üzerine hiçbir söz söylememiş ve İslam ordularının başkomutanı olarak, İslam sancağını layıkıyla taşımak için tüm varlığını ortaya koymuştur.

Bir keresinde Yemen'den gelen ve Müslüman olan Necranlılar, Allah Resulü'nden (sav) kendilerine İslam'ı öğretecek, aralarındaki ihtilafları adaletle çözecek ve vergilerini toplayacak güvenilir bir kişiyi tayin etmesini istediler. İstedikleri kişi güçlü ve güvenilir olacak; hem de adil bir kadı ve muallim olacaktı. Resulullah (sav), he-yete yarın öğle vakti mescide gelmelerini söyledi. Bu meziyetleri duyan Hz. Ömer (r.a), Resulullah'ın (sav) kendisini seçmesini o kadar arzu etti ki, ertesi gün erkenden mescide gitti. Fakat Resulullah (sav), mescitte gözleriyle öyle bir kişiyi arıyordu ki; ümmetin emini olarak kıyamete kadar anılacak ve Müslümanların gıpta ile baka-cağı yiğit komutan olacaktı.

Cemaatin arasından Ebu Ubeyde'yi (r.a) işaret ederek: “Her ümmetin bir emini vardır. Benim ümmetimin emini de Ebu Ubeyde bin Cerrah'tır.” diye buyurdu. (İbn-i Hacer, el-İsabe, c.2)

Tevekkül Ehliydi...

Ebu Ubeyde (r.a), Habat Seriyyesi için yola çıkarken Allah Resulü'nün (sav) kendilerine verdiği bir çuval hurmadan başka hiçbir şeyleri yoktu. Günlerce tek bir hurmayı ağızlarında ıslatarak idare eden İslam ordusu sefer dönüşünde “Habat” denilen ağacın yapraklarını ve ağaç kabuklarını yemek zorunda kalmışlardı. Artık bitkin bir şekilde Medine'ye yol alırken, Kızıldeniz'in kenarında ölü bir balınaya rastladılar. Ebu Ubeyde (r.a), yola çıkarken Peygamberimizin (sav): “Ebu Ubeyde! Siz tevekkül ederek yola çıkın. Allah-u Teala si-

zi katından rızıklandıracaktır.” sözü aklına geldi ve ashaba balının etinden tere-düt etmeden zaruri miktarda yemelerini emretti. Her seferden zayıflayarak dönen İslam ordusunun ilk defa Habat seferinden semiz olarak döndüğü rivayet edilir.

Ebu Ubeyde, Allah Resulü'nün (sav) katıldığı bütün gazvelere katılmış, Hudeybiye Antlaşması gibi birçok antlaşmalarda şahit yazılmıştır. Hicretin 6. yılında Resulullah'ın (s.a.v.) umre yapmasına izin ver-meyen Mekke müşriklerle imzalanacak Hu-deybiye Antlaşması'na tepki gösteren Hz. Ömer Efendimize karşı: “Ey Ömer! Allah Resulü'nün (sav) sözü üzerine söz mü söylü-yorsun. Helâkini mi istiyorsun?” diyerek ita-tini gösteren bir yiğitti. Mekke'nin fet-hinde şehre ordusuyla beraber, Efendi-miz'in (sav) önünden girmiş ve üstün ba-şarı göstermiştir.

Teslimiyet ve emniyet onun en bilinen özelliği-ydi. Bundan dolayı stratejik konu-larda hep onun ismi geçerdi. Öfkesine ye-nilmeyen, nefisini gerektiğinde ayaklar al-tına alan bir kişiliğe sahipti.

Zâtü's-Selasi'l vakasında Amr b. Âs (r.a), Peygamberimizden takviye kuvvet ister, Allah Resulü (sav), Ebu Ubeyde b. Cerrah komutasında bir birlik yollar, Efendimiz (sav): “Amr ile anlaşıp, O sana itaat etmezse, sen ona itaat et!” diye tembihler.

İki birlik buluştuğunda Efendimiz'in (sav) Ebu Ubeyde'yi komutan atadığı emri ken-disine iletilir. Bu arada bazıları bunu ka-bullenemez ve tartışma çıkar. Ebu Ubey-

Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a), Uhud harbinde de üstün gayret ve fedakârlık göstermiştir. Allah Resulü'nü (sav) düşman oklarına karşı korumak için canını ortaya koymuş ve büyük imtihanların yaşandığı bu gazvede Resulallah'a (sav) sadık kalanlardan olmuştur.

de (r.a), bunu nefis meselesi yapmaz ve Efendimizin sözünü dinleyerek Amr b. Âs komutasındaki orduda görev alır.

Efendimiz'in (sav) ahirete irtihalinden sonra halifelğe layık görülmüşse de O, Hz. Ebubekir'in (r.a), bu göreve daha layık olduğunu söylemiş ve elini tutarak ona ilk biat eden kişi olmuştur. Böylelikle çıkabilecek bir fitnenin de önüne geçmiştir. İlk halife olan Hz. Ebubekir'in (r.a) yanında, adli işlere Hz. Ömer Efendimiz, hazineye (Beytül-Mal) ise Ebu Ubeyde (r.a) bakmıştı. Ve ilk iş olarak Hz. Ebubekir'i maaşa bağlamıştır. Bir müddet sonra Suriye bölgesine fetih için gönderilen ordulara komutan tayin edilmiştir.

Hz. Ebubekir Efendimizin vefatından sonra, halife seçilen Hz. Ömer, Halid bin Velid'i (r.a) başkomutanlıktan alıp yerine Ebu Ubeyde bin Cerrah'ı (r.a) tayin ettiğine dair mektubu Halid bin Velid'e (r.a) göndermişti. Bu mektup Halid bin Velid'e (r.a) Yermük savaşında ulaşmıştır. Askerin motivasyonunun bozulmaması için savaş esnasında bunu açıklamamış, savaş bitiminde halifenin kararını Ebu Ubeyde'ye (r.a) bildirmiştir.

Kendisine "Allah'ın kılıcı" denilen Halid bin Velid bir savaş dâhisi idi. Girdiği tüm savaşlardan galibiyetle çıkıyor ve İslam'ın sancağını şerefle daha ileriye taşıyordu. Artık öyle hale gelmişti ki insanlar da: "Eğer Halid varsa savaş kazanılır, o yoksa kaybederiz." fikri yerleşmeye başlamış-

tı. Kişiler ne kadar başarılı olursa olsun, zaferin Allah'tan (cc) olduğu unutulmamalıydı. Hz.Ömer Efendimiz, Halid b. Velid'in (r.a) bazı tasarruflarını tasvip etmediğinden ve kazanılan zaferlerin ona isnad edilmesinden korktuğu için kendisini kumandanlık görevinden azletmiş ve yerine Ebu Ubeyde b. Cerrah'ı (r.a) tayin etmiştir. Peygamber Efendimizin (sav) terbiyesinde yetişmiş bu iki kumandan bu görev değişikliğinden asla rahatsız olmamışlardı. Çünkü sadık bir dava adamı için er olmak da kumandan olmak da aynı idi. Amaç; İslam sancağını ihlâsla ve teslimiyetle taşımak ve İslamı tüm yeryüzünde hâkim kılmaktır. Allah'ın (cc) rızasını kazanmak, nefsin ve şeytani insanların vesveselerine aldanmadan menzile varmaya gayret etmektir.

Şam diyarının fethinin kapısı Halid bin Velid ile açılrsa da, Suriye'yi, Lübnan ve Kudüs dâhil Filistin topraklarını, Antakya'ya kadar fethederek tamamlayan Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a) olmuştur.

Kudüs'ün Fethi

Müslümanlar için Beytül-Makdis'in kıymeti ayet ve hadislerle sabittir. Zeyd b. Sabit'ten rivayetle Resulullah (sav): "Müjdeleler olsun Şam'a! Müjdeleler olsun Şam'a! Müjdeleler olsun Şam'a!" buyurdu. "Neden Ey Allah'ın Resulü?" diye sordular. Hz. Peygam-

ber de: "Çünkü melekler kanatlarını Şam üzerine germektedir. Yüce Allah, meleklerini bu toprakları koruması için görevlendirmiştir." diye buyurdu. (Tirmizi)

Medine'de İslam devletinin kurulmasıyla başlayan seriyye ve gazveler Kudüs'ün fethine zemin hazırlamıştır. Ve Allah Resulü (sav) fetihten on yıl önce Kudüs'ün fethedileceği müjdesini vermiştir. İslamiyet'ten sonra ilk fetih (637) Hz. Ömer Efendimiz zamanında gerçekleşmiştir. Müslümanların ard arda kazandığı seferler ve (15/ 636) yılında Yermük savaşında gerçekleşen zaferlerin ertesinde Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a) komutasındaki ordu Kudüs'ü kuşatmak için gönderildi. O dönemde ismi İlia olan Kudüs'ü ellerinde bulunduran Hristiyanlar, her türlü tedbiri almalarına ve direnmelerine rağmen, İslam ordusunun kararlılığı ve Ebu Ubeyde b. Cerrah'ın (r.a) kabiliyetli idaresi karşısında şehri teslim edeceklerini ilan etmişlerdi. Ama bir şartları vardı ki; o da şehrin anahtarlarını halife Hz. Ömer'e teslim etmekte. Bu haber Hz Ömer'e ulaştığında ashabdan bir kısmı gitmemesi yönünde fikir beyan etse de, Hz. Ali (r.a), şehri teslim almaya bizzat halife Ömer'in (r.a) gitmesi gerektiğini ve bunun kıyamete kadar gelecek Müslümanlara Kudüs'ün kıy-

metini göstermesi açısından çok önemli olduğunu bildirdi. Bunun üzerine Hz. Ömer yardımcısıyla beraber tek bir deve üzerinde kâh yardımcısı, kâh kendi binerek yola çıktı. Suriye'nin Câbiye denilen mevkinde Halid bin Velid (r.a) ve Ebu Süfyan tarafından karşılanan müminlerin emiri Kudüs antlaşmasının şartlarını da burada hazırlamıştır. Ebu Ubeyde b. Cerrah (r.a), Müslümanlar için mukaddes olan bu kutlu beldeyi teslim almak için özlemle halifenin yolunu gözlüyordu. Halife Ömer (r.a) şehre vardığında Ebu Ubeyde (r.a) ile karşılaştıklarında birbirlerine öyle bir sarıldılar ki, dakikalarca birbirlerinin elini öpmeye çalıştılar.

Hiz. Ömer (r.a): "Ey kardeşim! Seni öyle özledim ki; vallahi cihad olmasaydı, seni devamlı yanımda görmek isterdim."

Bunun üzerine Ebu Ubeyde (r.a): "Ey Ömer! Bu dünya buluşma yeri değildir. Bizim kavuşma yurdumuz ahirettir. Biz bu dünyada İslam sancağını ne kadar öteye taşıyabiliriz, onun derdindeyiz." diyerek çok anlamlı bir cevap vermiştir.

Kudüs şehrine yüksekçe bir tepeden bakmış ve sevinçle tekbir getirmişlerdi. O halden sonra o tepe "Tekbir Tepesi" diye anılmıştır. Kudüs şehri, Hristiyanların pat-

**Ebu Ubeyde,
Allah Resulü'nün
(sav) katıldığı
bütün gazvelere
katılmış, Hudeybiye
Antlaşması
gibi birçok
antlaşmalarda şahit
yazılmıştır.**

riği Sofranus'tan anahtarların teslim alınmasıyla beraber İslam'ın eline geçmişti. Halife Ömer'in (r.a) arzusu yerine gelmiş ve kutsal belde kan dökülmeden teslim alınmıştı. Şehre büyük bir tevazu ile giren Müminlerin Emiri, ilk olarak bir Emânname (Güvence) yayınlamış ve 400 yıl sürececek bir saadet devri başlamıştı.

Fetihlerin ardından Şam bölgesine vali atanan Ebu Ubeyde (r.a), yıllarca hangi dinden ve ırktan olursa olsun herkesin sevgisini ve güvenini kazanmış ve adaletle hükmetmiştir. Hz Ömer (r.a), kendisini ziyaret ettiğinde mütevazı çadırına misafir olmuş: "Ey Ubeyde! Dünya herkesi değiştirdi de bir seni değiştiremedi." demiştir. Elli sekiz yıllık ömrüne teslimiyeti, sadakati ve tevekkülü nakşeden Ebu Ubeyde (r.a), Hicri 18. senesinde 25 bin sahabenin de hayatını kaybettiği Anvas Köyü civarındaki tâun salgınında, bu hastalığa yenik düşerek şehit olmuştur. Rıdvanullahi aleyhim ecmain. ■

Kaynaklar

- "Eminü'l Ümme/Ümmetin Emni Ubeyde bin Cerrah", Muhammed Emin Yıldırım, Siyer Yayınevi
- "Kudüs Tarihi", Nida Yayıncılık
- Ebu Ubeyde bin Cerrah ve Fıkıh, Şerafetin Kalay, https://www.youtube.com/watch?v=w4k5PDs_RB0

KUDÜS'E GİTMEK YA DA GİTMEMEK...

İrem Cevher

Kudüs...
Adına birçok yazı yazılmış,
methiyeler dizilmiş olmasına
rağmen yapayalnız ama dimdik
ayakta duran şehir.

Cahit Zarifoğlu, 'Önce yüreklerimizdeki
Kudüs'ü işgal ettiler. Biz savaşı önce ken-
dimizde kaybettik. Kendimiz de kaybettik'
dizelerinde ne de güzel anlatılmış zihinle-
rin işgal edilmesini.

Ülke gündemimizde sıkça karşılaştığımız
bir zihin işgalinden de bahsedelim: "**Ku-
düs'e gitmek caiz midir?**"

Taha Kılıç'ın bu konudaki birçok soruya
cevap niteliğinde çok güzel bir deneme-
si var. "**Kudüs'e Gitmek Şarttır**" isimli yazı-
sında önemli gördüğüm birkaç noktayı si-
zinle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle gitmemek gerektiğini savunan-
ların düşüncelerini neye dayandıkları-
na bir bakalım.

Dayandıkları iki temel argüman var:

'Bu seyahatler, İsrail'i ekonomik olarak
desteklemek anlamına gelir' ve 'İsrail'den
vize alarak Kudüs'e gitmek, işgale meşru-
riyet kazandırır' bu gerekçeler sebebiyle
birçok Müslüman Kudüs'e ziyarette bu-

“

KUDÜS...
Adına birçok yazı
yazılmış, methiyeler
dizilmiş olmasına
rağmen yapayalnız
ama dimdik ayakta
duran şehir.

”

lunmaktan korkuyor, çekiniyor, soğuyor, imtina ediyor hatta gitmek isteyenleri de engellemeye çalışıyor.

Öncelikle İsrail'e ekonomik olarak destek verme gerekçesine bakalım. İsrail'e isteğiniz ve gönüllülüğünüz dışında para kazandırmadan gidebilirsiniz. Uçak biletlerinizi Türk Hava Yolları'ndan temin ederek gidişinizden hava yolları üzerinden para kazanmalarına engel olmuş olursunuz.

Havaalanından Kudüs'e ve diğer gideceğiniz her yere ulaşım konusunda da Filistinlilerden yardım alarak ve Filistinlilere ait olan konaklama yerlerinde kalarak İsrail'e herhangi bir katkınız bulunmadan ulaşım ve barınma ihtiyacınızı da karşılamış olacaksınız.

Yaptığınız alışverişleri Müslüman esnaf-lardan yaparsanız işgalci İsrail'in Müslüman esnafın omuzlarına bindirdikleri ağır vergi yükünü az da olsa hafifletmiş olursunuz.

Bunların hepsini iyice düşündüğümüz zaman 'Kudüs'e gitmek İsrail'e ekonomik güç kazandırır' gerekçesinin sağlam temellere oturmadığını; hatta bunu kabul edip yine de Kudüs'e gitmemenin İsrail'in şehre daha çabuk yerleşip Yahudileştirmesini kolaylaştıracağını, yani aslında bu kutlu beldeye gitmemenin onlara daha büyük bir yardım olduğunu fark edeceksiniz.

Diğer bir gerekçe olan **"Kudüs'e ziyaret, İsrail'e meşrutiyet kazandırır"** düşüncesine bir bakalım:

Bu ilk etapta doğru gözükse ama aslında herhangi bir geçerliliği olmayan tamamen 'duygusal' bir argümandır.

Bu iddiayı Taha Kılıncı şu şekilde açıklamış: **"Hepimizin çok iyi bildiği gibi Mescid-i Aksâ ilk kiblemizdi. Hz. Peygamber ve ashâbı, yaklaşık 15 yıl yüzlerini Kudüs'e döndüler. Kudüs, o zamanlar Bizans İmparatorluğu'nun yönetimi altındaydı. Hatta tarihsel olarak biliyoruz ki, o vakitler Mescid-i Aksâ diye bir yapı da mevcut değildi. Allah; Müslümanları Miraç mucizesi ile tarihsel olarak peygamberler zincirini Hz. Süleyman halkasına bağlıyor."**

**Ziyaret edenlerin
havaalanında
çıkarılan zorlukları
anımsayacaktır.
Havaalanında saatlerce
bekletme, kötü söylemler,
sınır dışı etme tehditleri,
ülkenize dönerken
yapılan abartılı
kontroller, can sıkıcı
sorgulamalar, İsrail
İçişleri Bakanlığı'nın
Kudüs'ü ziyaret edecek
Türk vatandaşları
için vize şartlarını
ağırlaştırması, her
birey için yılda bir
kez vize verilmesi ve
daha birçok uygulama
işgalci İsrail'in izlediği
yıldırma politikasının bir
sonucudur.**

Taha Kılıncı'nın deneme yazısında verdiği bir diğer örnek de oldukça göze çarpcı: **"Kible, hicretten 16 ay sonra Mescid-i Haram'a çevrildiğinde, Kâbe ve çevresi putlarla doluydu. Müslümanlar fethi kadar geçen 8 yıl boyunca, içi dışı putlarla dolu bir mâbedi kible olarak kabul ettiler. Hatta Hudeybiye Musalahası'ndan bir yıl sonra, 3 gün kalabilmek şartıyla Mekke'ye kavuştuklarında, içi dışı putlarla dolu olan Kabe'de ibadetlerini yerine getirdiler. Putlara müdahale edemediler. Çünkü Mekke o dönemde Müşriklerin işgali ve kontrolü altındaydı."** Allah'ın mesajı netti: **"Bizans topraklarında bile**

olsa, Kudüs Müslümanlarındır. Müşrik işgali altında bile bulunsun Kâbe Müslümanlarındır."

Taha Kılıncı'nın burada bahsettiği örneklerden de anlayacağımız üzere, **"Kudüs'te işgal bitmeden gitmem"** demek sağlam temelleri olmayan duygusal bir gerektir. Şu an Kudüs'e gitmeyerek siyasi ve kültürel çıkarları uyuşmadığı için Filistinlileri yalnız bırakan diğer Müslümanlardan bir farkımız kalmayacaktır.

Ziyaret edenlerin havaalanında çıkarılan zorlukları anımsayacaktır. Havaalanında saatlerce bekletme, kötü söylemler, sınır dışı etme tehditleri, ülkenize dönerken yapılan abartılı kontroller, can sıkıcı sorgulamalar, İsrail İçişleri Bakanlığı'nın Kudüs'ü ziyaret edecek Türk vatandaşları için vize şartlarını ağırlaştırması, her birey için yılda bir kez vize verilmesi ve daha birçok uygulama işgalci İsrail'in izlediği yıldırma politikasının bir sonucudur. Müslümanların kendi kutsalını ziyaret etmesi işgalcileri bu kadar rahatsız ediyor olmasını göz önünde bulundurarak, caiz mi değil mi diye tartışmak yerine gitmeliyiz ve gidenlere vesile olmalıyız.

İşgalciler, Müslüman esnafın ekonomik olarak çökertilmesi sürecini bilinçli bir plan dâhilinde yürütmektedir. Bize düşen, oraya giderek Müslüman kardeşlerimize maddi ve manevi destek olmaktır. Sizce de imkânı el veren kişilerin yukarıdaki sebeplerden ötürü ziyaretlerini erteleme-si veya hiç gitmemesi orada zor şartlarda yaşamlarını devam ettiren ve haremimizi müdafaa eden kardeşlerimizi yalnız bırakmak değil midir?

Kudüs'ün sadece Filistinlilerin değil tüm İslam âleminin kutsalı ve dokunulmaz olduğunu, orayı ziyaret etmek dışında daha güzel ne ile ifade edebiliriz bilemiyorum. Ayetlerde önemi zikredilmiş, Efendimizin Miraç hadisesi ile şereflenmiş, ilk kiblemiz olan beldeyi Siyonist işgalcileri sebep göstererek ziyaret etmemek akıl alır gibi değildir.

Bu mübarek beldeyi ziyaret edenlerin mutlaka anlattığı birkaç anıdan bahsetmek istiyorum. 'Yahudi mahallesinde do-

**Velhasıl, Kudüs'ü
ziyaret ederek orayı
daha iyi anlayacak ve
yaşayacağız**

laşırken gözüme çarpan en önemli şey hiç kimsenin kafalarındaki kipa dışında ortak bir noktasının olmamasıydı. Ten renkleri, geldikleri ülke tamamen farklı iken inanışları gereği şehre sahip çıkmak adına oradaydılar. Yahudilerin yaptığını dünya üzerindeki tek gerçek din olan İslam'ı kabul edenlerin yapmaktan geri durması kabul edilemez.

Mescid-i Aksâ'ya en yoğun grup ziyaretlerinin yapıldığı sabah namazı ile öğle namazı arası oturup gelen kabileleri inceliyorsanız birçoğunun Avrupa ülkelerinden geldiğine şahit oluyorsunuz. Gelenle-

rin de Kubbetüs Sahra'nın önünde fotoğraf çekmek dışında kendilerine manevi olarak bir şey kattıkları pek de söylenmez. Asıl göze çarpan ise, **gelenlerin içinde Müslüman kabile** sayısının oldukça az olmasıdır. Aslında işgali meşrulaştıran, Müslümanların yeryüzü üzerinde kutsal kabul ettikleri üç beldeden birini, işgalci Siyonistleri bahane ederek ziyaret etmemesidir. Oraya giderek kutsalımızın Siyonistlere değil de Müslümanlara ait olduğunu çokluğumuz ile göstermek varken, onlar var diye gitmemeyi tercih etmek ne yazık ki Beytülmakdis'e gereken önemi vermediğimizi gösterir.

Efendimiz'in (sav) Meymune validemize söylemiş olduğu "*Oraya gidip namaz kılın, eğer gidip kılamazsanız bari kandilleri yakılsın diye zeytinyağı gönderin*"⁽¹⁾ öğüdü aslında hepimize söylenmiş bir sözdür. Bir diğer hadis-i şerifte Efendimiz (sav), "*İbadet maksadıyla şu üç mescide seyahat edilir: Mescid-i Haram'a, benim mescidime (Mescid-i Nebvi) ve Mescid-i Aksâ'ya*"⁽²⁾ buyurmuştur. Örnek olarak verdiğim iki hadisten de anlaşılacağı üzere Aksâ'ya ziyaret Peygamber Efendimiz'in(sav) tavsiye-

sidir. Bizim vazifemiz ise tavsiyeye kulak vermektir.

Velhasıl, Kudüs'ü ziyaret ederek orayı daha iyi anlayacak ve yaşayacağız. Kendimize şunu sormamız gerekiyor: 'Neden gitmiyorum?' Bunun sebebi yukarıda zikrettiğimiz gerekçeler ise henüz Beytülmakdis'in önemini anlamamışız demektir.

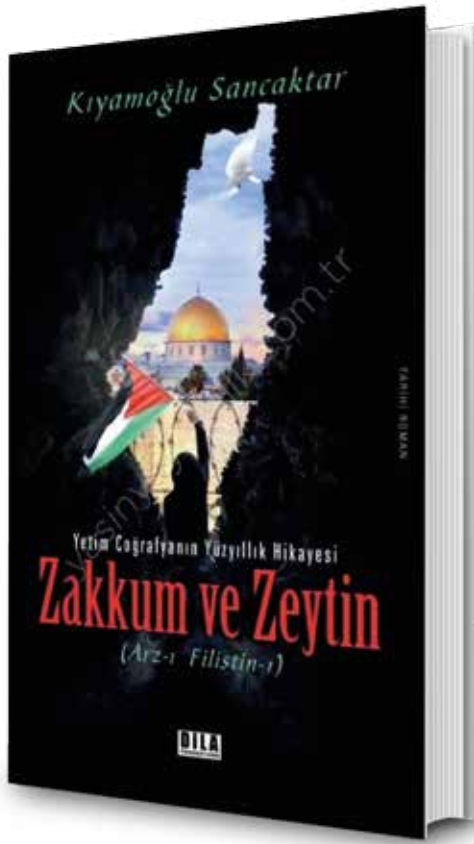
İlk kıblemizin beldesi, mübarek kılınmış Kudüs'e giderek doğrudan yerinde bilgi edinmek ve dönüşümüzde gözlemlerimizi Müslüman kardeşlerimize anlatmak; tüm Dünya'ya yayılan bilgi kirliliğine, yıldırma politikalarının oluşturduğu zihin işgaline karşı, kutsalımızı Siyonist zihniyete teslim eden her bir güç ile mücadele etmek ve sonucunda işgalin yok olmasına bir nebze olsun yardım etmek, yeniden Müslüman hâkimiyetini sağlamak için boynumuzun borcudur. ■

Kaynaklar

- 1) (Ebû Davud, Salat 14, no: 457)
- 2) (Buhari, Enbiyâ 8; Müslim, Mesâcid 2)
- 3) Taha Kılınç – Kudüs Yazıları

Zakkum ve Zeytin (Arz-ı Filistin -1)

Yazar: Kiyamoğlu Sancaktar

Sayfa Sayısı: 454

Baskı Yılı: 2018

Dili: Türkçe

Yayınevi: **Dila Yayıncılık**

Üç kitaptan oluşan Çeçenya serisi ile yazarlık serüvenine başlayan ve gönül dünyamızda izler bırakan Kiyamoğlu Sancaktar bu defa Zakkum ve Zeytin ile Filistin'i ve devamında da Kudüs'ü işleyeceği yeni bir üçlemenin ilk adımını atmış.

1917'de Osmanlının Filistin'den çekilmesi ile birlikte Filistinliler'in başlattığı mücadeleyi konu alan Zakkum ve Zeytin'i okurken kendinizi adeta olayların içerisinde buluyorsunuz. Bazen dağda mucahitlerle savaşıyorsunuz bazen de bir ailenin içerisinde yaşanan sıcak ve sevimli anlara tanıklık ediyorsunuz.

Özellikle İngilizlerin Filistin'i İsrail diye Yahudilere al-
tın tepside bir devlet olarak sunmasına kadar geçen sürede Filistinlilerin vermiş oldukları mücadeleyi tarihi olaylara sadık kalarak anlatan yazar aynı zamanda romanında eşsiz bir edebi sanat sunarak Filistin'i ve verilen mücadeleyi adeta zihinlere kazıyor.

Bu kıymetli eser unutulmuş veya unutturulmaya çalışılan Filistin Davasını anlamada, Kudüs ve Mes-cid-i Aksa'nın özgürlüğüne giden yolda genç nesiller için umut vadediyor.

Enerji Savaşlarının Son Cephesi Doğu Akdeniz'de İsrail'in Hamleleri

Mustafa Özcan

İsrail enerji ve tatlandırma yöntemiyle su ihtiyacının (desalination) yüzde 50'sini Akdeniz'den karşılıyor. Keza, ithalat ve ihracatının yüzde 90'ını deniz yoluyla yani Akdeniz üzerinden karşılıyor. Bu nedenle de Akdeniz İsrail için giderek hayat alanı haline gelmektedir. Akdeniz ay-

nı zamanda İsrail için sıcak denizlere de açılma imkânı sunuyor. İsrail'in Akdeniz'e ilgisinin yoğunlaşmasının temel nedenlerinden birisi, karasal yönden hala ilişkilerinin sınırlı olması, hala resmi olarak komşu Arap ülkelerine açılmamasıdır. Bununla birlikte enerji politikaları üzerinden İsrail Arap ülkeleri-

nin ortağı haline gelmektedir. Kıbrıs açıklarında Rumlarla birlikte çıkartılacak ve işleme tabi tutulacak doğal gaz rezervlerinin, düşük maliyeti nedeniyle Mısır'da, kısmi anlamda âtil bulunan LNG terminalinde işlenmesi tasarlanmaktadır. 2010 yılı ve sonrasında Doğu Akdeniz bölgesinde keşfedilen doğal gaz

rezervleri, başta İsrail olmak üzere bölge ülkeleriyle birlikte büyük ülkelerin iştihanı karmaktadır. İsrail keşfedilen yeni rezervlerle birlikte doğal gaz ithal eden ülke konumundan çıkıp tedarikçi ülke konumuna yükselelmektedir. Mübarek döneminde ise Mısır, kelepir fiyata İsrail'e doğal gaz tedarik etmekteydi.

İsraili uzmanların on yıllardır devam eden petrol arama çalışmaları sonuç vermiyordu. 1999'da, Aşdod (İsdud) limanı açıklarında bir doğal gaz rezervi keşfedildi. Aşdod'u 2009-2010'da Hayfa açıklarındaki Tamar yatakları izledi. Denizin 5 bin metre derinliğindeki yatakta 238 milyar metreküp doğal gaz bulunduğu hesaplandı. Dünyanın en büyük doğal gaz rezervi sayılan Leviathan sahasında ise 450 milyar metreküp doğal gaz bulunduğu tahmin ediliyor.

Tamar ve Leviathan yatakları, İsrail'in doğal gazda başka ülkelere bağımlılığını ortadan kaldıracak mahiyettedir. Mısır, İsrail'e 2005'ten bu yana son derece kelepir fiyatta doğal gaz satıyordu. Ancak Hüsnü Mübarek iktidarının sonu, bu kaynağın tehlikeye girmesine neden oldu. Doğal gaz boru hatları sık sık saldırıya uğradı. Yeni Mısır yönetimi 2012'de doğal gaz anlaşmasını tek tarafı olarak iptal ettiğini açıkladı. Bunun sonucunda İsrail'de elektrik fiyatları yüzde 25 oranında arttı.

Yeni doğal gaz yatakları ise tüketiciden önce yatırımcıları sevindirecekti. Bunların başında ABD-Tekas merkezli Noble Energy şirketi geliyor. İsraili Delek Grubu, Isramco ve Dor Alon, diğer yatırımcıları oluşturuyor.

Bu doğal gaz rezervlerinin keşfi İsrail'i sadece doğal gaz bağımlılığından kurtarmayacak; aynı zamanda bölgedeki stratejik ilişkilerini yeniden tanımlama imkânı verecek. Sözgelimi Rumlar ve Yunanistan ile varılan doğal gaz arama anlaşmaları Türkiye'ye karşı manevra imkânı vermiş, stratejik dengelerde kayma meydana getirmiştir. Bu yeni gelişmeler petrol veya doğal gaz güzergâhı anlamında İsrail'in Türkiye'ye olan potansiyel bağımlılığını da azaltmıştır. Ruslara olan bağımlılığı azaltmak ve çeşitliliği artırmak için AB ülkeleri, Rusya ya da Türkiye yerine ihtiyaçlarını Doğu Akdeniz havzasından ve özellikle

1999'da, Aşdod (İsdud) limanı açıklarında bir doğal gaz rezervi keşfedildi. Aşdod'u 2009-2010'da Hayfa açıklarındaki Tamar yatakları izledi. Denizin 5 bin metre derinliğindeki yatakta 238 milyar metreküp doğal gaz bulunduğu hesaplandı. Dünyanın en büyük doğal gaz rezervi sayılan Leviathan sahasında ise 450 milyar metreküp doğal gaz bulunduğu tahmin ediliyor.

le Rumlar üzerinden telafi etmenin yollarını aramaktadırlar.

Kenardan merkeze, merkezden kenara!

Bir zamanlar Özal, bölgeyi birbirine entegre etmek için bir barış suyu projesi ortaya atmıştı. Çift güzergâhlı bu barış suyu projesi bir hat üzerinden İsrail'i de kapsamaktaydı. Araplar bu projeyi düşmanca bir proje olarak algıladılar ve fikrî olarak sabotaj düzenlediler. Bununla birlikte geline nokta proje yarım kalsa da İsrail suyu tatlandırarak ihtiyacını bir şekilde karşılamının yolunu bulmuş, Arap Baharı sonrası kısmen dara düşse de 2013 sonrasında kendisine dost rejimlerin iktidara gelmesiyle eskisine göre daha rahat bir pozisyon kazanmıştır.

Enerji alanında İsrail'i ilgilendiren projelerden bir diğeri de Mavi Akım Projesi idi. Mavi Akım Projesinin ortakları olan Moskova, Roma ve Ankara'ya ilaveten Tel-Aviv de bu hatta ilgi göstermişti. Zira Tel-Aviv, var olan enerji kaynaklarını hem çok zor şartlarda hem de pahalıya aldığı için enerji kaynaklarını çeşitlendirmeyi hedeflemekteydi. Meksika, Norveç ve İngiltere, Avustralya, Güney Afrika ve Kolombiya ile de uzun süreli ve pahalı petrol sözleşmelerine imza atan İsrail'in yakın coğrafyasında bulunan Arap ülkelerinden petrol veya kömür alması ise siyasi nedenlerden mütevellit kolay değildi. Bununla birlikte Mısır ile doğal gaz hattı fırsatının ortaya çıkmasıyla, enerji stratejisinde değişiklik yaparak enerji kaynakları arasında do-

ğal gazın payını arttırma kararını aldı. Böylelikle hem petrol ve kömüre yönelik yaptığı harcamaları düşürerek doğal gaz gibi daha ucuz bir yakıttan faydalanacak; hem de büyük kısmını Arap ülkelerinin meydana getirdiği OPEC'in petrol fiyatlarıyla oynaması halinde, İsrail ekonomisi asgari seviyede etkilemeyecekti. Bundan dolayı İsrail, 2010 yılının başında Kahire'nin yanı sıra Moskova gazına da yakından ilgi göstermeye başlamıştır.

Mavi Akım bitirildikten sonra, Ankara bu hatın genişletilmek suretiyle veya paralel yeni bir hatla Ceyhan'a kadar uzatılmasını teklif etmiştir. Yalnızca proje aşamasında kalan ve Mavi Akım-II olarak da isimlendirilen bu proje gerçekleşirse, Kremlin doğal gazı Akdeniz'e inmiş olacak ve buradan da Lübnan, İsrail ve hatta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne kadar ulaşacaktı. Böylelikle hem Ankara stratejik gücüne güç katmış olacak, hem de Moskova yeni pazarlara ulaşma imkânına kavuşacaktı. Buna ilaveten Tel-Aviv yeni bir doğal gaz kaynağına erişme şansı bulacak ve Rusya-Türkiye Jeo-enerji alanı, İsrail'e kadar uzatılarak bu ülkeyi de içerir duruma gelecek. Böylece söz konusu bölge, AB-Rusya Jeo-enerji Alanı'na kayda değer bir alternatif olarak Rusya-Türkiye/İsrail Jeo-Enerji alanı haline alacaktır. Ankara ise hem tüketici ülke pozisyonuna sahip olurken, hem de transit

Bu doğal gaz rezervlerinin keşfi İsrail'i sadece doğal gaz bağımlılığından kurtarmayacak; aynı zamanda bölgedeki stratejik ilişkilerini yeniden tanımlama imkânı verecek.

ülke özelliğini elde edecektir. Bununla birlikte Akdeniz'de keşfedilen yeni doğal gaz rezervleri şimdilik bu planları rafa kaldırmıştır.

Yeni bulunan enerji kaynakları ve havzalarıyla birlikte enerji politikaları oynak bir zeminde seyreder hale gelmiştir.

Şimdi ise başta İsrail olmak üzere İtalya da karşı kampa geçmiştir. Akdeniz'de yeni hidrokarbon havzalarının bulunmasıyla birlikte İsrail kenardan merkeze yükselirken Türkiye

ise merkezden kenara düşmüş, adeta dışlanmış. Bu yeni keşiflerden hem rezerv değer olarak hem de siyasi açılım olarak İsrail ve Rumlar yararlanmıştır. Bu konuda sistematik olarak çalışmışlar ve ittifaklar zincirini geliştirmişlerdir. Bazen Doğu Akdeniz havzalarıyla alakalı olarak Rusya'nın Türkiye'ye daha yakın olduğu, durduğu varsayımları dile getirilmiştir. Nihai kertede bunun doğru olduğuna dair bir karine bulunmuyor. Rusya sadece Türkiye seçeneğini yedekte tutarak diğer ülkeler karşısında manevra kabiliyeti veya pazarlık marjı kazanmaktadır. İngiltere için de aynısını söylemek mümkündür. AB ile ilişkileri gerileyen İngiltere, Türkiye gibi ülkelerle ilişkilerini geliştirmek istiyor. Bununla birlikte bu potansiyel ufuk her zaman gelişmeye amade değildir. İngiltere'nin Rum kesiminde iki askeri üssü bulunuyor. Bunlara rağmen tercihini Türkiye'den yana kaydıracağına dair bir emare de görünmüyor.

Doğu Akdeniz doğal gaz havzalarıyla alakalı saflaşmada Katar bile karşı kampa yer almıştır.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Ağustos 2011'de petrol ve doğal gaz arama çalışmalarını başlatmıştır. 15 Eylül'de ABD'li Noble ve İsrailli Delek şirketi tarafından doğal gaz aramaları için kullanılacak olan "Afrodit" olarak isimlendirilen platform 12'inci parsele varmış ve 18 Eylül'de sondaj işlemine başlamıştır. Rum tarafının sondaja başlamasından dolayı BM 66. Genel Kurulu çerçevesinde görüşmelerde bulunmak ve temaslar gerçekleştirmek üzere New York'ta bulunan KKTC Cumhurbaşkanı Derviş Eroğlu ile dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan arasında 21 Eylül 2011'de KKTC ile Türkiye arasında Kıta Sahranlığını Sınırlandırma Anlaşması'na imza konulmuştur. Cumhurbaşkanı Eroğlu, imza konulan anlaşmanın Rum yönetimini davranışlarından vazgeçirmeye yönelik önleyici tedbir olduğunu belirtirken, Başbakan Erdoğan, Rum kesiminin "sorumsuz, tahrik edici ve tek yanlı adımını" protesto etmiştir. Anlaşmanın ardından Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu tarafından Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'na (TPAO) petrol ve doğal gaz arama izni verilmiş ve Koca Piri Reis gemisi tarafından petrol sondajı için ihtiyaç duyulan sismik veri çalışmaları

na "G" noktası olarak isimlendirilen bölgede başlanmıştır.(1)

Son 10 yılda yapılan sondajlar sonunda İsrail, Tamar yatağında 320 milyar metreküp, Leviathan'da 600 milyar metreküp, Kıbrıs ise Afrodite'te 130 milyar metreküp, Kalipso'da ise 200 milyar metreküp civarında doğal gaz bulunduğunu ilan etti. Bölgenin en büyük doğal gaz kaynağı 800 milyar metreküplük rezerviyle Mısır'ın Zohr bölgesi oldu.(2)

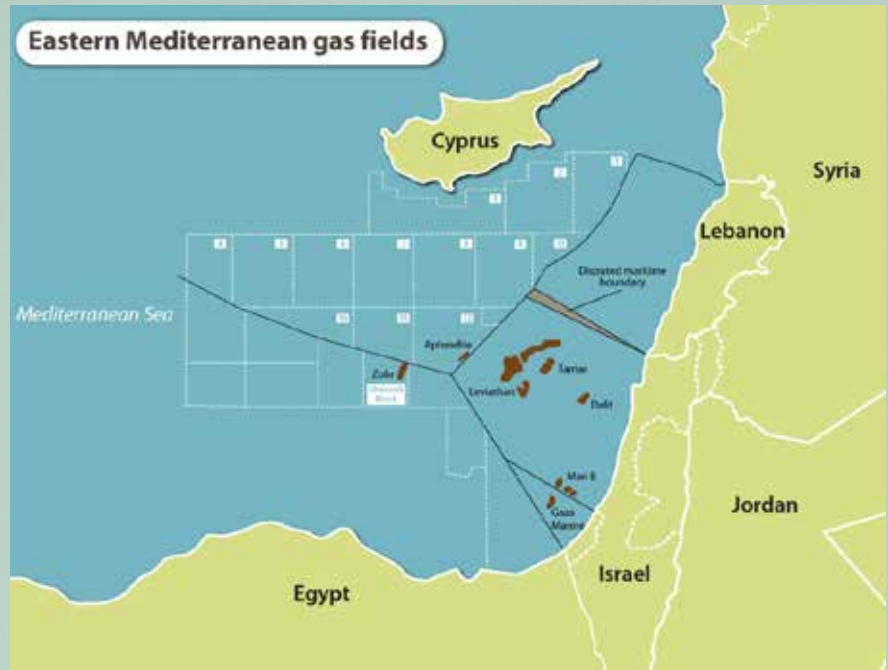
Hazar'a eşit havza

Tamar sahasında 2009 senesinde bulunan büyük gaz rezervinin 235 milyar metreküp olduğu ifade edilirken, 2010 senesinde Noble Energy tarafından yapılan bir diğer açıklamaya göre yine aynı bölgede son senelerde bulunan en muazzam doğal gaz yataklarından biri olan Leviathan'da 450 milyar metreküp gaz keşfedilmesi, firmanın ilgisini bu bölgeye daha da taksif etmiştir. Bu iki yatakta keşfedilen rezervlerin toplamının 1,3 trilyon metreküp ispatlanmış gaza sahip Bakü'nün toplam rezervlerinin yarısına tekabül ettiği de hatırlardan çıkarılmamalıdır. Doğu Akdeniz'in ikinci bir Hazar olması ihtimal dâhilindedir. ABD'deki Jeoloji Araştırmaları Kurumu'nun öngörüsüne göre Doğu Akdeniz'de 20 milyar varile eşdeğer 3,5 trilyon metreküp gaz olduğuna işaret edilmektedir. Hazar'a kıyıdaş ülkeler arasında Hazar'ın servetinin paylaşılmasına dair uzun yıllar çekişme yaşanmıştır. Akdeniz'de bu sürecin daha uzun süreceği tahmin edilebilir.

Kıbrıs Girit Doğal gaz boru hattı

Geçtiğimiz yıllarda İsrail açıklarında tespit edilen zengin rezervlerden elde edilecek doğal gazın, East-Med projesiyle Kıbrıs-Girit-Yunanistan üzerinden, iki bin kilometreden uzun bir boru hattı ile İtalya'ya kadar getirilmesi planlanıyor.(3) Böylece Türkiye bypass edilmiş olacak. Bununla birlikte bu projenin maliyeti 6 milyar dolar olarak tahmin edilmektedir. Bu caydırıcı bir maliyet olduğu için Türkiye ile Mısır güzergâhı seçenek olarak açık kalacaktır. Bununla birlikte Türkiye'nin tasarladığı enerji merkezi olma (energy hub) hayali veya imkânı giderek daralmaktadır.

Kısaca enerji hatlarında İsrail'in Rumlarla birlikte öne çıktığını ve Türkiye'nin devre dışı

şı kaldığını görüyoruz. Mısır rejimi, Rum Kesimi, Yunanistan ile İsrail'i bir araya getiren faktörlerden birisi de stratejik anlamda Türkiye karşıtlığıdır. Doğu Akdeniz'de yeni doğal gaz yataklarının keşfedilmesi İsrail'in önüne hayal etmediği yeni fırsatlar sunmuştur. Arap Baharının 2013 yılında sekteye uğramasıyla birlikte İsrail'in bu sürecin de-şimdilik- kazananları arasına girmesi olayında olduğu gibi.

Haylaz çocuk versus şımarık çocuk!

7 Temmuz'da erken seçime giden Yunanistan'da iktidar değişti, radikal sol koalisyon (SYRIZA) seçimi ikinci sırada bitirirken Yeni Demokrasi Partisi tek başına iktidara geldi. Ülkenin yeni Dışişleri Bakanı Nikos Dendias, görevdeki ilk haftasında "Türkiye Doğu Akdeniz'in haylaz çocuğu olmayı bırakıp ciddi bir oyuncu olmalı" dedi. Türkiye Dışişleri Bakanlığı ise "Dendias'ın ifadelerini yadırgıyoruz. 'Avrupa'nın şımarık çocuğu' unvanı esasen Yunanistan'a aittir" dedi ve ekledi: "Avrupa'nın haylaz çocuğu uluslararası hukuka aykırı bir şekilde Avrupa Birliği üyesi olan ve Yunanistan ile birlikte yıllardır Doğu Akdeniz'i istikrarsızlığa sürükleyen Güney Kıbrıs Rum Yönetimidir."

Fakat bölgeyi asıl karıştıran İsrail'dir. Bir de Türkiye takıntısıyla ona uyan Mısır ve Yunanistan ile birlikte Rum Kesimidir. Hindistan

“

Yeni bulunan enerji kaynakları ve havzalarıyla birlikte enerji politikaları oynak bir zeminde seyreder hale gelmiştir.

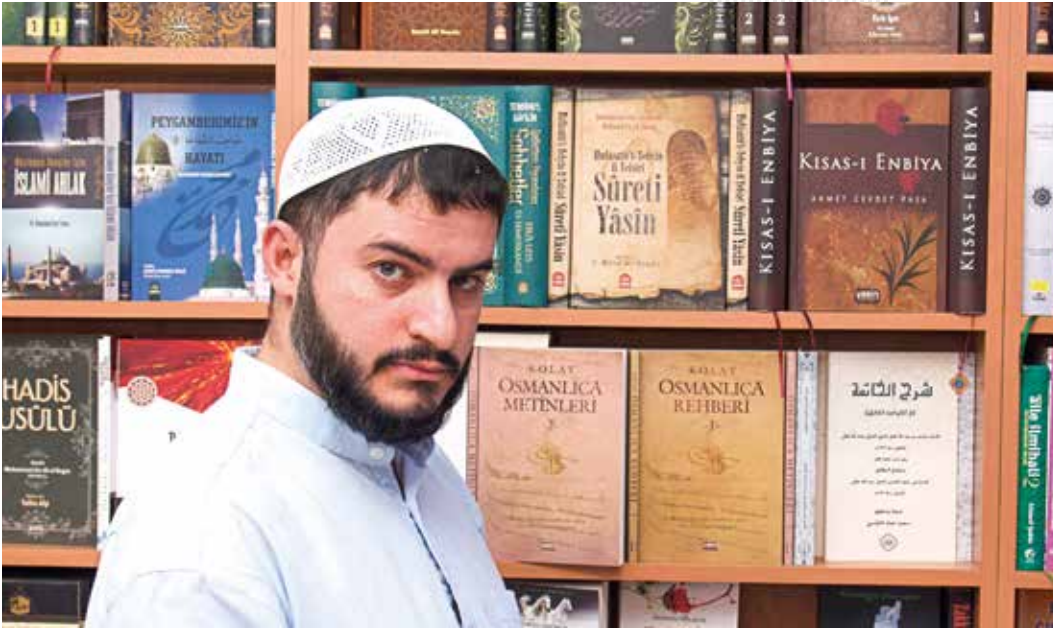
”

gibi sözde İsrail karşısında Filistinlilerin yanında görünürler ama iş ciddiyete bindiğinde İsrail ile kol kola yürürler! ■

Kaynaklar:

- 1) <http://politikaakademisi.org/2013/08/16/dogu-akdenizde-hidrokarbon-yataklari-ye-ni-bir-jeopolitik-mucadele-sahasi-mi/>
- 2) <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-48225246>
- 3) <https://www.dw.com/tr/israil-k%C4%B1br%C4%B1s-yunanistan-do%C4%B1fal-gaz-boru-hatt%C4%B1-ortakl%C4%B1-C4%9F%C4%B1/a-49935893>

“KUDÜS’ÜN KURTULUŞU İSTANBUL’DAN BAŞLAR”

Kiyamoğlu Sancaktar

Röportaj: İbrahim Ethem Ayaz

Kiyamoğlu Sancaktar... Pek çoğunuz bu ismi yeni duymuş olabilir. Çünkü o yazdığı eserlerin takdirini okuyucuya bırakan, eğer yazdığım şey kalplere dokunuyorsa zaten meraklılarına ulaşır diye düşünen, ender bulunan bir kalem erbabı.

Biz her ne kadar onu Zakkum ve Zeytin (Arz-ı Filistin-1) adlı romanı ile tanıdıysak da; o daha evvel Moskof Mezarlığı, Özgürlük Savaşçıları ve Zaferin Bedeli adlı kitaplarından oluşan Çeçenya Serisi ile okuyanların gönlünde taht kurmuş ve reklamın değil, kaleminin gücü ile belli bir okuyucu kitlesi edinmeyi başarmış.

Zakkum ve Zeytin’de, Osmanlı’nın Filistin topraklarından geri çekilmek zorunda kalmasıyla birlikte İngiliz işgaline ve akabinde Siyonist işgal rejimine karşı silahlı direnişe başlayan Filistinlilerin ve orada kalıp onlara destek olan Osmanlı subaylarının hikâyesi üzerinden et-

kileyici bir tarih anlatımı var. Romanı okurken kendinizi bir anda mücahitlerle savaşırken bulabilirsiniz, diğer yandan bir ailenin gündelik hayatındaki anne-baba ve çocuk ilişkilerini tüm sıcaklığıyla yaşayabilirsiniz. Romanda aşk da var, savaş da... Hikayedeki aşk, şirazesinden çıkmayan, ahlaki sınırları zorlamaya tevessül etmeyen ve her daim gerçek aşkın Allah'a olduğunu hatırlatan bir yaklaşımla anlatılıyor, ki bu da takdire şayandır.

Dört senelik geniş çaplı bir çalışmanın meyvesi olan bu kitabın devamının geleceği müjdesini de alarak Kıyamoğlu Sancaktar ile Zakkum ve Zeytin romanı üzerinden hem Filistin, hem de Kudüs'ü konuştuk.

■ Kıyamoğlu Sancaktar kimdir?

1981 yılında İstanbul'da doğdu. 1999'da Hafızlık, Arapça ve İslami ilimlerden icazet aldı. 1997-1999 arası üç kitap hâlinde yazdığı Çeçenya Serisi 2000 yılında yayımlanarak büyük ilgi gördü. 2000-2004 yıllarında Suriye'de gördüğü ilahiyat öğreniminin ardından 2004-2014 arası Avrupa'da çeşitli bölgelerde İmam-Hatiplik, eğitimci-idarecilik yaptı. 2013-2014'te Timetürk Haber Sitesi'nde yazıları yayımlandı. 2015 yılından itibaren Hüküm Dergisi'nde yazmaktadır. Evli ve üç çocuk babası yazımız hâlen medrese geleneğine bağlı olarak eğitimci-idarecilik yapmakta; yurt içi ve yurt dışında seminer ve sohbetler vererek tebliğ faaliyetlerini sürdürmektedir. ■

Zakkum ve Zeytin isimli romanınızı okuduk ve etkilendik. Okurken adeta roman-daki karakterlerle bütünleştik ve Filistin coğrafyasında gezindik. Sizi bu romanı yazmaya iten sebep neydi? Nereden aklınıza geldi?

Biz zaten gözümüzü bir Filistin Mücadelesi içinde açtık. Aksa'nın hasretiyle büyüdük. Çocukluğumdan bu yana ümmetin kanayan yaralarına ilgilim hep vardı. Bosna-Hersek Savaşı, Cezayir'deki katliamlar, Çeçenistan Savaşı vb. hemen hemen çoğu hayatımızın değişik dönemlerinde ortaya çıkan yaralardı. Bunların kimisi bitti, kimisi hala devam ediyor. Ama Filistin ben kendimi bildim bileli işgal altında ve bu durum hala sona ermedi.

Ben çocukken, ilk şiirimi Filistin ve Mescid-i Aksa üzerine yazmıştım ve bu şiir ile okuduğum kursta birinci olmuştum. Bu birincilik, bana sonraki yazı hayatım için hep bir motivasyon

kaynağı oldu. Sonrasında 94-96 arasındaki Çeçenistan-Rusya savaşını konu alan üçlü seriye başladım. 2000 yılında bu kitaplar basılmaya başlandı. Fakat bu kitaplardan sonra uzun bir müddet yazmadım.

Yıllar sonra tekrar yazmaya karar verdiğimde artık ne yazmam gerektiğini biliyordum. Tam hatırlamıyorum ama tahminen 2011-2012 yılları arasında Filistin'i yazmaya karar verdiğimde yayınevlerini dolaşıp Filistin ile ilgili daha evvel yazılan eserleri görmek ve incelemek istedim. Bu benim için tam bir hayal kırıklığı oldu. Sahafılar Çarşısı'nı komple dolaştım ve bu konuda ancak 2 eser bulabildim. Başka yayınevlerine de soralım derken toplamda 4-5 eser elimi geçti.

Filistin gibi meydanlarda bu kadar sloganı atılan bir davaya eser noktasında böyle bigâne kalınması beni hayrete düşürdü. Filistin'e karşı bu ilgisizliği gördükten sonra yazma kararım daha da perçinlendi. 2014 yılına kadar bir türlü başlamak nasip olmadı. 2014 yılında yurtdışından kesin dönüş yaptım ve döndüğümde kendi kendime şöyle dedim: "Birkaç ay boyunca iş aramakla uğraşmayacak, oturup bu kitabı yazmaya başlayacağım." Eğer bu kararı vermemiş olsam, belki de bugün hala bu romanı yazmamış olabilirdim.

Romanda adı geçen karakterler ve olayların gerçeklikle bir ilgisi var mı, yoksa hepsi birer kurgudan mı ibaret?

Kitabın altyapısı sağlam. Bir tarih kitabı demiyorum, ama tarihi bir romana göre çok çalışılmış, olaylar hadiseler, yerler, haritalar, topoğrafyalar, tarihi karakterler, o zamanki silah, mühimmat vs. en ince ayrıntılarına kadar özen gösterilmiş olduğuna emin olun.

Beş yıldır üç dilde üzerine çalışıyordum. Türkçe, İngilizce ve en çok da Arapça... Kitaplar, makaleler, gazeteler, yüksek lisans-doktora tezleri, hatıratlar, otobiyografiler, tarihi fotoğraflar, bilgi ve belgeler... Aynı zamanda üç kişilik istişare ve tetkik heyetim var ve ben kitabı üç defa baştan sona tashihten geçiriyorum. Böyle bir çalışma yapma sebebim evvela Filistin ve Mescid-i Aksa'nın şanına yakışır bir eser bırakma gayreti ve okuyucuma duyduğum mesuliyet hissi...

Ayrıca bu eser edebi tür olarak bir romandır. Dili, akıcılığı, kurgusu olacak ki; bir sanat eseri

Kudüs'ün kurtuluşu İstanbul'dan başlar. Payitahtını kaybetmiş İslam toprakları, bir asırdır kafası kesilmiş deve gibi bir o yana bir bu yana kendini paralamakta. Kim ne derse desin, bu ifade kendini fasulye gibi nimetten sayma değildir. Bilakis, hala İslam âleminin kıyamı Türkiye'nin kıyamına birebir bağlıdır.

ne dönüşebilsin. Fotoğraf ile çizme resim arasındaki fark gibi... Biz gerçeğine yakın bir çizim için emek sarf ediyoruz.

Devamı gelecek değil mi?

Evet, inşaallah devamı gelecek ama halihazırda satılan serinin birinci kitabı, tashihi ile birlikte üç buçuk yıl sürdü ve sadece bir yıl önce piyasaya çıktı. Yani çok yakın bir zamanda ikinci kitabın çıkması mümkün gözüküyor, ama yazmaya devam ediyorum. Acele etmiyorum, çünkü ortaya çıkan eserin mümkün olduğunca iyi olmasını istiyorum. Bu konuda okuyucuya karşı sorumluluklarımız var. Bu sorumlulukları yerine getirmeden kitabı çıkartmamız uygun olmaz.

Kudüs'e ilk olarak ne zaman gittiniz ve gittiğinizde ne hissettiniz?

İki yıl evvel gittik. Tabiri caizse, Kudüs beni çarptı. Benim dört yıl kadar Suriye'de yaşamış-

Liğim var. Yani benzer bir coğrafyaya aşinayım. Bu sebeple beni bu kadar çarpacağını düşünmemiştim. Kudüs'e gitmeden evvel Yafa'yı gördüm. İlk önce Yafa büyüledi beni. Oradan Akdeniz'i seyrettiğimi hatırlıyorum. Ben hayatımda öyle bir gökyüzü görmedim. Öyle bir berraklık, güzellik ve farklılık vardı ki; ben hayatımda böyle başka bir güzellik hatırlamıyorum. O zaman bu coğrafyada neden büyük savaşlar kopuyor, bunu tüm zerelerimde hissettim.

Özellikle Zeytin Dağı üzerinden Kudüs ve ona vurulmuş olan İslam Mührü Mescid-i Aksâ manzarası karşısında nasıl bir dehşete kapıldım anlatamam. Dünyada öyle bir panorama yok.

Kudüs taşların üzerine kazınmış bir medeniyet ve öylesine etkileyici ki; hani Necip Fazıl diyor ya: "Mermerlerin nabzında hâlâ çarpar mı tek-bir?" Orada o mermerlerin nabzının attığını duyuyorsunuz. Kudüs'ün taşları bana o kadar tatlı geldi ki, tarif etmekte zorlanıyorum.

Sokaklarında gezerken sanki tarihi bir film platosunda geziyormuş hissine kapıldım. Ku-

*Tabiri caizse,
Kudüs beni çarptı.
Benim dört yıl
kadar Suriye'de
yaşamışlığım var.
Yani benzer bir
coğrafyaya aşinayım.
Bu sebeple beni bu
kadar çarpacağını
düşünmemiştim.*

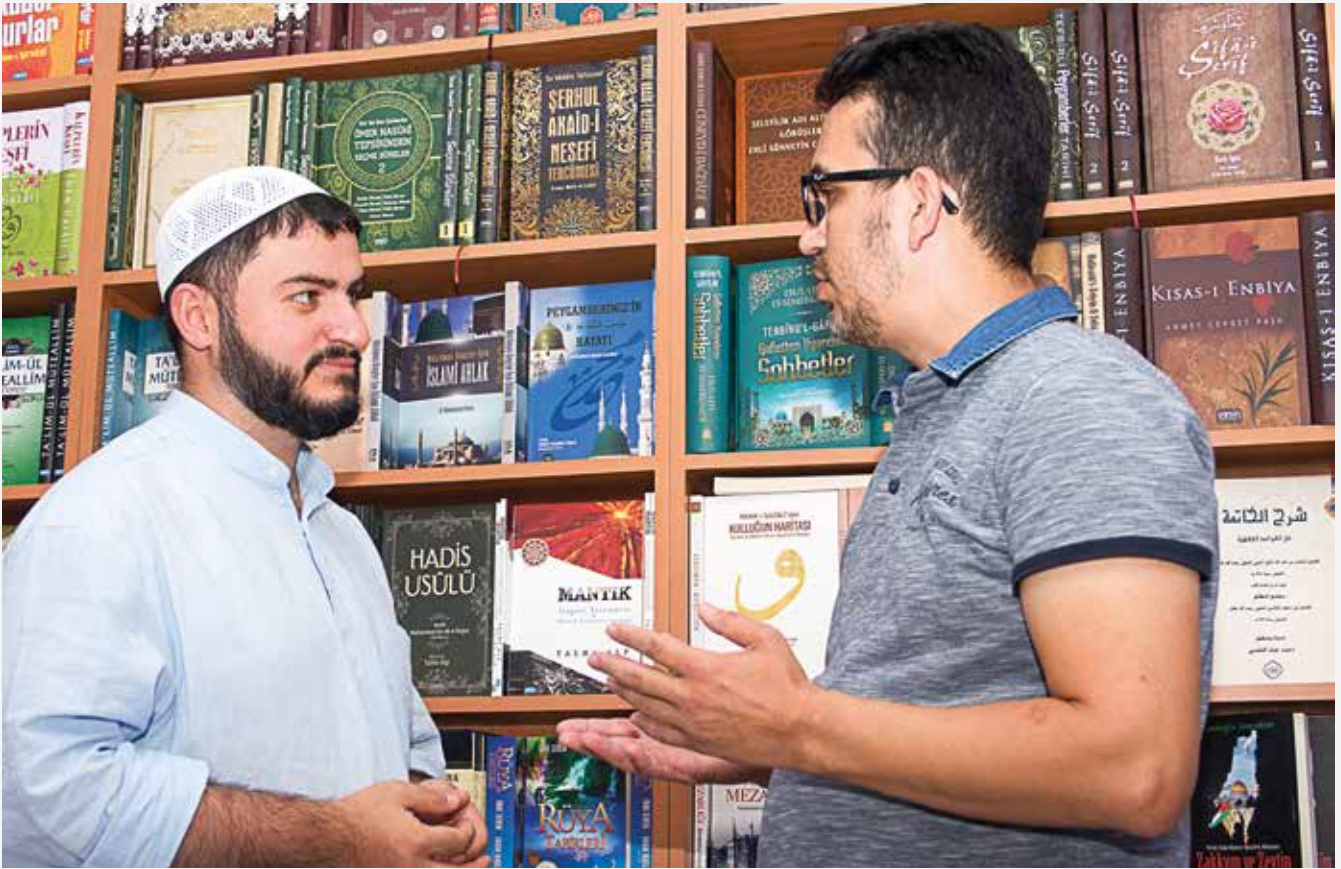
düs'ün Eski Şehir olarak bilinen kısmının hala bozulmamış olması bence muazzam bir şey.

Kudüs'te gezerken gündelik hayata dair edindiğiniz izlenimler neler oldu?

Siyonistlerin çocukları başlarında öğretmenleri ile bir anaokulundan çıkıyordu. Bizi gördüler ve bağıra bağıra bir şeyler söylemeye başladılar. Tabi, biz anlamıyoruz. Ama hal ve hareketlerinden bizi düşman bildikleri belliydi. Çocuklar daha o yaşta Müslümanlara karşı kıskırtılıyor. Davut (as)'ın kabri başında da Siyonistler seslice el çırparak, horon teperek kendilerince ibadet ediyorlardı. O da bana ilginç gelen şeylerden biriydi. Hâlbuki bizde kabir ziyareti sesizlik, sekine ve iç huzur demektir.

Ayrıca yine en ilginç gelen şeylerden biri, Yahudi yerleşim biriminden geçerken gördüğüm çocuklar oldu. Yaklaşık 8-9 yaşlarındaki çocuklar futbol oynuyorlardı ve hepsinin başında kippa(Yahudi takkesi) vardı. Biz Efendimiz'in (sav) sünneti olan kıyafetleri dahi unutmaya başlamışken; bizim Kur'an kursu talebesi çocuklarımız bile ders ve namaz haricinde

takke takmada zorlanır iken; orada futbol esnasında kafada tutması oldukça zor olan kippayı takan çocukları görmek beni çok etkiledi.

Bir de Filistinliler ile oturup konuşurken şunu anladım ki; tarihlerini unutmuşlar veya tarihi gerçekler onlara bir şekilde unutturulmuş. Zira, geçmiş hadiseler ile ilgili birkaç soru sorduğumda: "Sen bizim tarihimizi bizden iyi biliyor-muşsun" dediler. Türkleri çok seviyorlar ve bizi bu davanın kurtarıcısı olarak görüyorlar.

Kudüs'e gereken değeri veriyor muyuz?

Gereken değeri verdiğimiz söylenemez. Ümmet zaten birbirleriyle uğraşmaktan başka işlere vakit bulamıyor. Türkiye olarak bakarsak; evet bir ilgimiz, alakamız var. Seviyoruz denilebilir, ama gereken önemi göstermekte henüz çok gerideyiz. Biz hala bu meselenin "bilincinde" değiliz.

Bugün hâlihazırda Türkiye'de birçok insan Filistinlilerin topraklarını sattığını; Yahudilerin bu şekilde satın ala ala buralara yerleştiğini düşünüyor. Bu meselenin gerçek boyutunu ve dehşetini kavrayamamış durumdalar. Çünkü

***Kudüs taşların
üzerine kazınmış
bir medeniyet ve
öylesine etkileyici ki;
hani Necip Fazıl diyor
ya: "Mermerlerin
nabzında hâlâ
çarpar mı tekbir?"
Orada o mermerlerin
nabzının attığını
duyuyorsunuz.***

araştırma yapmadan, işin içine girmeden yüzeysel bir bakış açısıyla meseleyi değerlendiriyorlar. Bizim en büyük sıkıntımız, "çabuk unuttan" bir millet olmamız. Bir mesele oluyor, o sırada duygularımız tavan yapıyor. Bir müddet sonra aynı olayı unutup gidiyoruz. Oysaki Efendimiz (sav) ne buyuruyor: "İşlerin en hayırlısı, az da olsa devamlı olandır."

Bizim sürekli bir Filistin, bir Kudüs davamızın olması lazım. Bunu, aklımızın ve kalbimizin bir köşesinde sürekli olarak bulunması gereken, gündemimizden düşürmeyeceğimiz bir dava haline getirmeliyiz. Oralar kurtarılcaya dek, hür olana dek bunu unutmamalı ve unutturmamalıyız.

Yahudiler ne diyor; "Seni unutursam ey Kudüs, sağ elim hünerini unutsun." Bu söz bile düşmanımızdan bu konuda alacağımız önemli bir ders niteliğindedir. İki bin yıl sonra tekrar gelip buraları ele geçirdiler. Daha biz bunu nasıl yaptıklarını bile tam olarak bilmiyoruz. Ben araştırıp öğrendikçe şaşıyorum. Burada mevcut devleti yıkmakla kalmamışlar. Çünkü yıkmak başka bir şey, yapmak başka bir şey.

Biz Efendimiz'in (sav) sünneti olan kıyafetleri dahi unutmaya başlamışken; bizim Kur'an kursu talebesi çocuklarımız bile ders ve namaz haricinde takke takmada zorlanırlar iken; orada futbol oynasınlar kafada tutması oldukça zor olan kippayı takan çocukları görmek beni çok etkiledi.

Adamlar 30 yıllık İngiliz işgali esnasında Yahudi devletini zaten kurmuşlar. Elektrik ve su tesisatına kadar her ayrıntıyı daha 1918-19 yıllarında düşünmüşler ve planlamışlar. Bunları yaparken bir yandan da İbrani Üniversitesi'nin temellerini atmışlar ki; bu da üzerine ayrıca düşünülmesi gereken bambaşka bir konudur. Tıpkı kaçak yapı yapanlar gibi altyapı olarak her şeyi hazırlayıp sonra kalan çatıyı bir gecede üstüne oturtun mu, al sana devlet.

Anlatmak istediğim şey şu; adamlar sadece yıkmakla uğraşmamışlar. Yıkıldıktan sonra ne yapacaklarını da planlamışlar. Sadece çete kurarak savaşmak mantığıyla bir sonuç elde edemeyeceklerinin bilincinde olmuşlar. Şimdilerde Suriye'de yaşanan kaosu en büyük sebebi de sadece yıkıma odaklanılmasıdır. Peki, yıktığın zaman ne yapacaksın? Maalesef buna bir cevap yok. Bir planın olmadığı zaman sen zaten yıktığının altında kalıyorsun. Bu sebeple tarihimizi iyi bilmek ve değerlerimize sahip çıkmak zorundayız.

Gerçekten de bu 30 yıllık zaman diliminde yani 1918-48 arasında ne yapılmışsa bunu çok iyi bilmek gerek. Bunu bilmeden Filistin meselesi gerçekten bilinemez.

Sizce Kudüs'ü nasıl kurtarabiliriz?

Kendimizi kurtararak... En kısa ve öz ifade ile bu. Kudüs'ün kurtuluşu İstanbul'dan başlar. Padişahı kaybetmiş İslam toprakları, bir asırdır kafası kesilmiş deve gibi bir o yana bir bu yana kendini paralamakta. Kim ne derse desin, bu ifade kendini fasulye gibi nimetten sayma değildir. Bilakis, hala İslam âleminin kıyamı Türkiye'nin kıyamına birebir bağlıdır. Tarihi mirasımız ve mesuliyetimiz, oturduğumuz coğrafya ve potansiyelimiz bunu gerektiriyor. İslam âleminde böyle ikinci bir ülke yok. Filistin, Suriye, Balkanlar, Kırım, Kafkasya, Akdeniz, Libya, Mısır, Dağlık-Karabağ, İran, Afganistan, Doğu Türkistan... Tüm sorunların tam göbeğindeyiz. Hepsinin içinde şu veya bu şekilde tarafız. Tüm mazlum milletlerin sığındığı liman, hepsinin vatandaşlarının yaşadığı yer, Türkiye...

Yani öncelikle kendimizi kurtaracağız. Önce kendimizi kendimizden kurtaracağız. Nefis ve nefsanî istekler, şehvetperestlik, hedonizm milletimizi tehdit eden en büyük hastalıklardır. Atalarımızı yücelten cihad şuuru vardı. İla-yı Kelimetullah uğruna rahatından, zevkinden hatta canından vazgeçme ülküsüydü. Kanunî'ye

Fatih'e Koca Yavuz'a sarayları terk ettiren, at üstünde bir ömür geçiren bu aşkı. Mazlumların çağrısına okyanusları aşmış Hindistan'a, Adriyatik'e götüren ruhtur bizim kaybettiğimiz. Onu bulacağız önce. Hz. Halid (r.a.)'ın İran başkomutanı Rüstem'e dediği gibi: "Sizlerin yaşamı sevdiği kadar şehadeti seven bir orduyla üzerinize geliyorum." Şehadeti ve ahireti arzulayan bir nesil gerek bize. Çölün sıcaklığında kavrularak yetişen nesiller Yuşa Nebi(as) ile birlikte Kudüs'ün kapılarını açtılar. Firavun düzeninin fesadı, kanlarına karışmış olanlar çölde mahvolup gittiler.

Bizde ne zaman batı hayranlığı, batı taklidi ve sistemi reddedilir ve öz değerlerimize dönüş olursa ancak o zaman fetih müyesser olur. Dilimize, dinimize ve değerlerimize... Aksi halde fetih olmaz, olsa da adı fetih olmaz. Kalbi işgal edilmiş müminler arzın kalbini nasıl işgalden kurtaracaklar.

Ben kısa vadeli bakmıyorum meseleye... Belki nesiller gerekecek ama mutlaka bir gün Kudüs hür ve İslamın olacak. Savaş mağlubiyetle kaybedilmez, ancak mücadeleden vazgeçip esareti kabul etmekle kaybedilir. Şükürler olsun ki Filistinliler hiçbir zaman esareti kabul etmediler ve etmeyecekler inşallah. ■

Adamlar 30 yıllık İngiliz işgali esnasında Yahudi devletini zaten kurmuşlar. Elektrik ve su tesisatına kadar her ayrıntıyı daha 1918-19 yıllarında düşünmüşler ve planlamışlar.

Gökte Yaratılıp da Yere İndirilen Şehrin Kalbi: **Mescid-i Aksâ**

Merve Akar

Sen Aksâ'sın,
Ben hiçim...
Sen karanlığımı aydınlatanımsın,
Ben hiçim...
Sen sevda yüklü bulutlarla gelen,
Yeryüzünü bahara çeviren nisan yağmurumsun,
Ben hiçim...

Hiçlik duygusuyla yazıyorum bunu sana ey Aksâ!

Sen Ömerlerini beklerken, ben Hz. Ömer gibi olmayı hayal ediyorum, Selâhaddin'in davasını yükledim, geliyorum. Sen Aksâ! Beni duyuyor musun? Duyuyorsan bahtiyar olurum.

Sen benim Leyla'm oldun, her gördüğüm sarıda seni gördüm ey Aksâ! Eğer bu aşksa, sana aşığım, hem de tüm zerrelerimle aşığım. Seninle hemhâl olmaya, tekrar dirilmeye, tekrar var olmaya hazırım.

Ey benim gonca çiçeğim, feryatlarının dineceği günü hasretle bekliyorum. Bekliyorum ama söyle, ne olur söyle; seni huzura kavuşturacak mücahitler arasında ben de var mıyım? Kalbim dayanmıyor artık, söyle!

Görüyorum, uzaklardan bana ulaşan bir iz var. O izi takip edeceğim, Resul-i Kibriya'nın(sav) bana bıraktığı izi takip edeceğim. Seni huzura kavuşturmak için tüm varlığımla mücadele edeceğim. Umuyorum ki, Rabbim bana o gücü verecek, inşallah rahmetiyle muamele edecek.

Senin kandillerin bir gün umudu aydınlatacak, özgürlüğü aydınlatacak, adaleti aydınlatacak ve hür bir şekilde/hür olarak kandil-

lerinde zeytinyağı yakacaksın. O zeytinyağını kim mi gönderecek? Efendimiz'in(sav) buyruğuna uyan, Ümmet-i Muhammed gönderecek.

Elbet bir gün bahar senin de kapını çalacak ey Aksâ! O baharı gençler ve yüreği genç olanlar getirecek.

Sen, yüreği genç olan mümin ve mümine!

■ Bir diriliş muştusu ile kalk ve diril!

■ Dağıt kavgaları, zulümleri...

■ Yay artık İslam'ın nurunu...

■ Ve de ki "Benim Rabbim Allah'tır, amacım Resulallah'ın(sav) davasıdır."

■ Yola çık ve arkaya bakma, o izi takip et! Resulallah'ın(sav) izini, O'nun davasını taşıyanların izini takip et...

■ Yolundaki taşlara boyun eğme...

■ İslam'ın sancağını taşıyan Hz. Musab gibi olmayı bil, Zatü'n Nitâkeyn lakabına sahip Esma binti Ebû Bekir gibi olayı bil...

■ Sen diril ve dirilt etrafındakileri...

Ve Resulallah(sav) buyurdu:

"Gidin orada (Mescidi Aksâ'da) namaz kılın, eğer gidemezseniz kandillerinin aydınlanması için zeytinyağı yollayın."

Ve Allah (c.c.) buyurdu:

"Mallarını gece gündüz, gizlice ve açıkça infak edenler yok mu; işte onların Rableri katında ecir ve mükâfatları vardır. Onlara herhangi bir korku yoktur, onlar hiçbir zaman mahzun da olmazlar." (2:274) ■

Batı Toplumu, Aydınlanma ve Yahudiler VİYANA ÖRNEĞİ

Ali Çiçek

Aydınlanma Çağı, Avrupa'nın her coğrafyasında ve sınıfsal katmanlarında birbirinden farklı sonuçlar doğurmuştur. Bugünün dünyasından geriye dönüp baktığımızda, sebep ve sonuçları itibarıyla özellikle Yahudi aydınlanmasının kendine özgü bir karakteri olduğunu görürüz. Yahudilerin Batı toplumu içindeki gelişimleri ve Batı toplumunun yüksek kültürünün taşıyıcısı durumuna gelmelerinin gerçekten de incelenmeye değer birçok yönü var. Bu süreci bir örneklem ile açıklayacak olursak, bunun için hiç şüphesiz en uygun seçim Viyana Yahudileri olacaktır.

Şunu açık bir şekilde ifade edebiliriz ki; Yahudilerin, Avrupa'nın sosyal ve kültürel ana damarlarına nüfuz etmesi, aydınlanmacı düşüncenin 19. yüzyılda ortaya çıkardığı bir sonuçtur. Özellikle 1848 Devrimleri, Yahudilerin bireysel özgürlüklerle topyekûn tanışması hususunda çok önemli bir eşittir. Diğer toplumsal katmanlarda olduğu gibi, bu özgürlükler Yahudilerde de bazı şeyleri kökten değiştirmiştir. Çünkü bireysel özgürlükler demek, Yahudilerin Batı toplumu içinde bir Batılı olarak yaşayabilmesi demektir.

Aydınlanmanın siyasî ifadesi anlamında Liberalizm, bu noktada ele alınması gereken esas âmildir. Almanya ve Avusturya'daki Yahudilerin içinde yaşadıkları şehirlerde kabuklarından çıkarak modern eğitim yoluyla yüksek kültür ile üç nesil içinde bütünleşebilmesinin, hatta büyük ölçüde onu ele geçirmesinin altında yatan temel neden liberal düşüncedir. Örneğin, 19. yüzyıl sonlarında faaliyet gösteren Neue Fre-

ie Presse gibi o dönemin Yahudi kalemlerinin yer aldığı gazetelerin retoriğine baktığımızda göze çarpan ilk şey, reformist Yahudilerin liberalizmi medenî olmakla eş değer görmeleridir. Bu döneme odaklandığımızda, Yahudileri Avrupa toplumu içinde yaşadıkları baskıdan liberal ekonomi politikalarının kurtardıklarını görürüz. Bir adım sonrasında da bizzat Yahudiler liberalizmin motoru haline gelmişlerdir.

Şunu açık bir şekilde ifade edebiliriz ki; Yahudilerin, Avrupa'nın sosyal ve kültürel ana damarlarına nüfuz etmesi, aydınlanmacı düşüncenin 19. yüzyılda ortaya çıkardığı bir sonuçtur.

Yaşanan bu süreç Yahudiler için kayıpsız geçirilememiştir elbette. Onlar için özgürleşmenin bedeli Yahudiliği bir kenara bırakıp hümanist olmaktı. Toplum içinde bir Yahudiden ziyade bir Alman olurlarsa özgürleşebileceklerdi. Bir hayat tarzı seçimi söz konusu olunca da kendi aralarında farklı karakterler arz etmeye başladılar. Bir kısmı günlük yaşantısında Yahudi şeriatını merkeze almaktan ısrarla vazgeçmiyordu. Ayrılan reformist parça ise kafasını bulundukları gettolardan dışarıya uzatıp Avrupa toplumunun içinde serbest biçimde yaşamaya çoktan razıydı. Bu toplumsal hadise, o dönem gündemi en çok meşgul eden sorunlardan biri olan 'Yahudi Sorunu' olarak tezahür etti. Bu sorunun çözümü için her siyasetçi, yazar ya da sanatçı farklı fikirler öne sürüyordu. Bu fikirlerin birleşiminin ortaya çıkardığı sonuç şuydu: "Yahudi sorununu çözmenin tek bir yolu var; Yahudilerin Yahudilikten vazgeçmesi." Bu yüzden Yahudiler, Yahudilikten vazgeçtikleri ölçüde önce toplum içinde yer edinmeye, sonra da modern eğitimle toplumun merkezine yakınlaşmaya ve liberal ekonomiyle bütünleşme yetenekleri sayesinde zenginleşmeye başladılar.

Özellikle Orta Avrupa'daki Yahudilerin başından geçen bu süreç aslında Avusturya'daki Aydınlanmacı Mutlakiyet'in zirve yaptığı yıllarda, 1782'de İmparator II. Joseph'in Yahudiler için verdiği tolerans beratının bir sonucuydu. Bu beratla göre Yahudiler diledikleri alanlarda ticaret yapmakta serbest bırakılıyordu. Ancak her Yahudi çocuğu, imparatorluğun okullarında ilköğretime devam etmek zorunda bırakılıyordu. Bu da tam olarak devletin bütün bu farklılaşmaları ortadan kaldırmak için sistematize ettiği seküler eğitim düzeninden geçmek, yani en azından zahiren Yahudi olmaktan vazgeçmek anlamına geliyordu. Esasen II. Joseph'in beratı doğrudan Yahudilerin geleneksel yaşamına bir saldırı niteliği taşıyordu. Onları gettolardan çıkarıyor ve Habsburgların şekillendirdiği ellerine bırakıyordu. Netice itibarıyla Yahudiler geleneklerinden kopmaya başlayınca zihin yapıları da değişmeye yüz tutmuş, hümanist bir anlayışa kucak açmışlardı. 19. yüzyılda Avusturya'daki Yahudi toplumunda temel bir prensip yer etmişti, daha doğrusu etmek zordundaydı; dinî inanç kişinin kendisiyle Tanrı arasındaki bir ilişkidir; kamusal alanda bunun hiçbir hükmü yoktur. Bahsi geçen prensibin geçerliliği güçlendikçe gelenekten kopuş hız ka-

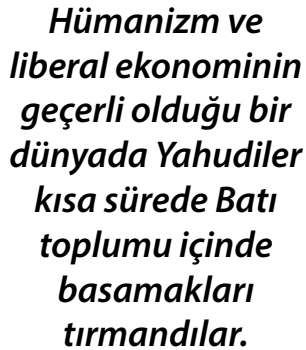

Özellikle Orta Avrupa'daki Yahudilerin başından geçen bu süreç aslında Avusturya'daki Aydınlanmacı Mutlakiyet'in zirve yaptığı yıllarda, 1782'de İmparator II. Joseph'in Yahudiler için verdiği tolerans beratının bir sonucuydu.

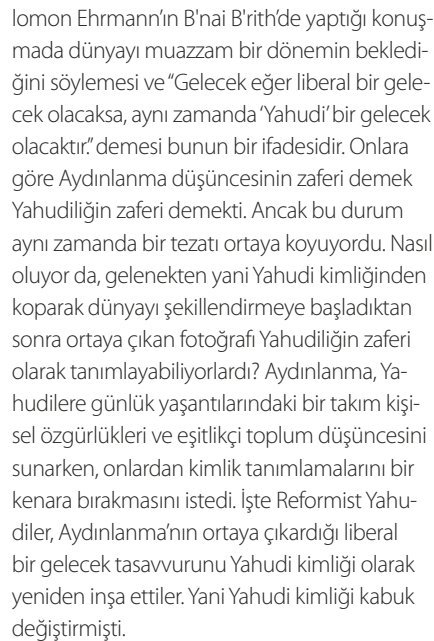

zandı. Aksi halde Yahudilerin 19. yüzyıl hümanizmini kabullenmeleri zaten mümkün değildi.

Bu kabulleniş sürecinin temelini oluşturan metinleri daha 18. yüzyılda kaleme almış olan Lessing gibi Alman Edebiyatı'nın ve Aydınlanma Çağı'nın önde gelen şahsiyetlerinin, Yahudiler ve onları nasıl kabulleneceği konusunda kafası

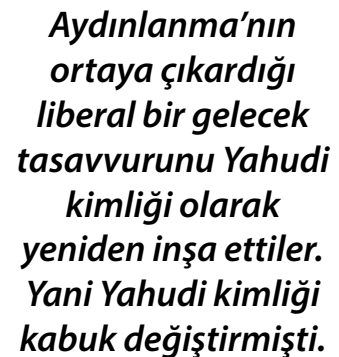

Hümanizm ve liberal ekonominin geçerli olduğu bir dünyada Yahudiler kısa sürede Batı toplumu içinde basamakları tırmadılar. Yahudilerin kapitalist dünyada baskın karakterli olmasının sebebi, başka seçeneklerinin olmadığını en baştan beri bilmeleriydi. Zenginliğin, ön yargılar dünyası içinde özgürlük ve saygınlık kazanmanın tek yolu olduğunun farkındaydılar. Bunun için en azından zahiren kolayca asimile oldular ve Aydınlanma'ya, Aydınlanma'nın taşıyıcılarından daha hazır oldukları ortaya çıktı. Yahudiler kendilerini Aydınlanma'nın gerçek hamili olarak görmeye başladılar. 1902 yılında Sa-

Viyana, Birinci Cihan Harbi'nden önceki yıllarda hiç şüphesiz Avrupa'nın kültürel bakımdan merkeziydi. 1890-1938 yılları arasında Viyana'da yaşamış önemli kişilere baktığımızda bu ger-

Viyana'daki Yahudi burjuvazisinin hangi alanlarda güç kazanarak toplumu yönlendirmeye başladıklarını incelediğimizde, akademik kadrolarda, finans sektöründe, basında ve hukukta belirgin bir şekilde söz sahibi olduklarını görürüz. İlginç olan şu ki, Viyana Yahudileri etkin olmadıkları alanlarda bile arka planda finansal destek sağlamışlardı. Örneğin, Yahudi banker

Castiglioni, Birinci Cihan Harbi'nin hemen sonrasında Max Reinhardt için Josefstadt Tiyatrosu'nun restorasyonunu finanse etmişti.

Viyana'da neredeyse her alanda Yahudiler söz sahibiydi. Freud'un Psikanaliz Topluluğu'nun 1902-1906 arasındaki tüm üyeleri Yahudiydi. Felsefede Viyana Çevresi'ne (Wiener Kreis) mensup olan Philipp Frank gibi mantıksal pozitivistlerin birçoğu Yahudi kökenliydi. Viyana'nın en meşhur sosyalist entelektüelleri içinde Karl Renner hariç olmak üzere herkes Yahudiydi. O dönemin opera dünyası da karakterini yine Viyana Yahudilerinden almıştı. Leo Fall gibi saygın bestecilerin neredeyse tamamı Yahudi kökenliydi. Viyana Müzikoloji Okulu'nun kurucusu Guido Adler ile Filarmoni Orkestrası'nın şefi Arnold Rose katıksız birer Yahudiydi. Dönemin en meşhur iki eleştirmeni Ludwig Hevesi ile Berta Zuckerkandl Yahudi kökenliydi. Sonuç olarak Viyana'nın kültürel eliti içindeki herkes Yahudi değilse de, her alanda Yahudiler diğer tüm gruplara karşı hem nitelik hem de nicelik açısından baskındılar.

Bahsi geçen tüm bu Yahudi elitin ortak özelliği toplumun liberal eğitim almış sınıfına dahil olmalarıydı. Bu kadroların nasıl oluştuğunu istatistiklere dökerek açıklamak gerekiyor. Eğer Viyana Yahudilerinin eğitim alanındaki varlıklarını incelersek, 1900'lerdeki elit kesimi oluşturan şeyin ne olduğunu da ortaya çıkarmış oluruz. 19. yüzyıl sonunda Viyana'nın ancak %10'unu oluşturan Yahudilerin, 1881-1891 yılları arasında Viyana Üniversitesi'ndeki oranları %33 olmuştu. 1910'da Tıp eğitimi alan 256 öğrencinin 152'si Yahudi kökenliydi. Aynı yıl hukuk eğitimi alan 64 öğrenciden 26'sı Yahudiydi. Bunun doğal bir sonucu olarak 1936 yılında Viyana'daki 2.163 avukattan 1.341'i Yahudiydi. Üniversitelerde özellikle felsefe, hukuk ve tıp alanlarında hem nicelik hem de nitelik olarak üst düzeyde varlık göstermişlerdi. Genç Yahudiler özellikle gazetecilik gibi işleri çok önemsiyorlardı. Cafe Griensteidl ve Cafe Central gibi meşhur Viyana kafelerinin entelektüel müdavimleri yine Yahudilerdi. Viyana için bir anlamda gündemin masaya yatırıldığı bu mekânlarda o kadar baskındılar ki, "Yahudi'nin ait olduğu yer kafedir." gibi söyleyişler toplumun zihin yapısı içinde çoktan yer edinmişlerdi.

Yahudiler bu seviyeye erişmeden iki asır önce şehir surlarının dışına sürülmüş bir topluluktu.

Toplum içinde en azından Yahudi elitleri olarak kabul görmeye başlamalarının temelinde Avusturyalılarla zor zamanlarında kurdukları parasal ilişkiler vardı. Bu anlamda bizi de yakından ilgilendiren çok önemli bir isim karşımıza çıkıyor: Samuel Oppenheimer. Kendisi 1680-1703 arasında İmparator I. Leopold'un resmî bankeri olarak Türklere karşı bir can simidi vazifesi görmüştü. Özellikle Ağustos 1683'te II. Viyana Kuşatması Avusturyalılar için bir felâkete dönüşmeye başlayınca devreye girmiş ve ortaya koyduğu sermaye ile Viyana'nın kurtuluşunda başat rol oynamıştı. 1669-1670 yıllarında imparatorun Yahudileri merkezin dışına sürerek gettolaştırmasına rağmen Oppenheimer'in bir Yahudi olarak Viyana'nın merkezinde küçük bir sarayı vardı. Doğrudan imparatorluğa çalışan Oppenheimer gibi bankerler buldukları tüm açıkları iyi değerlendirerek Avusturyalılar için vazgeçilmez olduklarını kanıtlıyorlardı. Türklere karşı finansal destek, mezarlık sahibi olmak gibi bazı temel haklar konusunda Yahudilere yeşil ışık yakılmasını sağlamıştı.

Konuyu toparlayacak olursak, kısıtlandıkları alanın kendi içindeki avantajlarını önce kapalı ekonomideki bankerleriyle, sonra liberal ekonomiyle birlikte ortaya çıkan diğer ticarî haklarını iyi kullanarak modern Avrupa toplumunun damarlarına nüfuz eden Yahudiler, 19. yüzyıl sonunda Batı toplumu denilen olgunun bizat kendisi haline gelmişlerdi. Bugün dünyada Yahudilerin siyasî, iktisadî ve toplumsal mese-

**Viyana'daki
2.163 avukattan
1.341'i Yahudiydi.
Üniversitelerde
özellikle felsefe,
hukuk ve tıp
alanlarında hem
nicelik hem de
nitelik olarak üst
düzeyde varlık
göstermişlerdi...**

**...Viyana için bir
anlamda gündemin
masaya yatırıldığı
bu mekânlarda o
kadar baskındılar
ki, "Yahudi'nin ait
olduğu yer kafedir."
gibi söyleyişler
toplumun zihin
yapısı içinde çoktan
yer edinmişlerdi.**

lelerde neden önemli ölçüde nüfûz sahibi olduklarının anlaşılabilmesi için yukarıda bahsettiğimiz tüm safhalara mercek tutulması gerekmektedir. Bu da bize Batı toplumunun röntgenini çekmek adına önemli veriler sunacaktır.

Okuma Önerileri:

- *Vienna and the Jews 1867-1938*, Steven Beller, Cambridge University Press
- *A History of Habsburg Jews 1670-1918*, William O. McCagg Jr., Midland Book
- *A Concise History of Austria*, Steven Beller, Cambridge University Press
- *The Decline and Fall of the Habsburg Empire 1815-1918*, Alan Sked, Pearson Education ■

Mescid-i Aksâ vü Makdis Hakkıçün

Elif Arslanoğlu Ergin

Yavuz Sultan Selim'in Trabzon'daki valilik döneminden başlayarak hayatını ve zamanının olaylarını anlatan tarih yazıcılığı, daha sonra oğlu Kanuni Sultan Süleyman'ın hükümlerinde devam eder. Yavuz Sultan Selim döneminde yazılan tarihi kayıtlara Selimnâme; Kanuni Sultan Süleyman döneminde yazılanlara ise Süleymannâme adı verilir. Bu kronikler, farklı müellifler tarafından hem manzum hem de mensur türünde telif edilmiştir.

Yavuz Sultan Selim hilafeti aldıktan sonra kutsal emanetleri İstanbul'a getirtir. Mısır ve Suriye seferleri sonucunda Osmanlı topraklarına katılan Kudüs, Şam eyaletine bağlı sancaklardan biri olur. Selimnâme kroniklerinde Kudüs ile ilgili en geniş bahis bu ziyaret babında anlatılır. Kadızâde'nin Selimnâme eserinde fethedilen yerlere atanan valilerin isimleri de yer alır. Yavuz Sultan Selim'in Kudüs'e atadığı ilk sancak beyi İskender Bey Evranozoğlu'dur. Sefer boyunca orduya eşlik eden Haydar Çelebi'nin Ruznâme eserinde

bu atamanın tarihi 30 Eylül 1516 olarak verilir. Şükrî-i Bitlisî'nin Selimnâme'sinde verilen bilgiye göre padişah bu kararı Şam ilinin fethinden hemen sonra Halep'te alır:

*"Lutf ile Müstansır Oğlın itti ol
Ol sıfâtı aldı oldı ber-murâd
Evrenos Oğlına virdi Kudsi şâh
Ser-firâz itti gedâsın pâdişâh
Gazzeye 'İsâ Beg Oğlu vardı tîz
Ol Muhammed Beg kim oldur şîr-hîz."*

“

**Selimnâme
kroniklerinde Kudüs
ile ilgili en geniş
bahis bu ziyaret
babında anlatılır.
Kadızâde'nin
Selimnâme eserinde
fethedilen yerlere
atanan valilerin
isimleri de yer alır.**

”

Bu sırada Yavuz Sultan Selim, Mısır'a bir elçi göndererek teslim olup tabiiyet göstermelerini ister. Ancak elçinin öldürüldüğü haberini aldıktan sonra hiddetlenen padişah, Sinan Paşayı Memluk Devleti üzerine gönderir. İki ordu Gazze şeridinin güneyinde kalan Han Yunus'ta karşılaşır. Sinan Paşadan sonra Gazze'ye doğru yola çıkan Yavuz Sultan Selim, Calculiyye'ye vardığında Sinan Paşanın zafer kazandığı haberini alıp bugün Kudüs bölgesinin tarihi bir şehri olan Remle'ye geçer. Şükri-i Bitlisi'nin hemşehrisi ve çağdaşı İdris-i Bitlisi, hemen Remle ilinin karşısına düşen Kudüs'ün padişah tarafından ziyareti ile ilgili hususta baş gösteren muhalefetten detaylıca bahseder. Bu bahiste kendisinin Yavuz Sultan Selim'in Kudüs'ü ziyaret etmesini teşvik ettiğini ve Sultan'a bu yönde karar bildirdiğini anlatır. Selimnâmelerde Sultan'ın Kudüs'ü ziyaret kararını nerede aldığı ile ilgili farklı beyanlar vardır. Kemalpaşazâde bu kararın Gazze'de; Celalzâde Mustafa ise Remle'de alındığını yazar.

Yavuz Sultan Selim, ordunun kendisine refakat etmesi ve bu durumun seferi zorlaştıracağı düşüncesi sebebiyle Kudüs'ü ziyaret etme isteğini istişareye açar. İdris-i Bitlisi, nurların indiği o ye-

rin ve nebilerin mabet ve makamlarının ziyaretinin bir an önce yapılmasını telkin eder:

“İnsanları ancak üç mescit takviye eder; Mescid-i Haram, Mescid-i Aksa ve benim mescidim.” Hadisin mazmununu hatırlatarak bu haberlerle bağlantılı olarak şunu arz etti: “Bu mukaddes toprakların hükümdarı olmak, zahiri ve manevi saltanat gereğince Hz. Süleyman ve Hz. Davud peygamberlere (selam üzerlerine olsun) mahsustur ve onlara nisbet edilir. Güçlü sultanlar ve padişahlar, Resulullah'ın halifesi ve o peygamberlerin halefleri mesabesinde diler. Menzil ve makama yakın olunması itibarıyla halef olunana tazim ve saygı göstermekse yüce şanlı padişahlara layıktır.”

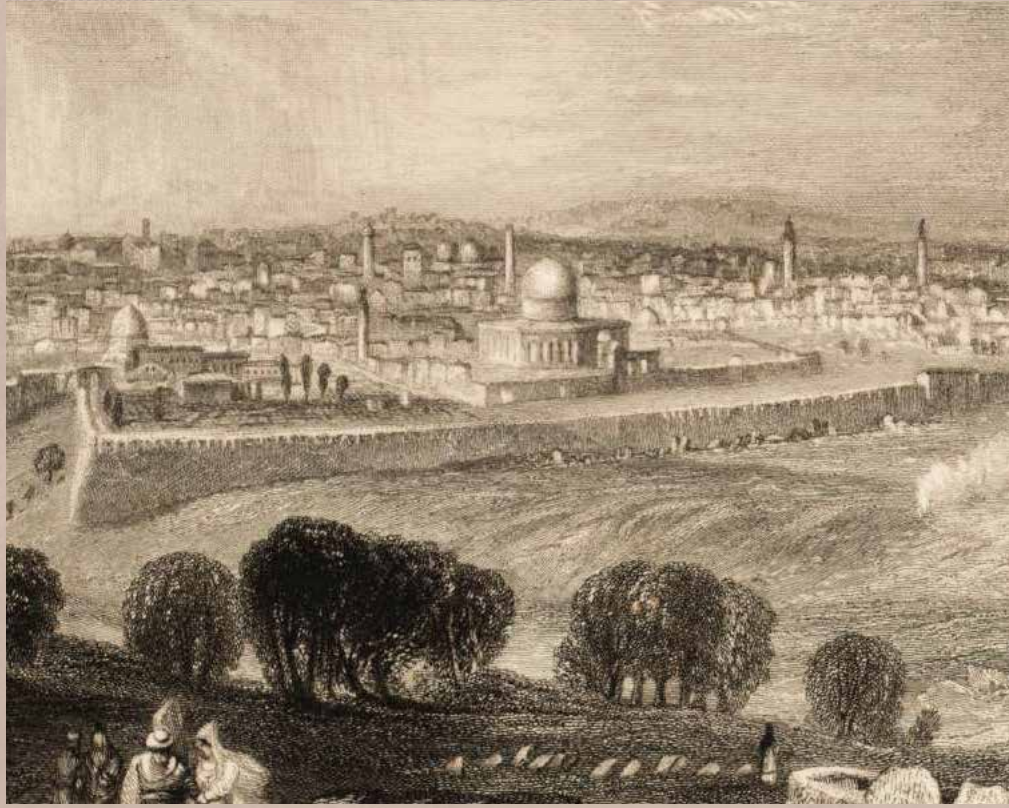
Yavuz Sultan Selim; Sinan Paşa, Yunus Paşa, Hasan Can, Hafız Mehmet ve Hüsam Paşa gibi ileri gelen ricaliyle Kudüs şehrine varır. Mescid-i Aksa hizmetlilerine Sultan'ın geldiği haber verildikten sonra Mescid-i Aksa'da nice kandiller şulendirilir. Buradan harem kapısına kadar atıyla ilerleyen Sultan, bu noktada atından inerek Kubbe-i Sahrâ'ya yönelir ve burada Hz. Davud (a.s.)'ın ibadet ettiği yeri, altındaki mağarada Peygamber Efendimiz (s.a.v)'in ve Cebrail (a.s.)'ın ayak izinin, Hz. Hamza (r.a.)'ın kalkanının ve Hz.

“

**Yavuz Sultan
Selim'in Kudüs
ziyareti ile ilgili
Selimnâme
bölümlerinin
hepsinde Kudüs'te
yapılan hayır ve
hasenata geniş yer
verilir.**

”

Ömer (r.a.)'ın bayrağının bulunduğu Hacer-i Sahrâ'yı ziyaret eder. Hacer-i Sahrâ olarak bilinen bu mescitte iki rekât namaz kıldıktan sonra seferi için nusret temenna eyleyen Sultan'ın Mescid-i Aksa'da ettiği dua da dikkate şayandır. Silahşor lakaplı yazarın Feth Name-i Diyar-ı Arab eserinde Münâcât-ı Sultân-ı Rûm der-Mes-

**Yavuz Sultan
Selim'in
ihسانları sadece
Müslümanlarla
sınırlı kalmayıp
Kudüs'te yaşayan
Ermenileri de
memnun etmiştir.**

cid-i Aksâ başlığı ile verdiği bu manzum duada Sultan'ın yine nusret dilediği görülür:

*Askerime nusrat eyle ya İlâh
Geldiler bâbına cümle rû-siyâh
Yüzlerin ağı eyle Ahmed hakkıçün
Gâzilerin seyf ü tûrsü hakkıçün
Mescid-i Aksâ vü Makdis hakkıçün
Cibrilin ettiği takdis hakkıçün
Kâbe kavseyne ev ednâ hakkıçün*

Yavuz Sultan Selim'in Kudüs ziyareti ile ilgili Selimnâme bölümlerinin hepsinde Kudüs'te yapılan hayır ve hasenata geniş yer verilir. Silahşor, bir gece gerçekleştirilen bu Kudüs ziyaretinin sabahında kurbanlar kesildikten sonra Sultan'ın kutsal mekânları yeniden ziyaret edip Kudüs'ten ayrıldığını haber verir. Hoca Saadeddin'in uçsuz bucaksız denizler gibi tasvir ettiği ihşanlar, Ada'i-yi Şirazi'nin Selimnâme eserinde de doluya benzetilir:

*Muradın sabahı ona çokça müjdeler verince,
Yoksullara bağışta bulunulmasını emretti.
Gönlü cömertlik bakımından özendirici hale gelip,
Tıpkı bahar bulutu gibi para yağdırıcı oldu.
Cömertlik fidanı dilencinin başına yaprak dök-tü,
Avcu tıpkı bulut, mücevherler ise dolu gibiydi.
O bağıştan sonra dünyayı ele geçirmek isteyen padişah,
Talihi yücelmiş olarak doru atının sırtına bindi.
Tıpkı Ahmed'in Mi'rac'a çıkması gibi*

Yavuz Sultan Selim'in ihşanları sadece Müslümanlarla sınırlı kalmayıp Kudüs'te yaşayan Ermenileri de memnun etmiştir. Ermeni Patriği III. Serkis'e verilen fermana göre mevcut ibadethaneler mevcut statülerini korumaya devam eder. Bu ferman Osmanlı'nın Kudüs'teki Ermeni

varlığını ve Patrikhane kurumunu tanıdığının da ispatıdır.

On dokuzuncu yüzyıl başlarına kadar sosyal bilimlerden görmeyen geline "hafıza" kavramının kimlik, mekân, zaman ve toplumsal hafıza gibi kendisine paralel kavramlarla olan ilişkisi özellikle tarihsel okumaların seyrini belirlemede oldukça önemlidir. Şam'dan Kudüs'e, Kudüs'ten Mısır'a kadar ulaşan hafızamızın unutmaya ile lanetlenmesi toplumsal hafızayı ölüme terk eder. Hâlbuki toplumsal hafıza, bütüncül ve kanonik yapısı sebebiyle ölümsüzlüğe tekabül etmektedir. Hafıza mekânı, mekân da hafızayı besler. Tam da bu noktada önem kazanan "mekân", mimarî eserler, müzeler gibi kültür göstergelerine ev sahipliği yapma görevini sürdürür. Hafızanın mekân ile birliğinden doğan kurumlar da "toplumsal hafıza kurumları" olarak tanımlanır. Velhasıl, teoride toplumsal hafızamızın en mukaddes kurumlarından biri; Müslümanların Mirac'ı ve ilk kıblesi olan Kudüs bir harita sınırından ibaret değildir. Bilakis harita, coğrafyanın kendisi değil; manzaranın nihayeti; coğrafya ise hafızanın eriştiği yerdir...■

Kaynak

■ Kurşun, Kübra Ceren, SELİMNÂMELER ve SÜLEYMAN-NÂMELERDE KUDÜS, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2019.

HAÇLILAR'IN KORKULU RÜYASI İMÂDÜDDİN ZENGÎ

Abdülkadir Tok

Sultan Alparslan önderliğindeki Selçuklular 26 Ağustos 1071'de Bizans'ı mağlup ettikten sonra Anadolu'ya yerleşince, Haçlı dünyasını bir telaş ve korku sarmıştı. Çünkü Müslümanlar hızla Batı Anadolu topraklarına doğru ilerliyorlardı. Bundan rahatsız olan Bizans İmparatoru Alexius, Papa II. Urban'a haber gönderip Türklerin

ilerlemesinin önüne geçilmesi gerektiğini bildirdi. Zira Bizans kaybederse, Avrupa güvende olmayacaktı. Bunun üzerine, ortodoks mezhepli Bizans'ı katolik papalığın boyunduruğu altına almayı uzun zamandır hedefleyen Papa, Kudüs'teki Hristiyan kutsallarının tehlike altında olduğunu ileri sürerek 27 Kasım 1095'de Fransa'nın Clermont şehrinde bir Hristiyan konsi-

1. Haçlı seferi sonucunda Kudüs'ün nasıl işgal edildiğine dair bu kısa bilgilendirmeyi vermemizin sebebi Haçlılara karşı çetin bir mücadelenin baş mimarı olduğu halde layık olduğu kadar ismi zikredilmeyen İmâdüddin Zengi'yi tanımaktır. Bugün Kudüs'ü haçlılardan almak için savaştan kişiler kim? diye sordüğümüzde, akla ilk gelen isimler Nureddin Zengi ve Selâhattin Eyyubi dir. Oysa, onurlu mücadeleyi başlatan ve tabiri caizse haçlıların belini kıran kişi Nureddin Mahmud Zengi'nin babası İmadüddin Zengi'dir.

li toplayıp "Holy War / Kutsal Savaş" çağrısında bulundu. Esas olarak, Alman, İngiliz ve Fransızlardan oluşturduğu büyük bir Haçlı ordusunu 1096'da Anadolu topraklarına doğru yola çıkardı. On binlerce insandan oluşan ordu, sırasıyla İznik, Eskişehir, Toroslar'ı geçerek Antakya önlerine kadar gelip şehri kuşattılar. (21 Ekim 1097) Bu arada, bir gurup da Urfa üzerine yürüyerek Selçuklu'nun elinden aldılar. Haçlılar Antakya'yı kuşatma altında tuttuğu sırada, fırsattan istifade etmeye kalkan Şii Fatımi Devleti Türklerin elinde bulunan Kudüs'ü ele geçirdi. Ancak, Kudüs Fatimilerin hâkimiyetinde çok fazla kalmayacaktı.

Anadolu Selçukluları Haçlı ordusuna çok zayıf vermelerine rağmen Urfa ve Antakya şehirlerinin düşmesine engel olmamışlardı. Nitekim, Haçlılar 15 Temmuz 1099 yılında Kudüs'e girdi. Şehir halkından 70 bin Müslümanı hunharca katletti. Haçlılar bu sefer sonucunda Kudüs'te bir Lâtin Krallığı, Urfa ve Antakya gibi şehirlerde de birer kontluk kurdular.

1. Haçlı seferi sonucunda Kudüs'ün nasıl işgal edildiğine dair bu kısa bilgilendirmeyi vermemizin sebebi Haçlılara karşı çetin bir mücadelenin baş mimarı olduğu halde layık olduğu kadar ismi zikredilmeyen İmâdüddin Zengi'yi tanımaktır. Bugün Kudüs'ü haçlılardan almak için savaştan kişiler kim? diye sordüğümüzde, akla

ilk gelen isimler Nureddin Zengi ve Selâhattin Eyyubi dir. Oysa, onurlu mücadeleyi başlatan ve tabiri caizse haçlıların belini kıran kişi Nureddin Mahmud Zengi'nin babası İmadüddin Zengi'dir.

Bu yazımızda İmadüddin Zengi'nin hayatını ve Kudüs'ü işgal edip Müslümanlara zulmeden Haçlılara karşı verdiği o amansız mücadeleyi, bölünen İslam birliğinin yeniden tesis edilmesi için yaptığı stratejik hamleleri ve bu minvalde elde ettiği zaferleri ele alarak tanımaya çalışacağız.

İmâdüddin Zengi Kimdir?

İmâdüddin Zengi, Selçuklu hükümdarı Sultan Melikşah'ın çocukluk arkadaşı ve yine Selçuklu'nun büyük Türk komutanlarından olan Kâsimuddevle Aksungur'un biricik oğlu olup 1085 yılında Suriye'nin Halep kentinde dünyaya geldi. Babasının vazifesinden dolayı çocukluk dönemini burada geçirdi. Bu süre zarfında; ilmi, askeri, ahlakî ve sosyal olarak bizzat babasının dizinin dibinde eğitim aldı. Zengi henüz 10 yaşındayken, babası Aksungur, Tutuş⁽¹⁾ tarafından öldürüldü. Fakat onun Selçuklu Hanedanlığı'na yaptığı hizmetler unutulmadı. Babasının ölümünün ardından Musul'a giden İmâdüddin Zengi burada Kürboğa, Musa Et-Türkmani, Çökürmüş, Çavlı, Mevdûd ve Aksungur Porsuki gibi birçok atabey/emirin hizmetinde bulunmuş özellikle haçlılarla yapılan savaşların neredeyse tamamına katılım sağlamıştır. Zengi bu zaman zarfında özellikle Suriye'de aktif olarak siyasi ve askeri faaliyetlerin içerisinde bulunmuştur. Bu hizmetleri sayesinde yavaş yavaş yükselerek dönemin Irak Selçuklu Sultanı Mahmud'un iltifatına çokça mazhar olmuştur.

Musul Atabeyliği ve Fetih Siyaseti

İmâdüddin Zengi kendisinden önceki son Musul Valisi Porsuki tarafından Selçuklu hâkimiyetini tesis etmek için Irak'ın Vâsit kentine elçi olarak gönderilince, burada Abbasi Halifesi'ne karşı isyan eden

kuvvetleri bozguna uğrattı. Bu başarısı üzerine Vâsıt ve Basra şehirleri kendisine ıktâ olarak verildi. Selçuklu Sultanı Mahmud bu yıllarda Zengi'yi oğlu Alparslan'ın atabeyliği vazifesi ile beraber Musul valiliğine de tayin etti. Bu görev, bir bakıma Zengi Devleti'nin oluşumuna da zemin hazırlıyordu.

Selçuklu Atabeylerinin kendilerine ait egemen bölgeler oluşturma arzusu, Haçlılardan intikam almak yerine iktidar hırsıyla birbirleriyle savaşmaları Müslüman saffında bölünmelere sebep oluyordu. Zengi ise Müslümanların haçlılara karşı galip olması için önce tek çatı altında birleşilmesi gerektiğine inanıyordu. Zâfer için önce İSLAM BİRLİĞİ teşkil edilmeliydi. Bu inançla hareket eden Zengi, Vali olduktan sonra ilk olarak baba ocağı Halep'i ele geçirmek istedi. Bu hedefe ulaşmak için, Artuklu hâkimiyetindeki Sincar, Habr, Nusaybin ve Harran'ı ele geçirdi. Bu Fetihlerin akabinde artık Halep'e de hâkim olmuştu. Bu durum Haçlıların Halep üzerindeki arzusunu da sona erdiren bir hamleydi. Zengi'nin sıradaki hedefi Dimaşk (ŞAM) emirliğiydi. Ancak, Şam için önce Hama sonra Hims'i alması gerekiyordu. Hama'yı zorlu mücadeleler sonucunda topraklarına kattı. Ancak aynı başarıyı Hims'te elde edemedi. Hims'taki bu geçici başarısızlıktan sonra Musul'a geri döndü.

Zengi buradan sonra güneye doğru yöneldi. Burada yine Artuklular ile giriştiği mücadelede Diyarbakır'ı ele geçirdi. Güneyini sağlama aldıktan sonra yeniden Dimaşk bölgesine döndü. Dimaşk Emiri

ri Şihabeddin Mahmud'un 22 Haziran 1139'da öldürülmesi üzerine harekete geçerek 24 Ağustos'da Dimaşk'a bağlı Baalbek'i kuşatmaya başladı. Kuşatmaya direnemeyen şehri 21 Ekim'de emân (güvence) ile aldı. Dimaşk Emiri Cemaleddin Muhammed'e Dimaşk'ı teslim etmesi karşılığında nereye isterse orayı kendisine vereceğini söyledi. Muhammed teklifini kabul etmeyince 13 Aralık'ta Dimaşk'ı kuşatmaya başladı. Kuşatma sırasında Emir Muhammed ölmüş, yerine onun oğlu geçirilmişti. Bu sırada, Kudüs Krallığı Dimaşklılara yardıma gelmişti. Kudüs Kralını da hezimete uğratan Zengi, birçok şövalyeyi esir aldı. Zengi'nin bu faaliyetleri üzerine Bizans İmparatoru Antakya önlerine kadar geldi. Bölgedeki Haçlı kuvvetleriyle birleşerek Esarib Kalesi başta olmak üzere birçok kaleyi işgal etti. Süreç içerisinde Haçlı komutanlarıyla anlaşmazlığa düşen Bizans İmparatoru, Suriye'den çekildi. Bu fırsatı kaçırmayan dâhi komutan Zengi, Antakya kontluğu topraklarına girerek kaybettiği yerleri tekrar kazandı. Daha sonra Mezopotamya bölgesine dönen Zengi 1142'de Emir Davud'dan Diyarbakır civarındaki Maden, Hani, Siirt'i, 1143'te Aşeb Kalesi'ni (Hakkâri'nin ilk merkezi) almış, sonrasında Emir Davud ile barış anlaşması yapmıştır. Emir Davud'un ölmesi üzerine de yine Diyarbakır civarındaki Eynerun ve Hizan kalelerini kendi himayesine katmıştır.

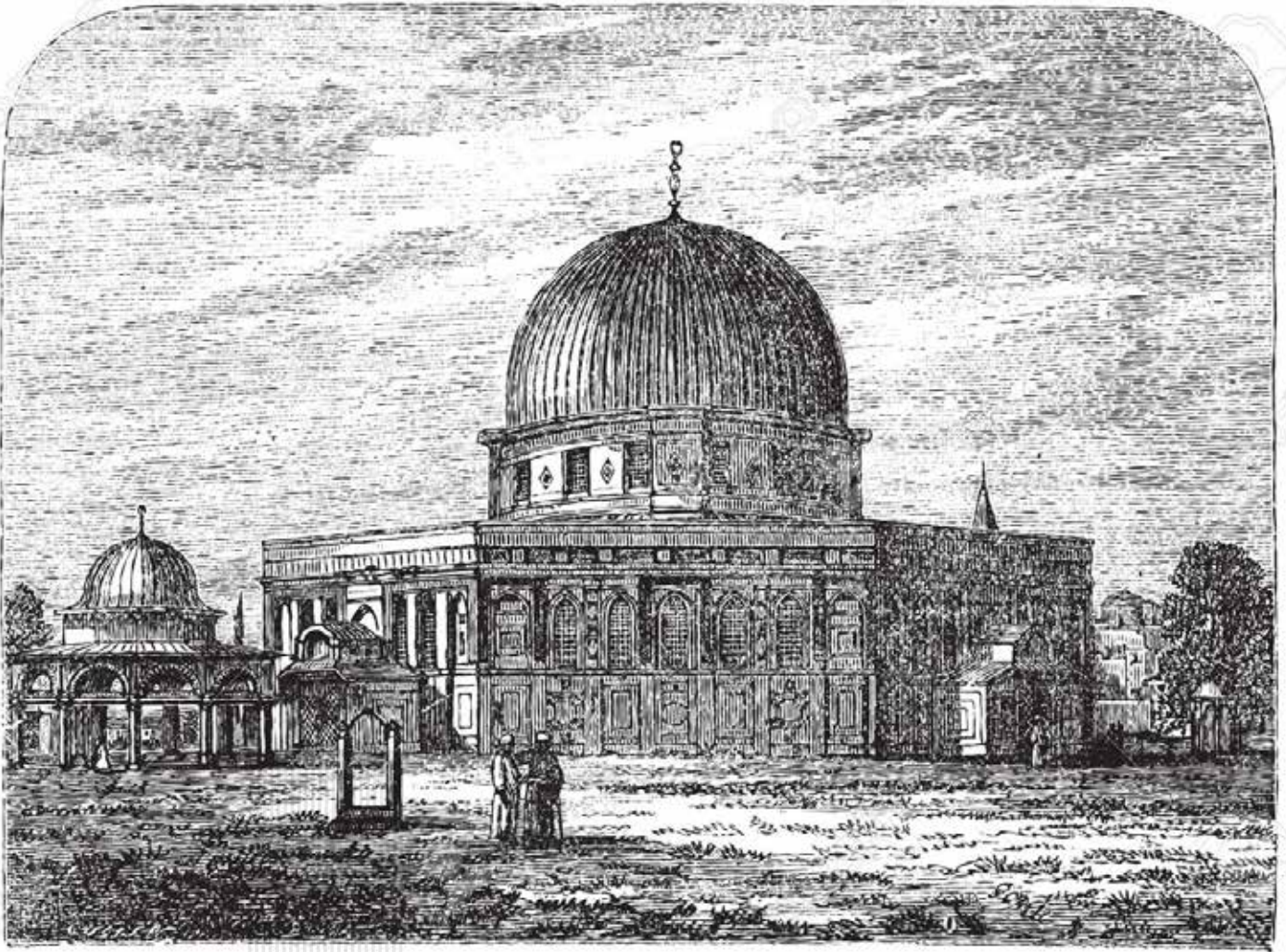
Urfa Kontluğu'nun Fethi

Başarılarının ardı arkası kesilmeyen Zengi'nin sıradaki hedefi Peygamberler şehri ve Haçlılar için önemli bir kontluk (idari merkez) olan Urfa idi. Fransız Haçlı grupları daha I. Haçlı seferi devam ederken Ermenilerin daveti üzerine şehre gelerek bir kontluk kurmuştu. Urfa Kontluğu, İslam topraklarının tam ortasında bir çıbanbaşı gibi duruyor ve İslam coğrafyasını bölüyordu. Birkaç defa Müslümanlar tarafından kuşatılmış olmasına rağmen bir türlü alınamamıştı. Zengi kafasına koymuştu. Çıbanın başını koparacaktı. Bunun için her şeyi yapmaya hazırı. Urfa kontunun av için şehirden ayrıldığıının haber verilmesi üzerine hemen bir öncü birlik yolladı. Daha sonra kendisi de süratle Urfa önlerine geldi. Şehir üç piskopos idaresindeki zayıf bir garnizon tarafından savunuluyordu. Zengi'nin İslami usullere uygun olarak yaptığı teslim olma teklifi reddedilince, Urfa'yı kuvvetli bir şekilde kuşatma altına aldı. Lağımçıların surlarda açtığı gediklerden içeri giren Zengi'nin askerleri kısa sürede iç kaleyi de ele geçirdiler. Urfa iki gün yağmalandıktan sonra, Atabey Zengi bu güzel şehrin daha fazla tahrip edilmesini istemediği için, askerlerine her şeyin iade edilmesi emrini verdi. Nihayet 26 Aralık 1144'te şehir tamamen ele geçirildi ve önde gelen komutanlardan Ali Küçük şehre vali tayin edildi. İmâdüddin Zengi, valiye şehir imar etmesini ve her-

“

İmâdüddin Zengî, Selçuklu hükümdarı Sultan Melikşah'ın çocukluk arkadaşı ve yine Selçuklu'nun büyük Türk komutanlarından olan Kâsimuddevle Aksungur'un biricik oğlu olup 1085 yılında Suriye'nin Halep kentinde dünyaya geldi.

”

kese adaletli davranmasını emrettikten sonra da Urfa'dan ayrıldı.

Kadim medeniyetimizin güzel şehri olan Urfa'nın Müslümanların eline geçmesi, İslam dünyası tarafından sevinçle karşılanıp Zengi'nin itibarının artmasına sebep olmuştu. Çünkü Zengi'nin ilk hedefi olan İslam Birliği'nin tesisi kısmen de olsa hayata geçmişti. Urfa'nın fethiyle gerçekleşen kısmi birlik, başta Kudüs Krallığı olmak üzere Ortadoğu'daki Haçlılar tarafından büyük şaşkınlık ve korkuyla karşılanmış, II. Haçlı seferinin düzenlenmesine yol açmıştı. İmâdüddin Zengi Müslümanlar nezdindeki itibarlı konumundan yararlanarak, bütün Suriye'yi kendi idaresine almak arzusuyla, bir kere daha Dimaşk üzerine yürümek istiyordu. Ancak daha önce

El-Cezire ve Suriye'deki toprakları arasında bir engel oluşturan ve Arap kabilelerinin elinde bulunan Caber Kalesi'ni⁽²⁾ alması gerekiyordu. Ali Küçük idaresinde bir orduyu Cezire yakınlarındaki Fenek'i (Muş/ Malazgirt Civarı) kuşatmak üzere yolladı. Atabeyin kendisi de Caber önlerinde kargâh kurdu. Kale sahibi, Zengi'nin bütün vaatlerine rağmen teslim olmuyordu. Kuşatmanın ağırlaştırıldığı sıralarda Atabey Zengî, 14-15 Eylül 1146 gecesi Frank asıllı kölesi Yarınkuş Zekevî tarafından yatağında şehit edildi.

Netice

Atabey Zengi'nin tüm bu başarıları özellikle Urfa-Antakya-Kudüs güzergâhının Haçlıların elinde birleşmesini engelleyen büyük hizmetler olmakla birlikte, Urfa'nın

fethi bu süreçte gerçek bir dönüm noktası olarak tarihe geçmiştir.

Zengi'den sonra mücadele bayrağını devralacak olan oğlu Nureddin Mahmud, Seyfeddin Gazi ve diğer vekilleri, bu avantajlı noktadan daha da ileriye hareket edeceklerdir. Nureddin ile Seyfeddin arasında kısa süreli bir gerginlik yaşansa da bu Müslümanların ilerleyişine engel teşkil etmeyecektir. Özellikle Haçlılar karşısında iki kardeş birbirine destek olacak, onların bu gerginlikten istifade etme heveslerini kursaklarında bırakacaktı. İmâdüddin Zengi'nin 'Haçlılara karşı cihad' ülküsü selefleri zamanında geliştirilerek, Selahaddin döneminde zirveye ulaşacak ve Haçlılar tamamen yok edilecekti. Nitekim Nureddin Mahmud 50'den fazla Haçlı şehri-

ne son vermiş, Selahaddin ise İslam Birliği'ni tesis ederek, hem Haçlıları Ortadoğu'da tamamen etkisiz hale getirmiş hem de Kudüs'ü yeniden Müslümanların hâkimiyeti altına almıştır.

Bizim tüm bunlardan çıkarmamız gereken en önemli ders, 102 yıldır süren işgale karşı bugün hala neden Kudüs'ün hürriyetine vesile olamadığımızın cevabıdır. Bu sorunun cevabını Şehit Atabey İmâdüddin Zengi 9 asır önce tek cümlede özetlemiş. Zafere ulaşmak için önce İSLAM BİRLİĞİ! Yıllar evvel Haçlılar zamanında olduğu gibi bugün de Siyonistler tarafından her gün ayrı bir zulüm, her gün ayrı bir işgale maruz kalan Kudüs'ün hürriyeti başta olmak üzere; Siyonist'in emelleri uğruna Ortadoğu'da akan kanın dur-

ması için, Müslüman İslam coğrafyasındaki mazlumların refaha, adalete kavuşması için müslümanlar arasında birliğin tesis edilmesi üzerimize farz olan bir ibadettir. Şu an kimi müslüman devletler bunu anlamıyor, kimileri de menfaat ve çıkarlarını zedelememek adına anlamak istemiyor. Lakin bunların bize engel olmaması gerekiyor. İslam Birliği'nin yeniden tesisi için, özellikle şu dönemde, askeri veya siyasi her türlü adımlar atılmalıdır. İslâm'ın hâkimiyeti için Mümin kulların bir arada bulunup birlikte hareket etmeleri ile ilgili Âli İmran Suresi'nin 103. Ayetiyle yazımızı nihayete erdirelim:

"Hepiniz birden Allah'ın ipine (İSLÂM'A) sarılın, asla ayrılmayın!.." ■

Dipnotlar

- 1) Sultan Melik Şah'ın kardeşi ve Suriye Melikidir. Aksungur onu bırakıp Berkiyaruk'un tarafına geçince Tutuş tarafından öldürülmüştür.
- 2) Suriye sınırları içinde Fırat Nehri'nin sol kıyısında kalan, Süleyman Şah Türbesi'nin de içinde bulunduğu eski bir kaledir.

Kaynaklar

- 1-) Prof. Dr. Işın Demirkent/ Urfa Haçlı Kontluğu Tarihi II. Cilt/Türk Tarih Kurumu Yayınları/ 1. Baskı
- 2-) Gazeteci-Yazar İbrahim Bozkurt/Şark Büyüklüğü Dersleri-İmâdüddin Zengi
- 3-) Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi/2013 Basım/44.Cilt/Bkz. s.258-261
- 4-) Doç. Dr. Gülay Öğün Bezer/Zengiler (1127-1233)
- 5-) <http://www.ehlisunnetbuyukleri.com/Islam-Tarihi-Ansiklopedisi/Detay/ZENGILER/720>
- 6-) <https://www.bilgicik.com/yazi/imadeddin-zengi-turk-kaganlari-ve-sultanlari/>

Zengi'den sonra mücadele bayrağını devralacak olan oğlu Nureddin Mahmud, Seyfeddin Gazi ve diğer vekilleri, bu avantajlı noktadan daha da ileriye hareket edeceklerdir. Nureddin ile Seyfeddin arasında kısa süreli bir gerginlik yaşansa dahi bu Müslümanların ilerleyişine engel teşkil etmeyecektir. Özellikle Haçlılar karşısında iki kardeş birbirine destek olacak, onların bu gerginlikten istifade etme heveslerini kursaklarında bırakacaktı. İmâdüddin Zengi'nin 'Haçlılara karşı cihad' ülküsü selefleri zamanında geliştirilerek, Selahaddin döneminde zirveye ulaşacak ve Haçlılar tamamen yok edilecekti.

MERHABA KUDÜS

Kalk gidiyoruz dostum,
Yakılacak şehirler var. Yanacağımız şehirler var...
Kovacağımız kardeşlerimiz var...
Bizi beklemeyenlere inat yürüyeceğimiz yollar,
Bizi hasretle bekleyen gözler var.
Bir kez gidenin bir daha dönmeyeceği şehrimiz var.
Bizim olan, bizden çok uzakta olan yollarımız var.
Hani Rabbimiz'in; Zaman için de zamanı yaratıp tüm insanlığın en hayırlılarını topladığı şehir var
ya,
Hani en hüzünlü zamanında Mescid-i Haram dan Mescid-i Aksaya getirilen var ya,
Hani yanında Cebrail ve Burak'ın yoldaşlık ettiği yollar var ya şimdi bizi bekliyor.
Âlemlerin Efendisi Muhammed aleyhisselam'ın ayaklarının değdiği toprak bizi bekliyor...
Gel haydi arşınlayalım Kudüs yollarında,
Haykıralım avazımız çıktığında,
Müslümanlar kardeşdir. Müslümanlar kardeşdir.
Hazreti Ömer misali Tekbir dağında seslenelim: Allah-u Ekber diye,
Sesimiz kardeşlerimizin gözyaşlarına karışsın, düşmanlarımıza korku olsun...
Zeytin dağından Kudüs'ü tebessüm ile seyredelim
Kapılarından kardeşlerimizi kucaklayarak girelim.
Merhaba Kudüs,
Biz geldik.
Merhaba Kudüs,
Muhammedi bir nefes olmaya geldik.
Merhaba Kudüs,
Sen de Muhammedi bir koku almaya geldik.
Merhaba Kudüs,
Senden arşa yükselmeye geldik...
Merhaba Kudüs,
Merhaba...

MEHMET KORKMAZ

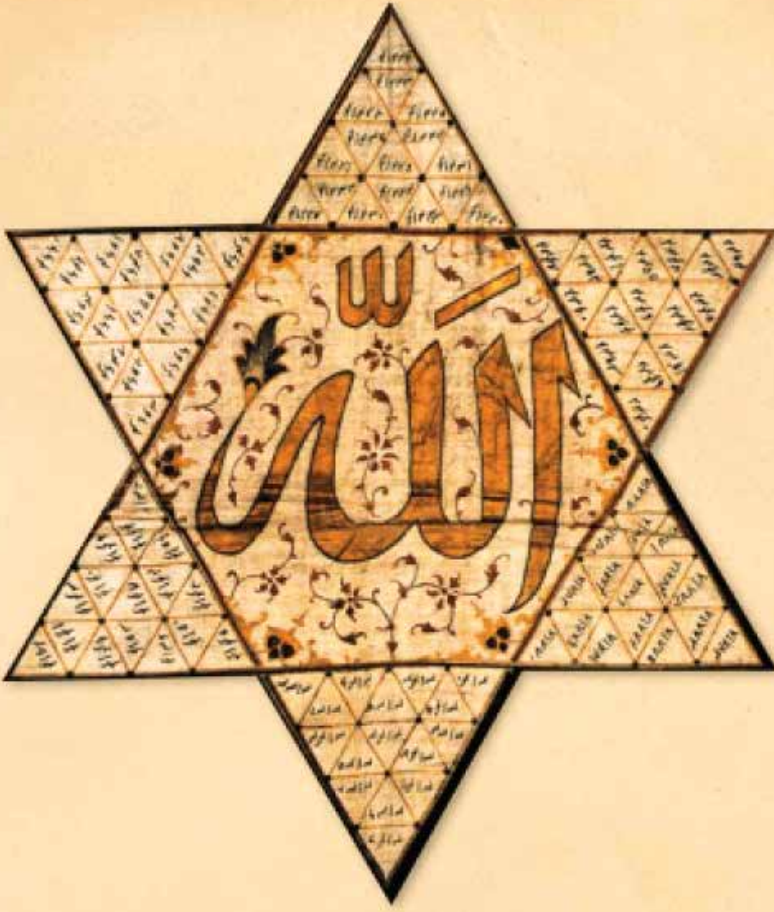
BİR İŞARET YETER

Şeyma Çiçek

“

Tarihin ilk devirlerinden bu yana insanlık çeşitli mitlere, efsanelere, efsaneleşmiş gerçekliklere önem atfetmiş, bazı kahraman kralları tanrılaştırmış, eşya veya olaylara çok çeşitli manalar yüklemiştir.

”

S embolik anlatım, görünmeyeni görünen bir obje üzerinden anlama yöntemlerinden biridir. Bu şekilde; sadece bir işaret veya görsel kullanarak, sözlü iletişim olmaksızın, önemli bir fikrin aktarılması mümkündür. Günlük hayatta da semboller birçok yerde kullanılır. Trafik işaretleri yolda nasıl gideceğimizi bize gösterirken imlâ kuralları bir yazıyı daha rahat okuyup anlayabilmemizi sağlar. Renklerin, çiçeklerin taşıdığı mesajlardan kullandığımız

markalara kadar her yerde semboller ile beraber yaşıyoruz. Ayrıca kültürel semboller, yüzlerce yıllık tarihi birikimi yeni nesillere aktarmada önemli bir rol oynar. Fakat bu simgelerin temelindeki mesajı anlamak ve işaretlerin sessiz dilini çözebilmek için bilgiye olan ihtiyacımız daha fazladır.

'Kültür Bilimi' isimli çalışmasında L. White kültüri; 'sembollerle ifade edilen maddi öğeler, davranışlar, düşünceler ve duyguların bir örgütlenmesi' olarak tanımlar.

Demek ki kültür, semboller ve maddi varlıklar ile taşınır, düşünce ve duygu ile birlikte bir bütün oluşturur. Bugün Amerikan kültürünün birçok ülkeyi ele geçirmesi; şüphesiz ekonomik gücün ürünler, reklamlar, sanatsal faaliyetler gibi kültürel öğeler üzerinden zihniyetleri işgal edebilmesi ile mümkün olmuştur.

Günümüzde iletişim teknolojisinde ülke sınırları kalktığı için artık farklı toplum yapılarının değişik sembollerine ve gizli me-

Kendi medeniyet havzamızdan verilebilecek en güzel örnek; ecdadımızın İstanbul'u fethettikten sonra kılıç hakkı olarak Ayasofya'yi tevârüs etmesi; sonrasında bir adım da öne geçmek suretiyle Süleymaniye'yi inşa etmesidir. Ayasofya, Fatih Sultan Mehmed'in vakfı olarak başlı başına sembolik bir anlam taşımaktadır.

sajlarına kolayca muhatap oluyoruz. Söz-gelimi barış sembolü olarak medyada sürekli yer alan belli bir simge, küresel ölçekte kullanıldığında herkes tarafından evrensel bir sembol gibi kabul edilebilir. Her kültürün kendine has olan figürleri çeşitli algı yönlendirmeleri ile yaygınlaşmakta ve diğer toplumlar tarafından kabul görmektedir. Fakat bu semboller, çoğunlukla ait olduğu toplum yapısının değerlerini taşır.

Zihniyetimizin şekillenmesinde bu kadar önemli bir yeri olan semboller özellikle çocukluğumuzda bizi çok etkiler. Okul öncesi dönemde, çocuğun dünyasında henüz kelimeler şekillerin yerini almazken öğrenilen bazı simgeler zihinlerde çabucak yerleştiği için, bu yaş evresinde bir çocuğa henüz geniş manada kültürel birikim verilemese de, işaretler üzerinden önemli bazı değerler onlara hissettirilebilir.

Gelelim özellikle gençlerin ve çocukların sürekli muhatap olduğu görsel ve yazılı ürünlerdeki çeşitli sembollere... Özellikle büyük nüfuza sahip tüccarlar, medya patronları ve nicesinin ilk hedefi para kazanmak olsa da, kendi medeniyet havzalarının değerlerinden azade bir iş yapamazlar. Nitekim grafik tasarımcılar sembolik tasarımı şu şekilde ifade ediyorlar:

"İmgeler bir fikri veya çok fazla bilgiyi hızlıca aktarma yetisine sahiptir, imgelerin grafik tasarımı belirgin bir önemi olmasının sebebi de budur. Biliyoruz ki, bir resim bin sözcüğe bedeldir, işte bu nedenle imge seçimi ve sunumuna yeterli vakit ayırmaya değer." (Ambrose, bknz. kaynaklar)

Bu kadar bilinçli bir çaba ile üretilen sembol, logo, amblem ve çeşitli görsellerin zihniyetimize etkisindeki en büyük tehlike; küresel ölçekte düzenli olarak gösterilen işaretlerin arkasındaki mesajın ne olduğuna dair bilgi ve bilinç sahibi olmak ve olumsuz bir sembole çok muhatap olarak arkasındaki mesajı içselleştirmektir. Örneğin; gündemde oldukça fazla bulunan cinsiyet karşıtı grupların kullandığı semboller, renk motifleri, gökkuşağı teması hemen her eşyada kullanılmakta; oyuncaklara, filmlere girerek cinsiyetsiz bir toplumsal zihniyet algısını yaygınlaştırmak için bilinçaltı çalışmalar yapılmaktadır. İnsanın doğası gereği yanlış olan bir şeye, hatta bir yalana bile fazla telkin sonucu inanma eğilimi olduğunu göz önüne alırsak, bu yöntemin oldukça etkili olduğunu söyleyebiliriz. Yakın bir zamandan beri bazı Avrupa kentlerinde trafikte yaya geçidi lambalarında cinsiyetsizlik mesajı veren bir şablon ile kırmızı ve yeşil ışık işareti kullanılmaktadır. Dünya

markası olan tüketim ürünlerinde benzer şekilde üreticinin kendi yaşam görüşüne ait değerleri ifade eden sembolik tasarımlar mevcuttur, ki bu ayrıca uzun bir araştırma konusudur.

Anlıyoruz ki, güç sahibi her kimse kurumlara verdiği isimden ürettiği ürüne kadar birçok şekilde kendi dünya görüşünü ve arkasındaki medeniyet havzasını yansıtır. Bu bağlamda çizgi filmler ve yetişkin film-dizi endüstrisi, kültür aktarımının semboller üzerinden pazarlanması en bariz örneğidir. Son yüzyılda ideolojik savaşlar sebebiyle de hemen hemen her görsel yapımda bilinçli bir propaganda tekniği bulunmaktadır. Tom ve Jerry çizgi filmi Hitler'in Yahudilere fare yakıştırmasına karşılık, zeki bir farenin çevik bir kediyi nasıl yenebildiği üzerine kurgulanmış ve Yahudi yazarlar tarafından üretilmiştir. Benzer şekilde Simpson ailesindeki görseller ile verilen mesajlar; çoğu dizi-filmde olumlu-olumsuz karakter isimlerinin bilinçli bir şekilde seçilmiş olması bizi farketmediğimiz noktalardan etkilemektedir.

Film ve diziler kadar pop müzik endüstrisi de sembolik değer pazarlanması için oldukça elverişli bir sahadır. Madonna'dan Lady Gaga'ya ve son zamanlarda moda olan cinsiyetsiz şarkıcılara kadar, etki ala-

Tarihin ilk devirlerinden bu yana insanlık çeşitli mitlere, efsanelere, efsaneleşmiş gerçekliklere önem atfetmiş, bazı kahraman kralları tanrılaştırmış, eşya veya olaylara çok çeşitli manalar yüklemiştir.

nı oldukça genişlemiş çoğu meşhur kim-
senin aynı merkezden üretiliyormuş gibi
davrandığını gözlemleyebiliriz. Özellikle
sahne sanatı ve etkileyici görsel sunumlar
sayesinde bu yıldızları parlatılan şarkıcılar,
kitleleri manevi uçurumlara iten birer tira-
na dönüşmekte, konser salonlarında kul-
landıkları birçok sembolik imge, kıyafet,
kompozisyon sayesinde adeta bir sapkın
âyin icra etmektedirler.

Sanat, Mimari ve Medeniyet Sembolleri

"Yunus'un mısralarını kanatlandıran iman-
la, Mesnevi'deki pırıltılar aynı ezeli nurdan.
İslamiyet Süleymaniye'de kubbe, İtrî'de nağ-
me, Bakî'de şiir." **Cemil Meriç**

Tarihin ilk devirlerinden bu yana insan-
lık çeşitli mitlere, efsanelere, efsaneleş-
miş gerçekliklere önem atfetmiş, bazı
kahraman kralları tanrılaştırmış, eşya ve-
ya olaylara çok çeşitli manalar yüklemiştir.
Hint'ten İnka'ya; Asya'dan Avrupa'ya
her coğrafya, kendi kutsallarını taşta topra-
ğa, eşyaya kazıyarak unutulmamasını sağ-

lama temayülündedir. Aydınlanma dev-
ri sonrası pozitivist modern Batı zihniye-
ti her ne kadar dinden bağımsız görün-
se de, diğer medeniyetler ile karşı karşı-
ya geldiğinde tutunduğu dal yine kendi
inanç sistemlerine ait ürünlerdir. Bu nok-
tadan hareketle her medeniyetin ölüm-
süz yapıları, sanatı, kullandığı simgeler bir
bakıma diğer medeniyetlere karşı mey-
dan okuma niteliği taşır.

Amerika'nın devlet olarak sembolü olan
Özgürlük Anıtı'nın bazı film ve çizgi film-
lerde sık sık yer aldığına şahit oluruz. Söz-
gelimi bir sahnede Dünya'ya çarpan gök-
taşı yeryüzündeki düzeni yerle bir eder-
ken, arka planda dev Özgürlük Anıtı'nın
devrilişi yer alır. Felaketin büyüklüğü bu
şekilde gösterilirken olağanüstü bir güç
olmadıkça bu anıtın asla yıkılamayaca-
ğı mesajı da izleyiciye verilmiş olur. Öz-
gürlük Anıtı'nın yapılış hikâyesi ise ayrıca
bir tartışma konusudur ve heykelin yapı-
lışının Osmanlı Devleti ile doğrudan ilgi-
si vardır. Amerika'nın resmi kuruluşundan

Hint'ten İnka'ya; Asya'dan Avrupa'ya her coğrafya, kendi kutsallarını taşta toprağa, eşyaya kazıyarak unutulmamasını sağlama temayülündedir. Aydınlanma devri sonrası pozitivist modern Batı zihniyeti her ne kadar dinden bağımsız görünse de, diğer medeniyetler ile karşı karşıya geldiğinde tutunduğu dal yine kendi inanç sistemlerine ait ürünlerdir.

sonra ortaya çıkan tarihi dayanak ihtiyacına binaen Antik Roma özgürlük tanrıçası Libertas'a benzetilen heykel, elinde sönmeyen sembolik bir ateş tutmaktadır. Aynı şekilde Olimpiyat oyunlarının ilk günü yakılan ve oyunların son gününe kadar meşalede yanmaya devam eden ateş de aynı şeyi sembolize eder: Ebedilik... Böyle abideler, heykeller ve mimari yapıların her biri, içinde bulunduğu toplumun bir nevi simgesidir ve yıllarca görülen aşinâ olunan yapılar olarak halka sessiz dersler verir. Bunun gibi tüm medeniyetlerin tarihten tevarüs ettikleri çeşitli abidevî semgesel yapıları vardır.

Diğer yandan kara propaganda amacıyla yapılan eserler de vardır ki; en belirgin örneklerini Osmanlı hâkimiyetinin Avrupa'dan çekilmeye başladığı şehir olan Viyana'da birçok eserde okumak mümkündür. Arsenal Savaş Müzesi'nde ayaklar altında ezilen yeniçeri başı, savaş resimlerinde 2. Viyana Kuşatmasından mağlup şekilde dönen Kara Mustafa Paşa'nın ve çeşitli Türk askerlerinin oldukça çirkin resmedilmesi elbette müzeyi gezenlerin zihninde amaçlanan savaş sahnelerini canlandırmaktadır.

Peki, çeşitli iletişim kanallarından maruz kaldığımız bunca mesaj yoğunluğuna rağmen, bize faydalı ve bizim için önemli olan mesajları kabul edebilmek nasıl mümkündür? Elbette ki, kendi değerlerimize has sembol ve remizleri öğrenerek, kullanarak ve okumayı bilerek ancak kendimiz olarak kalabiliriz ve 'diğerlerini' işaretlerinden tanıyabiliriz. Burada amaç ötekileştirmek değildir, bilakis herkesin kendi olarak kalabilme özgürlüğüdür. Zira biz hangi medeniyet havzasını kendimize miras edinirsek o geleneğin nesli oluruz.

Kendi medeniyet havzamızdan verilebilecek en güzel örnek; ecdadımızın İstan-

bul'u fethettikten sonra kılıç hakkı olarak Ayasofya'yı tevârüs etmesi; sonrasında bir adım da öne geçmek suretiyle Süleymaniye'yi inşa etmesidir. Ayasofya, Fatih Sultan Mehmed'in vakfı olarak başlı başına sembolik bir anlam taşımaktadır. Bugün tüm Dünya'nın dikkati hala Ayasofya'nın üzerindedir. Zira Ayasofya, İstanbul'un ilk mâbedidir ve yüzyıllarca üzerinde ibadet edilmiş merkez bir noktadır. İstanbul'un fethinden evvel Hristiyanlığın merkezi ve Dünya'nın en eski katedraliydi. Mimar Sinan'ın çeşitli desteklerle kuvvetlendirdiği muazzam yapı, bugün İstanbul'da en çok ziyaret edilen camilerden biridir. Mevcut hâliyle içinde ibadet edilmese ve resmi statüsü müze olarak geçse bile milletimiz Ayasofya Camii'ne özel bir önem atfetmektedir. İstanbul'un fetih sembolü Ayasofya iken, Süleymaniye Camii de İstanbul'da kalıcı bir Müslüman varlığının simgesidir. Süleymaniye'nin manasını en güzel ifadesiyle Yahya Kemal'in 'Süleymaniye'de Bayram Sabahı' isimli şiirinden okuyabiliriz:

....

*Ulu mâbed! Seni ancak bu sabah anlıyorum;
Ben de bir vârisin olmakla bugün mağrûrum;
Bir zaman hendeseden âbide zannettimdi;
Kubben altında bu cumhûra bakarken şimdi,
Senelerden beri rüyâda görüp özlediğim
Cedlerin mağfîret iklimine girmiş gibiyim.
Dili bir, gönlü bir, îmnânî bir insan yığını
Görüyor varlığının bir yere toplandığını;
Büyük Allah`ı anarken bir ağızdan herkes
Nice bin dalgalı Tekbîr oluyor tek bir ses;
Yükselen bir nakaratın büyüyen velvelesi,
Nice tuğlarla karışmış nice bin at yeleli!...*

Dini Kaynaklarda Sembolik Anlatım

Sembolik anlatımın dini kaynaklarımızda da bir yöntem olarak yer aldığını söyleyebiliriz. Kuran-ı Kerim, Allah kelâmı olduğu için; insanlara hitap etme usulünün

en iyi halini bize gösterir, en karmaşık meseleleri bile en güzel ve sade bir üslup ile verebilir. Mütteşabih ayetler, Huruf-u Mukatta'a gibi anlam bakımından daha kapalı ayetler ise ayrıca ehil olan âlimler tarafından çeşitli yorumlarla tefsir edilmiştir. Hem Kuran-ı Kerim'de hem de çeşitli hadis-i şeriflerde zaman zaman mecâzî anlatım ve sembolize etme yöntemi yer alır. Örneğin, orucun başlangıç saatinin belirlenmesindeki siyah iplik-beyaz iplik hadisi, Kuran'ın Tevrat'ı okuyup amel etmeyen Yahudileri tanımlarken kullandığı 'kitap yüklü eşek' benzetmesi gibi birçok yerde hem mecâzî olarak, hem de remizler üzerinden daha akılda kalıcı ve etkileyici bir anlatım benimsenmiştir. Bu şekilde metin, okuyucuyu meseleyi anlamak için tefekkür etmeye zorlar. Okur, mecburen bilgi kaynağına başvurarak zihinsel bir fonksiyon icra ettikten sonra bir anlama ulaşabilir ve böylece kalıcı bir öğrenme sağlanır. Bir örnek olarak şu ayetin yorumlanmasına bakabiliriz:

"Körle, gören bir olmaz. Karanlıkla aydınlık da bir olmaz. Gölge ile sıcak da bir olmaz. Dirilerle ölümler de bir olmaz. Şüphesiz Allah, dilediğine işittirir. Sen kabirdekilere işittiremezsin!" Bu ayette körden kasıt kâfir; görenden kasıt mümindir. Karanlıktan kasıt batıl; nurdan kasıt hakıtır. Gölgeden kasıt sevap, mükâfat (cennet); sıcaktan kasıt cezadır (cehennemdir). Diriden kasıt âlim; ölüden kasıt cahildir. (kaynaklar 2)

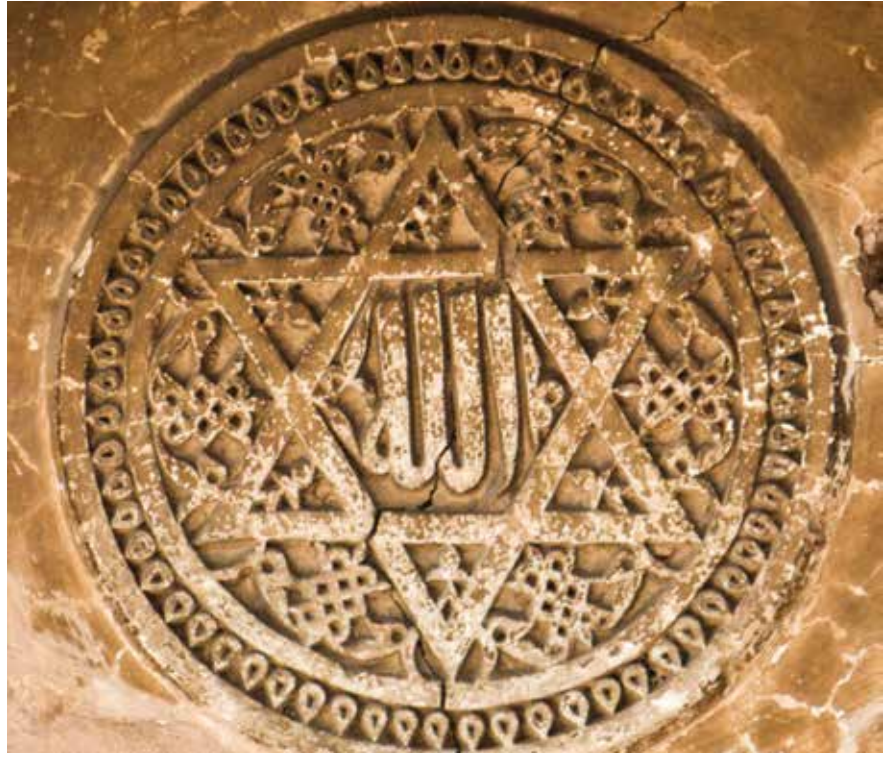
Mecâzî anlatım dışında da dini görevlerin çoğunda sembolik anlamlar gizlidir. Abdest almak bir nevi günah işleme ihtimali olan tüm uzuvların temizlenmesidir. Namaz kılmak ise varlık mertebelerinin dua şekillerini insanın toplu halde icra etmesi manasına gelebilir. Ayrıca Hac ibadetindeki birçok görev derin mesajlar taşımaktadır. Hacer-ül Esved'in öpülerek-se-

**Selçuklu
Sekizgeni dışında
kültürümüzde
yer alan ama
unuttuğumuz bir
başka sembolik
şekil de Süleyman
Mührü'dür.**

lamlanarak tavafa başlanması Rabb'e karşı biat tazelemektir; şeytan taşlama, İsmail (a.s.)'ın ve ailesinin şeytanın tuzağına düşmediğinin hatırlanmasıdır; Safa ve Merve tepeleri arasındaki koşu, Hacer validemizin tevekkülün içindeki gayreti ve çabasının yaşanmasıdır. En önemlisi, Kâbe'nin isim olarak Allah'ın evi-Beytulah kabul edilmesidir. Zira Kâbe, herhangi bir mekândan münezze olan Rabb'in makamı olarak yaratılmışların kiblegâhıdır. Yerde insanlar, gökte meleklerin tavaf merkezidir. Bir bakıma tüm yaratılmışların başlangıç noktası, tüm günahlardan arınma yeridir. Demek ki bazı hakikatler Dünya ölçülerıyla tam olarak anlaşılamadığı için, sadece bir lisan ile idraki sınırlanamayan ruhun remizler üzerinden o hakikati tecrübe etmesi dini vecibeler ile sağlanmaktadır.

Edebiyatta Sembolik Anlatım

Edebiyat ve sanat; sembolik anlatımın en çok kendini bulduğu yerlerdendir. Divan edebiyatı eserlerinin çoğu, kelimelerin birincil anlamı dışında derin manalar taşıyan ifadelerden oluşur. Maalesef günümüzde bu eserler için ayrıca açıklama gerekmektedir. Çünkü sadece gördüğüne inanmayı telkin eden bir çağın şekillendirdiği zihin yapısı, görmediğini hayal biletmekten aciz kalmaktadır.

Kültür dünyamızda, özellikle manevi değerlere dikkat çeken en mühim eserlerin sembolik bir dili tercih ettiğini görürüz. Yunus Emre gibi Mevlana Celâled-din-i Rûmî'nin Mesnevî, Şeyh Gâlib'in Hüsn-ü Aşk ve Şehbenderzâde Filibeli Ahmed Hilmi'nin A'mâk-ı Hayâl adlı eserlerinde hep sembolik anlatım ile hakikatler sanatlı bir biçimde hikayelendirilerek aktarılmıştır.

*"Süleyman kuş dilin bilir dediler,
Süleyman var Süleymandan içeru"*

Yunus Emre

Örneğin bu mısra; Neml Suresi'nde geçen, Hz. Süleyman'a(as) bahşedilen insanüstü bir özellikten bahsetmektedir. Sü-

leyman Peygamber'e (as) verilen kudret; sadece siyasi ve askeri sahada değil, yaratılmışların dilini okuyabilme ve onları yönlendirebilmeyi de içerir. Yunus Emre, kuş dili bilen Süleyman'ın içinde başka bir Süleyman'dan bahsederken, görünen yüzün arka planındaki varlığa dikkat çeker. Bununla beraber 'kuş', kavramsal olarak edebiyatta çoğunlukla ruh, can manasına da kullanılır. Zira can, bu Dünya'da beden kafesindedir.

Yine bir başka güzel örnek olan Mantıku't-Tayr isimli eserinde Feridüddin Attar, çeşitli kuşların beraberce yaptığı bir yolculuktan bahseder. Kuşlar yolda rehberleri Hüdhdüd'e sorular sorar; önlerindeki yedi vadiyi (talep, aşk, mârifet, istiğna, tevhid, hayret, fakru fenâ) geçince Padişaha ulaşabileceklerini yolda öğrenirler. Baştan sona Dünya'da Rabbi'ni arayan insanın yolculuğunu ve kendini bilmesini anlatan bu hikâye, sembolik bir şekilde anlatılmış ve insan zihninin anlayabileceği hale getirilmiştir.

Sembolik Şekiller

Mimari yapılarımızda ve çeşitli kurumlarımızın logolarında benzer şekiller görürüz.

İşaretlere baktığımızda kendi mirasımızda bulunan manaları anlayabiliyorsak, kendi dilimizi konuşabiliyoruz demektir.

En sık karşılaşılan örneklerden olan Kızılay'ın amblemini ele alacak olursak; ülkemizdeki çoğu kişi Kızılay'ın muhtaç kim-selere yardım ettiğini ve simgesinin kır-mızı bir Hilâl olduğunu küçük yaşlarda öğrenebilir. Avrupa'daki benzer bir kuru-luş olan Kızılhaç ise Haç şeklinde bir lo-go kullanır. Esasında bu iki eski yardım ku-ruluşunun sembolleri, kurumsal temelle-rinin kendi millî değerlerine dayalı oldu-ğunu göstermektedir. Kızılay'daki ve tüm ambulanslarımızdaki Hilâl işareti, yardı-ma muhtaç olduğu zamanlarda insana farketmediği bir lisan ile sükunet ve sabır telkin eder. Ayrıca dinin yardımlaşma ve dayanışma fonksiyonu hilâl motifi üzerin-de temsil edilmiş olur. Aynı şekilde cami kubbe ve minarelerinin en üstünde hilâl, kiliselerde ise haç figürü bulunur. Bu şe-kilde, yalnızca hilal motifi üzerinden veri-len derin bir mesaj, bu şekil her görüldü-ğünde tazelenir.

Başka bir örnek verecek olursak; kültür-müzde oldukça yaygın bir şekilde kullani-lan Selçuklu Sekizgeni, her bir köşesi fark-lı bir değeri temsil eden sekizgen bir yıl-dıza benzer. Bu geometrik desen; cami-lerimizin tavanlarında, kapı işlemelerin-de, tezhip sanatında birçok yerde karşımı-za çıkar. Selçuklu Sekizgeni dışında kültü-rümüzde yer alan ama unuttuğumuz bir başka sembolik şekil de Süleyman Müh-rü'dür.⁽¹⁾ Günümüzde Yahudilere has bir sembol gibi algılanan bu 6 köşeli yıldız, aslında Süleyman Peygamber'in(as) gü-cünü temsil eder ve Müslüman toplumda eski devirlerden beri bilinen ve kullanılan bir motiftir. Selçuklu Ahlat Mezarlığı'ndan Osmanlı dönemindeki padişah gömlek-lerine, Barbaros Hayrettin Paşa'nın sanca-ğından çeşitli cami süslemelerine ve tari-kat kıyafetlerine kadar birçok yerde bu yıl-dız motifi kullanılmıştır. Çok yakın bir tarihte, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın gi-rişine asılan, denizcilik tarihimizin en bü-

yük amirali olan Barbaros Hayrettin Pa-şa'nın sancağı üzerinde de aynı motif bu-lunmaktadır.

Ayrıca bu sancakta bulunan diğer figürler, Hz. Ali'nin kılıcı Zülfikâr ve Pençe-i Âli Âbâ olarak bilinen avucu açık bir el resmidir. Pençe-i Âli Âbâ, örtünün altındaki beş ki-şi manasındadır ve Hz. Peygamber(sav) ile beraber Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'i sembolize eder. Bu vesile ile Peygamber Efendimiz'in(sav) soyunun devamı ve O'nun en yakını olan zâtları bir simge üzerinden hatırlatır ve hepsinin bir olduğunu, Hz. Hasan Efendimiz'in Hz. Peygamber'den ayrı olmadığını şekil üze-rinden anlatır. Âli Âbâ ve Ehl-i Beyt sev-gisinin günümüzde sadece bazı grupla-ra has bir tutummuş gibi algılanması, bu birlik inancına zarar veren son dönemler-de ortaya çıkan yanlış bir temâyüldür.⁽²⁾

Uzun lafın kısısı, işaretlere baktığımızda kendi mirasımızda bulunan manaları an-layabiliyorsak, kendi dilimizi konuşabiliyo-ruz demektir. Anadolu Müslümanı; çoğu yapıda nakşedilmiş olan Selçuklu sekizge-nini, Süleyman mührünü, Zülfikâr'ı, Tâc'ı, Hırkayı, Gülü, Laleyi kendi isminin mana-sı kadar iyi bilmelidir ki hafızasını diri tuta-bilsin. Aksi takdirde kendisine biçilen ke-fene girmeye razı ölüler cinsinden, ne ol-duğundan habersiz bir biçimde dünya-ya gelip giden yığınlar dönüşme tehlike-si söz konusudur.

Modern çağ, gelenekten kopukluğu, her şeyin geçici ve tek kullanımlık versiyonunu hayatımıza getirdiği için, belki tarihi-kültürel bağın önemini fark etmi-yor olabiliriz. Fakat biz Müslümanlar, in-san bedeninin geçici, ruhun ise kalıcı ol-duğuna inanan; gelecek nesiller için ebe-di değerlerin önemini bilen bir milletiz. Bir sonraki neslin kendi dilini, kültürünü, tarihi hafızasını ve ideallerini edinebilme-si ancak geçici olmayan eserleri okuya-

bilmek onların dilini bilmek ile mümkün-dür. Bunu elde edebilmek için, işaretleri takip etmek, ebedilik değeri taşıyan baş-yapıtları öğrenmek üzerimize vazifedir. Bu amaçla, ilk olarak Hz. Adem'in(as) bina et-tiği Kâbe, Efendimiz'in kurduğu örnek şe-hir modeli olan Medine ve ilk kıblemiz, Mirâc'a yükselişin merkezi, tüm Peygam-berlerin Mirâc mucizesinde Efendimiz'in(-sav) arkasında namaza durduğu Mescid-i Aksâ'nın taşıdığı manayı anlamamız ge-rekmektedir. Ne demişler: "Arife bir işa-ret yeter." ■

Dipnotlar:

- 1) Bu konu ile ilgili daha geniş bir anlatım için bk-nz. 'Altı Köşeli Yıldız, Abdülkadir Tok, Minber-i Aksa Dergisi 37. sayı
- 2) Hz. Peygamber(sav) Ümmü Seleme'nin evin-de iken, "Ey Ehl-i beyt! Allah kusurlarınızı giderip si-zi tertemiz yapmak ister" (el-Ahzâb 33/33) meâlin-deki âyet nâzil olmuş, bunun üzerine Peygamber Hz. Ali'yi, Fâtıma'yı, Hasan ve Hüseyin'i abasının altına alarak, "Allahım, benim ehl-i beytim işte bunlardır; bunların kusurlarını gider, kendilerini tertemiz yap!" diye dua etmiştir.

Kaynaklar

- 1. Diyanet İslam Ansiklopedisi, Remiz,
- 2. Kuran'da Sembol ve Sembolik Anlatım, İdris Tüzün, 2015
- 3. Tasarım Fikri, Gavin Ambrose, 2013, s.84, Lite-ratür Yayıncılık
- 4. Mitoloji Kitabı, Alfa Yayıncılık
- 5. Semboller ve İşaretler, Alfa Yayıncılık
- 6. Savaş Metafiziği ve Sembolik Silahlar, Julius Evola, René Guénon, İnsan Yayınları7
- 7. Tarikat Kıyafetleri, Yahya b. Salih el-İslamboli, Haz. Serhan Tayşi, Mustafa Aşkar, Sufi Yayıncılık

Müslümanların Kanayan Yarası “KUDÜS”

Zahide Yılmaz / Konya Anadolu İ.H.L / 10.Sınıf

Sokaktayım. Yürüyorum, çok iyi bildiğim bu mahallenin hiç bilmediğim insanları arasında. Kuşlar gelmiyor artık bu şehre. Hele ki zeytin dalını ağzında taşıyan güvercin unutmuş bu diyarları. Şehri ölüm sessizliği kaplamış. Boynunu bükmüş Peygamber gülleri. Gülmeyi unutmuş bu şehrin çocukları. Barut kokusu

sarmış her yanı. Ama bir ümit ışığı var hala Filistinlilerin gözlerinde. Bekliyorlar Selahaddinleri, Kudüs'ün hadimlerini ve gülümseyen yüzleri. Ömer'i görüyorum; sanki barışı, huzuru, adaleti getiriyor o vakur duruşuyla. Sonra bir gül kokusu yayılıyor etrafa.

Ya Resulallah! Senin geçtiğin sokaklar güller kokar dediler. Ömer sahip çık-

tı emanetine, kutsallarımıza. Firakından sonra ezan okuyamayan Bilal ezan okudu emanetinin hatırına. Dayanamadı ümet, gözyaşlarına boğuldu Bilal'in ezan sesiyle. Senin olduğun günler geldi akıllarına. Sonra gül kokunla huzur yayıldı Beyt'ül-Makdis şehrine. Dârüsselâm oldu Kudüs Hz. Ömer'in fethiyle. Sonra zalim bir topluluk geldi Dârüsselâm'a. Haçlı-

lar yakıp yıktı her yanı. Sokaklar dolup taşıtı Müslüman kanıyla. Dârüsselâm zulüm şehrine döndü. Seksen sekiz yıl boyunca zulüm hâkim oldu kutsallarımıza. Gül kokunun hasretini çekti Beyt'ül-Makdis senelerce. Ama koklanmaya değer gülleri-miz de vardı. Gözlerine uyku girmiyordu şarkın en sevgili sultanının. Kudüs hasretiyle yanıp tutuşuyordu Selahaddin-i Ey-yûbi. Ve yine gül kokusu sardı şehri. Adalet kılıcıyla girdi Kudüs'e Selahaddin. Seneler sonra tekrar İslam ile şereflendi Beyt'ül-Makdis. Sonra Yavuz Sultan Selim girdi şehre. On iki bin şamdanla yatsı namazı kıldırıldı Mescid-i Aksa'nın avlusunda. İslam'ın aydınlığı yayıldı tüm şehre.

Seneler sonra sağanak bir yağmur yağdı. Yağmur dineli çok oldu ama şehrin yüzünde ıslak bir ifade asılı kaldı. Siyonist Yahudilerin ateş yağmuruydu bu. Yağmur yağınca her yer su birikintileriyle dolar ama bu yağmurla kan gölü oldu Kudüs. Kan ağıladı gözler, lanetlenmiş kavmin zulümleriyle. Senelerdir yüzü gülmüyor Peygamberler diyarının. Savunmasız çocuk-

ları, kadınları vurdular. Postallarla camilerimize, haremimize işgaller düzenlediler. Yaktılar, yıktılar Beyt'ül-Makdis şehri-ni. 1969'da fanatik bir Yahudi Mescid-i Aksa'nın güney kısmını yaktı. Sonuç içler acı-sıydı. Kündekâri usulüyle emek emek yapılan Zengî minberi yandı. Yerine aynısı yapıp konuldu ama emanetlerine sahip

çıkamadık atalarımızın.

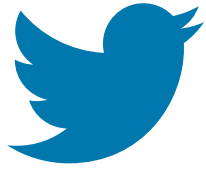
Bir ses geliyor kulaklarıma. 1969 yangını zamanında Siyonist Yahudi devletinin başbakanının sesi. Yangından sonra diyor ki: "Ben o gece uyuyamadım, zannettim ki Müslümanlar Kudüs'ü bizden geri alacaklar. Tekrar kaybedeceğiz Kudüs'ü. Bütün Müslümanlar ayağa kalkacak zannettim. Sabah kalktım bir baktım bütün Müslümanlar uyuyor. Hiç engel olmadılar. Demek ki Müslümanlar uykudadır, Kudüs de bizimdir."

Ya Rasulallah! Affet bizi. Sahip çıkamadık emanetine. Sahip çıkamadık Peygamberler diyarına. Hz. İshak, Yakup ve Yusuf'un kabrinin olduğu Halîlurrahman Camii'ne de sahip çıkamadık. Camii'nin %70'ini aldılar. Bu da yetmedi, Hanuka bayramı dedikleri eğlenceler düzenlediler Peygamberler kabrinin olduğu yerde. Yine bir şey yapamadık. Gül kokuna hasretiz efendim!

Hani Yahudilerin "Muhammed bizim kiblemize yüzünü çeviriyor da dinimizi beğenmiyor" sözlerini duyunca mahzun mahzun gökyüzüne bakmıştın da Cenab-ı Hakk ayet indirmişti. Artık kiblemiz Kâbe idi. Ya Rasulallah! Sen üzülünce gökyüzüne, sevinince de toprağa bakarmışsın. Çünkü yerde tevazu, gökte ferahlık vardır. Bugün ümmetin de mahzun mahzun gökyüzüne bakıyor. Sen Cebrail'i bekliyordun. Bugün ise ümmetin gül kokunu yayacak Selahaddin'leri bekliyor.

BEKLİYORUZ SULTANIM!

TWİT KÜRSÜSÜ

SOSYAL MEDYA'DA KUDÜS

Selvinur işleyen @slvisleyen

"Kudüs anadır en önde o gelir" derdi. Kudüs şairi, yedi güzel adamın ağabeyi aramızdan ayrıldı. Koskaca bir nesile devrimci duruşu gösterdin. Mekanın cennet olsun koca devrimci. #NuriPakdil #yedigüzeladam #kudüs

Saliha Aydın@Salihaaydin143

#BarisPinarHarekati hayırlısıyla FİLİSTİN e de huzur getirecek. Siyonistler bunu çok iyi biliyorlar tüm zalimlikleri son bulacak... Huzurlu #KUDÜS huzurlu dünya demek...

Zabit@Gkteki

"Ne güneşe boyun eğmesi yeryüzünün Ne dalgaların yenik düşmesi aya Ne bahardan sonra gelmesi yazın Ne teslimiyeti sonbaharın kışa ne de toprağa tohum saçmak Hatta tohumlardan hayat fışkırması Kesin olmayabilir ama Kudüs kurtulacak." #Kudüs

Davamız Kudüs @DavamKudus

Her an, her saat ve her gün, "gökte yapılp yere indirilen" insanlığın şehri Kudüs'e sahip çıkma ve Siyonist işgalciye karşı koyma zamanıdır. Çünkü Kudüs'te huzur olmazsa Dünya'da huzur olmaz.

Fatih YÜKSEL @fatihyüksel58

Şimdi kimsecikler varmaz yanıma. Mü'minde yoksunum tek ve tenhayım. Rüzgarlar silemez gözyaşlarımı, Çöllerde kayıp bir yetim vâhayım.. #mescidiaksa

Fatıma @bahreyn

Hakikatte Kudüs'ü anlayanlar onu dert edinebilir ve onu düşmandan korumak için gerekeni yapabilir, Kudüs'ü anlamamız için gayret eden #NuriPakdil vefat etmiş, Hakk Teâlâ'dan rahmet diliyorum.

Garamanlı @garamanli42

Ey Kudüs! Ey peygamberler kokusu! Ey yerin göklere en yakın avlusu! **Nesl-i Âti @nesl_ati** Bir Selahaddin yetişir ve "Tekbir" diye haykırır yüzlerce insan "Allah-u Ekber" ile tabii olur. Selahaddinler ölmedi yaşıyor, ama tabii olanlar öldü. Yaşamıyor! #MescidiAksa

Erkan Çav @erkancav

Nuri Pakdil'in "varoluş samimiyeti" her Müslüman'a örnek olacak bir "klas" duruştur, dava ve mücadele insanı tavrıdır, azmidir ve hayat gayesidir. Bu değerli varoluş çabası için Allah ondan razı olsun.

Hüseyin K Sufisound @sufisound

Mekanın Cennet olsun.. Doğudan mı? Batıdan mı? Yürüyen bir çocuk göreceğiz Kudüs'e. Ben çok önce çıktım Doğu'dan Anneler her yerde ararlar beni. *** Ve çocuk gülünce, Işır el Aksa. El Aksa bilir ki, Çocuk koyacak o taşı... Kudüs şairi #NuriPakdil

#Kudüs

/mirasimiz

Siz de sosyal medyada yaptığınız Kudüs ve Mescid-i Aksa konulu paylaşımlarınızda bizi etiketleyebilir veya paylaşımlarınızı mail yoluyla bize gönderebilirsiniz.
sosyalmedya@mirasimiz.org.tr

 m_eminyildirim ...

♥ 💬 ↗

Adam baba olunca
İçinde bir Kudüs canlanır
*

Yürü kardeşim
Ayaklarına bir Kudüs gücü gelsin...
*

Güzel bir hayat, binlerce güzel hatıra...
Allah (cc) rahmet eylesin Nuri Pakdil
ağabeyimize...
Mekânı âli olsun. Sevdası sevdamız, rüyası
rüyamız,
buluşmamız cennet olsun...

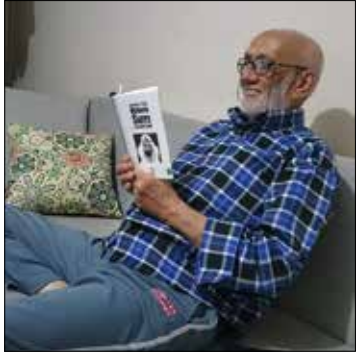
 mescidiaksamuhafizlari ...

♥ 💬 ↗

"İslâm beş (temel) üzerine kurulmuştur:
Allah'tan başka ilah olmadığına ve Mu-
hammed (s.a.s)'in O'nun kulu ve elçisi old-
uğuna şahitlik etmek, namaz kılmak, zekat
vermek, hacca gitmek ve Ramazan orucunu
tutmak." (Buharî, "İman", 2; Müslim, "İman", 21)

 hazirosman33 ...

♥ 💬 ↗

GEÇEN YIL BU GÜNDEN BİR HATIRA

Okumanın yaşı yok dedik. Bu okuyan
adam benim babam dedik. @namaz-
abdullah hocamızın "Minberin Sırrı"
Kitabını okuyup bitirdi. 75 yaşındaki
babamın akşam eve geldiğinde bana
bu kitaba başladıktan sonra bir türlü
bırakmadığını anlatırkenki heyecanını
görmek muhteşemdi. Aynı zamanda
Selahaddin Eyyubi'nin Kudüs sevdası
uğruna gülmemeye yemin edişine
duyduğu hayranlığı paylaştı.

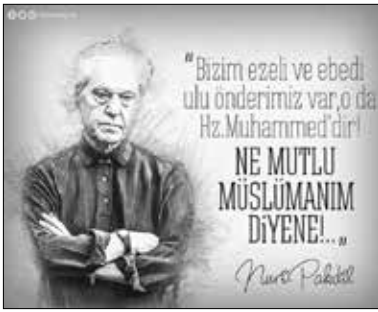
 sevat_k_i_nur ...

♥ 💬 ↗

Kavuşmayı bekler gönül beytül maktisine

 kitaqpseverr ...

♥ 💬 ↗

#rasulullah #nuripakdil #kudüs #nemut-
lümüslümanımdiyene

Yaşlı marangozun elimden birşey
gelmez demeden Mescid-i Aksa için
Minber yapmaktaki kararlılığını bana
anlatmak için duyduğum heyecan ve
mutluluğu görmeliydiniz.

Hep dediğimiz gibi; Kudüs tohumu
atılmış bir yürek yaşanmaz. Çünkü
Kudüs insanı diriltir.

O kitabı okurken tutan ellerini öperim
babam

Kible (..) Mescid-i Aksa da bir ibadet yeri/ Kuran'da bir sure		Fransa plakası/ Silisyum simgesi		(..) Abdülhamid Han. Kudüste zalımlara karşı büyük mücadele veren padişah		Soyut bilgi/ Saklamak fiili ikinci tekil emir kipi		Bir erkek ismi/ Future Value Kısaca		Rastgele çizmek	
			Mescid-i Aksa'da bulunan bir kubbe/ Sersemlik								
Günlük adı verilen zambak/ Çift/ Durum eki				Kurtçuk/ Zihin						Gücendir-mek, incitmek, kırmak	
		Giyisilerde, omuzların dik durmasını sağlamak amacıyla içine konulan parça						Bina tesisatında kullanılan tek damarlı kablo/ Beddua			
	Damardan bir miktar kan çekmek/ Mescid-i Aksa'da bir kapı								Kırmızı		
Pencere		Bir renk		Olumsuz ön ek			At üretilen çiftlik				
									Amerikyum simgesi/ Bir göz rengi		
Holmiyum simgesi/ İş buyurma											
									Beyaz/ Parola/ Şehir		
Cüretkar		Santraçta taş									Geçinme Parası
				Yemek/ 16. yüzyıl divan şairi/ Çin Edebiyatında Siir türü			Yer/ Yüce				
Cezayir'de Irmak	Eski dilde Ur, Şişlik		Fermiyum simgesi/ Eski mabet ve bundaki iç oda			Bir organ/ Kalıtsal			Düz yer/ Akasya, kitre kabuklarından çıkan yapıştırıcı		
		Resimdeki Kudüs şairi olarak bilinen merhum. (..) Pakdil/ Temel					Belirti/ Koyun Gütmek			Emme, emerek içine çekme	
Uzun Ağaç/ Batı Avrupa Malikane Düzeni				Cüsseli, Oylumlu/ Bir nota				Lakin/ Sodyum simgesi			
					Gibi gelmek, farz etme						
(..) Sultan Tekkesi Kudüs'te halen faaliyetine devam eden imarethane							Mescid-i (..) Müslümanların Kutsal Mabedi				

BİR AYET

"Onlar, Rablerinin davetini kabul ederler ve namazı dosdoğru kılarlar. Onların işleri de kendi aralarında bir istişare (danışma) iledir. Kendilerine verdiğimiz rızıktan onlar Allah yolunda harcarlar" (Şura Suresi /38)

BİR HADİS

"İstişâre edilen kişi, kendisine emniyet edilen kişidir"

Tirmizi, Edeb

KUDÜS'E FİDAN

AKSA'YA KANDİL OL

Online Bağış:
mirasimiz.org.tr

BİR ZEYTİN
AĞACI FİDANI

80₺

MİRASIMIZ

0212 524 01 01

